

3/2018

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
MAREC – SUŠEC

Prvi ogrevan lovski čevelj

Hunter Heat:
samo čevlji Alpina so opremljeni
z edinstvenim, povsem integriranim
grelnim sistemom InTemp,
s katerim bodo vaša
stopala vedno topla
in nikoli pregreta.

www.alpinashop.si

SlovArms

Lovska trgovina SlovArms d.o.o.

www.slovarms.si

DIVAČA, Kraška cesta 67, Pon.-Pet.: 14:00 - 19:00
Tel.: 05 620 2208, 041 403 656 Sobota: 09:00 - 13:00

E-naslov: info@slovarms.si

STEINER GERMANY

SWAROVSKI OPTIK

Röwa | AUSTRIA

TITAN 6

Verney-Carron

SAUER

Bering OPTICS

DOCTER

STRASSER

ShooterKing®

Vixen®

GRS

Leica

ŠIROK IZBOR NOČNE OPTIKE
IN TERMORIZIJE

ATN ARMASIGHT

Blaser

HAWKE®

TIKKA

ZEISS

ISSC

GunCoating

Tehnološko napredno keramično mazivo

REX zero1

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave

Letnik CL., št. 3

marec – sušec

Lovca je z odločbo Ministrstva za kulturo RS, št. 61510-129-2009/8, od 6. 7. 2011 vpisan v razvid medijev pod zap. št. 1633.

ISSN 0024-7014

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava in tisk
Tiskarna Evrografis, d. o. o.,
Maribor
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik

Arpad Köves

Odgovorna urednica

Jasna Kovačič Siuka

Bojan Avbar, Franc Černigoj,
Leo Fabiani, Boštjan Pokornj

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic

Tehnični urednik Milan Samar

Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovca izhaja v začetku vsakega meseca, razen poletne številke 7–8, ki je združena in izide v začetku julija. Ta številka je izšla v 23.000 izvodih. Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC obdavčeno po 9,5 % stopnji.

Besedila za objavo obvezno pošljite po e-pošti v Wordovem formatu, uradne dopise pa podpisane in žigosane naknadno tudi po navadni pošti. Fotografije sprejemamo v formatu jpg, in sicer v nezmanjšani resoluciji (velikost 1–2 MB; 300 dpi); lahko tudi na CD. Pošiljatelj naj pripiše tudi svojo telefonsko številko.

Uredništvo glasila Lovca
Župančičeva 9 – p. p. 505
1001 Ljubljana
e-naslov: lovca@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovska-zveza.si>

Cene malih oglasov:

do 15 besed 4 €, od 15 do 25 besed 5 €, od 25 do 30 besed 6 €.

Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.

Male oglase je treba poslati pisno in plačati vnaprej na transakcijski račun Lovske zveze Slovenije, Župančičeva 9, Ljubljana, pri NLB, d. d., Ljubljana: 02010-0015687097.

Foto: Marjan Artnak

IZ VSEBINE:

M. Janc:	Lovsko strelstvo včeraj, danes in jutri	108
IZ DNEVNEGA TISKA		109
MNENJA IN PREDLOGI		111
N. Oven:	Kako je o načrtovanju odvzema divjadi v letu 2017 odločilo sodišče?	111
LOVSTVO		63
M. Krofel,		
L. Hočevnar, M. L.		
Allen, M. de Groof,		
M. Krofel:	Nova odkritja o medsebojnem komuniciranju med risi v slovenskih gozdovih	115
R. Ravnikar:	Moj telefon je lahko daljinomer	118
R. Štupar:	Premovlečnica	120
NA KRATKO IZ TUJEGA TISKA ...		123
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		124
J. Leban - Drolč:	Ob jezeru Tana	124
LOVSKA ORGANIZACIJA		128
B. Petermelj:	Tudi četrti Lovski tabor za mlade v organizaciji Postojnsko-Bistriške ZLD sprejet z navdušenjem	128
P. Novak:	Zavidljive trofeje Gozdnega gospodarstva madžarske Županije Zala na travnikih Szentpéterföldre	129
A. Verhovnik:	Poklonili smo se padlim domačinom iz KS Sele in Vrhe	129
F. Rotar:	Koroška lovška kultura »za mušter«	130
M. Gselman:	Temeljni postopki ožvižljanja in uporabe avtomatskega defibrilatorja	131
M. Toš:	Zlata plaketa Mestne občine Ptuj mag. Emiljanu Trafeli	131
M. Palčič:	Spominska slovesnost za nekdanjega zborovodjo	132
N. Opara:	70 let LD Strunjan	132
F. Koščak:	70 let LD Cajnarje in 60 let LD Žilce	133
M. Pretner:	70 let LD Soča: lovci v Soči in Trenti (kot) včasih ...	134
M. Richter - Zeleni:	70 let LD Kapla	135
MLADI IN LOVSTVO		136
F. Ekar:	Najlepši šolski dan v letu	136
	Evropska srna (smjad) (<i>Capreolus capreolus</i>)	137
JUBILANTI		138
LOVSKI OPRTNIK		139
D. Memon:	Lov na malo divjad med lovskimi prijatelji LD Destnik in LD Videž - Kozina	139
S. Sušnik:	Sedem lovcev v LD Poljskava uplenilo osemnajst prašičev	140
M. Koritnik:	Ko se občani odpravijo na lov	140
S. Sušnik:	Lov samo za starejše člane LD Poljskava	141
F. Rotar:	Z lovskimi sosedi na družabnem lovu	141
I. Rožman:	Lov dveh sosednjih lovskih družin	142
J. Kovačič Siuka:	»Lov v Lazah je enkrat«	142
Žan, Eva:	Medaljončki mladega gamsjega kozlička s skutnimi štruklji	143
V SPOMIN		144
LOVSKA KINOLOGIJA		145
A. Strajnar:	Uspeh slovenskih vodnikov na IKP 2017	145
J. Šumak:	Državna tekma brak-jazbečarjev (CACT-SLO 2017)	145
F. Turnšek:	15. Državno prvenstvo ptičarjev za prehodni pokal sv. Huberta	146
J. Verčko:	Državna tekma gonilcev (CACT 2017) v LKD Novo mesto	146
J. Verčko:	Koledar lovskih kinoloških prireditev za leto 2018	147
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	151

SLIKA NA NASLOVNICI:

Divji petelin – *Tetrao urogallus*

Foto: Gašper Petrič

LOVNE DOBE:

Ur. list, št. 101/17. 9. 2004
in št. 81/14. 11. 2014

Srna

srnjak, lanščak:

1. 5.–31. 10.

srna, mladici obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta:

1. 9.–31. 12.

teleta:

1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 1.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta:

1. 9.–31. 12.

teleta:

1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 1.

Mufflon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 1.–31. 12.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica

1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.

Sakal*

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pižmovka

1. 1.–31. 12.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–28. 2.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Soja

1. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Siva vrana

1. 8.–28. 2.

Medved in volk

Po veljavnem Pravilniku in Odločbi o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave

* Po monitoringu

Lovsko strelstvo včeraj, danes in jutri

Nisem popolnoma prepričan, ali je naslov uvodnika sploh ustrezen ali ne. Nekako se je kar sam zapisal, ko sem sedel za računalnik in je pisanje steklo. Včasih sploh ne vemo, kako naj bi začeli, čeprav točno vemo, kaj bi želeli s prispevkom. Tudi jaz želim poudariti in ponovno zapisati, da je lovsko strelstvo ena izmed jagod na praznični torti, ki se imenuje Lovska zveza Slovenije (LZS). Zavedati se pač moramo, da smo z našo raznoliko strelsko dejavnostjo vendarle del te naše skupne celote, bratovščine.

V zadnjih letih smo veliko naredili na področju lovskega strelstva. Seveda še nismo povsem zadovoljni, ampak dobro je, da napredujemo. Ob napredku prihajamo do novih težav, zapletov, ki pa jih moramo jemati le kot priložnost, izziv za naše nove aktivnosti. Tako zagotavljamo našo rast na vseh nivojih.

V lovskem strelstvu smo lani dosegli zelo dobre rezultate; lahko bi celo rekli, da smo dosegli vrhunske rezultate. Seznanimo se z nekaj odmevnejšimi lovskimi strelskimi prireditvami in tudi rezultati. Leta 2015 smo postali evropski prvaki v streljanju na glinaste golobe in zasedli tretje mesto na evropskem prvenstvu v kombinacijskem streljanju. Leto pozneje smo na evropskem prvenstvu zasedli drugo mesto v streljanju s kroglo, lani pa smo bili na evropskem prvenstvu v streljanju na glinaste golobe tretji. Zmagovalci srečanja med Hrvaško lovsko zvezo in LZS smo neprekinjeno 18 let, dve leti zapored pa tudi zmagovalci srečanja med Lovsko zvezo Srbije in LZS.

Vzporedno s tekmovalnimi pravili je bila naša skrb usmerjena v razvoj in usposabljanje na področju lovskega strelstva in orožja v naši temeljni celici, torej v lovski družini. Pravilnik o lovskem strelstvu, ki se je v tekmovalnem delu spremenil, je eno izmed naših vodil, kako naj razvijamo naše pomembno področje dela, ki je pravzaprav orodje pri upravljanju z divjadjo v loviščih. Dopolnjen pravilnik je posegel tudi v področje izobraževanja lovskih pripravnikov. Verjamem in prepričan sem, da predavatelji s tega področja pri usposobljenih članicah dajejo pravi poudarek poznavanju in ravnanju z orožjem. Želel bi, da bi s pomočjo usposabljanja zmanjšali število nesreč z lovskim orožjem. Če smo včasih rekli, da nimamo več članov, ki so odslužili obvezni vojaški rok, moramo v prihodnosti vedeti, da imamo strokovne kadre, ki so z usposabljanjem pridobili tisto, kar so naši predhodniki dobili v času služenja vojaškega roka.

Naj omenim delovanje Medresorske delovne skupine za ureditev strelišč in zapišem še kakšno besedo glede evropske orožne direktive. Delovna skupina je začela z delom v letu 2015 in LZS je bila doslej zelo aktivna v omenjeni skupini. Predlagali smo veliko predlogov in pripomb na predvidene spremembe zakonodaje ter ureditev strelišč. Večino pripomb je resorno ministrstvo tudi upoštevalo. Če so bili razlogi za ustanovitev delovne skupine prav ugotovitve Inšpektorata RS za notranje zadeve o nezadovoljivem stanju, sedaj pričakujem, da bo ta isti organ ugotovil in tudi javno povedal, da se je od takrat veliko spremenilo. Spremenilo zato, ker smo lovci spoznali, da je naše delo na področju varnega ravnanja z orožjem pravilno. S pomočjo delovne skupine smo imeli priložnost, ki smo jo tudi izkoristili, da smo pristojnim in javnosti povedali, kako imamo

urejeno to področje. Povedali smo, s svojim ravnanjem pa tudi pokazali in dokazali, da smo na podlagi strokovnih argumentov pripravljeni tudi kaj spremeniti, prisluhniti drugim, prisluhniti javnosti, tako laični kot strokovni. In prav je tako.

Področje orožne zakonodaje se bo še spreminjalo, s čimer ne mislim zgolj predvidene letošnje spremembe, ampak tudi v prihodnje. Področje orožne zakonodaje je pač kot živ organizem. Včasih na določeno področje »planejo« pristojne institucije, da bi pokazale svojo moč in/ali »zobe«. Pri tem mislim na nedavno orožno direktivo, ki je bila spisana slab teden po terorističnem napadu. Naj bo področje lovskega orožja in strelstva vendarle eno izmed pomembnih področij dela, usposabljanja in seznanjanja lovcev s področja orožja. Včasih imam občutek, da je pri orožju popolnoma enako kot pri računalnikih ali telefonih: takoj ko jih kupimo, so že zastareli. Naj bo naše znanje na visokem nivoju, naj vsi še varneje in bolj strokovno ravnamo z lovskim orožjem, naj nesreče z njim postanejo le še bled spomin iz preteklosti. In na koncu: naj krogla zadene tam, kjer smo želeli.

Hvala vsem strelcem, članom naše organizacije, ki so naši reprezentanci ter vsem s področja lovskega strelstva in orožja pomagali in naj to lepo navado ohranijo še vnaprej.

Pa dober pogled.

Matija Janc,
predsednik Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje LZS

Foto: Olen Naglost

Foto: Miha Krofel

DENAR DIVJADI, NE DRŽAVI IN OBČINAM

DELO, 6. 1. 2018 (Blaž Močnik) – Doslej je zakon lovske koncesnine delil na pol med državo in občine. Osnova za izračun koncesnine je bilo petletno povprečje prihodkov od gospodarjenja z loviščem – prodaje divjačine in trofeji iz lovnega turizma –, pri čemer mora koncesijska dajatev preseči desetino petletnega povprečja letnih prihodkov. Občine so do koncesijske pogače upravičene glede na površino lovišča na svojem območju, denar pa morajo porabiti namensko za izvajanje ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire. »Zato menimo, da je primerno, da se celotna koncesijska dajatev lovske družin namenijo občinam,« so predlagali v SDS. Novogoriška očina iz državnega proračuna za gospodarjenje z divjadjo v povprečju prejme 4.500 evrov na leto, lovske družine pa v državni proračun prispevajo od dveh do 900 evrov. »Približno polovico zneska namenimo lovske družinam za nabavo krmne koruze, drugo polovico pa za varovanje okolja – najpogostejše za odstranjevanje alergene pelinolistne ambrozije,« je pojasnila Petra Bajec iz novogoriške občine. Kmetijsko ministrstvo in Vlada se do novega predloga še nista opredelila, vendar očitno izhajata iz dejstva, da je divjad lastnina države in kot taka naravna dobrina. Lani so lov-

ske družine, ki upravljajo skupaj 411 lovišč, plačale 454.500 evrov koncesnin, polovico tega denarja je dobilo 208 občin. Po takšnem protokolu država deli denar od leta 2004, vendar Lovska zveza Slovenije (LZS) opozarja, da tudi celoten preliv denarja v občinske proračune ne bo dosegel cilja, če ne bo porabljen namensko: »Le redke občine denar porabijo v skladu z zakonom o lovstvu in divjadi, po katerem bi morale s pravilnikom določiti načine in pogoje vračanja denarja v naravno okolje. Pred spremembami zakona bi morali analizirati, s kakšnimi nameni porabijo sredstva, predvsem pa, kakšna je zaradi tega dodana vrednost pri projektih.« LZS poudarja, da obstajajo tudi državni projekti, ki bi koristili divjadi: »Na AC Ljubljana–Koper še vedno nimamo zelenih mostov, čeprav so nujno potrebni. Projekt, ki bi potreboval tudi evropska sredstva, je obstal, ker ga ministrstvo za okolje in prostor ni hotelo sofinancirati. Menimo, da se mora del sredstev zbirati tudi na ravni države.«

DANDANES NI VEČ LOVSKIH ZGODB

SLOVENSKE NOVICE, 16. 1. 2018 (Jaroslav Jankovič) – Lovski kinolog in mednarodni kinološki sodnik za lovske pasme **Franc Svetec**, star 72 let, s Kostanjevice na Krki, je očeta že pri svojih desetih letih spremljal na lovskih pogonih. Pri štirinajstih

letih je dobil prvega psa, kratkodlakega istrskega goniča Rika, ki se ga še vedno z veseljem spominja. V svojem življenju je izšolal 140 lovske psov, ocenjeval na mednarodnih lovskih razstavah in tekmovanjih, leta 1975 je njegova nemška terierka Besa postala prvakinja Jugoslavije v lepoti, leta 1986 je postal s terierjem Cigom prvak Jugoslavije v lovske veščinah. Lovske pse delimo na šest pasemskih skupin: ptičarje, goniče, jamarje, šarivce, krvosledce in prinašalce. Skupinska imena povedo, kakšne naloge opravljajo na lovu psi določenih pasemskih skupin. Naloga, denimo, ptičarjev je, da z nepomično stojijo pred divjadjo lovca nakažejo, da je divjad v bližini. Potem lovec ali pes na povelje divjad dvigne in jo po strelu prinese vodniku. Šarivci so pri nas španjeli in prepeličarji, ki šarijo, torej iščejo po najgostejšem kritju, gošči, grmovju, kjer se zadržuje divjad, in jo z glasnim laježem dvignejo pred lovca. Pri nas sta najbolj znana šarivca koker in špringer španjel, od prepeličarjev pa nemški prepeličar. Naloga goničev je, da odkrijejo, denimo, zajca, ki se je čez noč pasel na livadi, podnevi pa se je skril. Zajčjo sled odkrijejo na travniku in mu sledijo ter ga z laježem glasno gonijo na stojišče proti lovcu. Primerni so predvsem za lisice in zajce v pregonih; med bolj znanimi pasmami sta istrski gonič, posavski gonič, planinski gonič in brandelbrak. To so izjemno vitki atleti, ki so zelo hitri in lahko ure

in ure gonijo divjad. Krvosledci izsledijo divjad po hladni krvni sledi, ki je lahko stara tudi več kot 24 ur. Poznamo hanoverskega goniča in bavarskega barvarja. Posebni so tudi jamarji, vzgojeni, da preženejo jazbeca ali lisico iz luknje. To so jazbečarji in terierji, ki pa so hkrati zelo uporabni tudi za delo na planem.

KORISTI, KI JIH PRINAŠA BOBER, LAHKO KMALU POSTANEJO NADLOGA

KMEČKI GLAS, 17. 1. 2018 (Franc Fortuna) – Bober spada v družino glodavcev; poznamo dve vrsti, kanadskega in evropskega. Čezmeren lov zaradi kože, mesa in bobrovine (izločka žlez pod repom, ki se uporablja v prehranski in kozmetični industriji) je v začetku 20. stoletja obe vrsti pripeljal na rob izumrtja. Prepoved lova pred dobrega pol stoletja in ponovne naselitve so pripomogle k ponovnemu večanju njihovega števila. Kanadski bober je tako ponovno uspešno poselil Severno Ameriko, kjer ponekod že postaja nadloga. Tudi v Evropi se številčnost povečuje zaradi umetne naselitve in naravne poti. Nekdaj je sicer živel skoraj po celotni Evropi in Aziji, zdaj pa ga zasledimo v Franciji, Nemčiji, na Poljskem, v Skandinaviji in Rusiji, v manjših populacijah pa tudi drugod. V zadnjih dvajsetih

letih se bober uspešno širi tudi po slovenskih vodotokih ob Dravi, Krki, Muri, Savi in Sotli. Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst bobra uvršča (latinsko *Castor fiber*) na rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/02, z dne 24. 9. 2002), v katerem je naveden kot izumrla vrsta. O bobrih v porečju Mure je izšel obširen članek izpod peresa **Janka Votka**, tudi **VESTNIK 24. 1. 2018**.

V LOVCE LETIJO ŠIBRE ZARADI MALOMARNOSTI

VESTNIK, 20. 1. 2018 (Andrej Bedek) – »Med lovom v Beltincih je enemu od lovcev eksplodiral naboj v cevi puške. Lovec je pri tem utrpel hude poškodbe roke in se zdravi v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor. Tuja krivda ni bila ugotovljena,« so poročali operativci Operativno-komunikacijskega centra (OKC) Policijske uprave Murska Sobota (PUMS) o varnostnih dogodkih. Dogodek pred osmimi dnevi je znova spomnil na nesreče med lovom – v povprečju se po podatkih PUMS na leto v Pomurju zgodita dve taki nesreči. Preiskovanje lovskih nezgod je izključno v pristojnosti policistov, je dejala **Suzana Rauš**, predstavica PUMS za stike z javnostmi: »Ti dogodki spadajo med kazniva

dejanja zoper splošno varnost ljudi in premoženja. Policija jih evidentira in obravnava kot kaznivo dejanje povzročitve splošne nevarnosti. Kazni za tovrstne primere so zelo različne in glede na posledice segajo od denarne kazni do zapora od enega leta do desetih let.« Zgodilo se je, da sta na Cankovi in v Bogojini lovca med skupinskim lovom s šibrovko merila v fazana in obstrelila tudi kolega. Nesrečnika, ki so ju šibre zadele v roko in ustnico, je nista težje skupila in sta po bolnišnični oskrbi kmalu odšla domov. Nepredvidna lovca, ki sta sprožila strela, pa je čakala kazenska ovadba. »Najpogostejše se nesreče zgodijo med strelci lovcev na pernato divjad v nizkem letu. Pri tovrstnih primerih policija ni zaznala, da bi bil vzrok alkohol, temveč prihaja do obstrelitev zaradi malomarnosti lovcev,« je še povedala tiskovna predstavica murskosoboške policijske uprave. Po besedah **Ludvika Rituperja**, predsednika Zveze lovskih družin (ZLD) Prekmurje, je vsaka lovska družina sama odgovorna za varen potek lova, zato ZLD podrobneje ne analizira posamezne nezgode. Odgovornost prevzema vodja lova in tudi vsak posamezni udeleženec: »Vodja lova mora vedno znova ob svojem uvodnem nagovoru posebej opozoriti na varnost.« V ZLD Prekmurje precej pozornosti namenjajo varnemu

lovu in za lovske družine pripravljajo strokovna predavanja ter delijo informacije in napotke o varnem lovu. Člana zelene bratovščine, ki zakrivi nezgodo med lovom, lahko doletijo sankcije po pravilniku o disciplinskih prekrških, ki ga mora imeti vsaka lovska družina. Ludvik Rituper je še dodal, glede na izkušnje, da nezgode največkrat nastajajo zaradi nepredvidljivih okoliščin in da za zdaj po znanih podatkih pri njih še ni bilo nezgod s smrtnim izidom.

IZBRUH AFRIŠKE PRAŠIČJE KUGE: NEMCI BI RADI DOMAČE PRAŠIČE REŠILI S POBIJANJEM DIVJIH

DNEVNIK, 24. 1. 2018 (Tatjana Pihlar, Tomaž Klipšter) – Nemčija bi zaradi izbruha nevarne virusne bolezni afriške prašičje kuge (APK) na Poljskem pobila 70 odstotkov divjih prašičev na svojem ozemlju, saj se boji prenosa bolezni tudi v Nemčijo in posledične prepovedi izvoza svinjine. Glede na potek širjenja APK v Evropi je velika verjetnost, da bo prišla tudi v Slovenijo. Je iztrebljanje divjih prašičev lahko učinkovita oblika boja proti APK? **Srečko Žerjav**, direktor strokovne

službe pri Lovski zvezi Slovenije, se ob nemških načrtih le nasmehne. »So absolutno nerealni, saj jih v naravi ni tako preprosto izpeljati. V državah, kjer imajo APK, na primer v Latviji, so najprej začeli pogon na divje prašiče. Vse so jih skušali pobiti, a so se živali začele umikati, zato se je bolezen širila hitreje, kot bi se, če bi jih pobijali na miren način, torej če bi odstrel izvajali z visokih prež in če ne bi pritiskali na skupine prašičev. Ko jih človek preganja, se namreč umikajo, in če so okuženi, se bolezen širi. Pomemben je še en podatek: kuga se med divjimi prašiči širi od 20 do 30 kilometrov na leto, v baltičkih državah ter na Poljskem in Češkem pa je virus APK z okuženo hrano prenašal človek. Domači ali divji prašič jo je pojedel in se okužil. Torej problem niso divji prašiči, ampak ljudje,« je prepričan Žerjav. Dr. Gorazd Vengušt, namestnik predstojnika Inštituta za patologijo, divjad, ribe in čebele na Veterinarski fakulteti v Ljubljani, je pritrdil Žerjavu. Dejal je, da so se v Rusiji in nekdanjih državah Sovjetske zveze divji prašiči zaradi obsežnega odstrela razbežali na daljše razdalje, kot bi se sicer, zato se je kuga verjetno razširila tudi v sosednje države. Po drugi strani po Venguštovih navedbah v izpraznjeni prostor prihajajo nove živali, ki se prav tako lahko okužijo.

Pripravil: **dr. Marjan Toš**

Foto: Janez Popež

Kako je o načrtovanju odvzema divjadi v letu 2017 odločilo sodišče?

V lanski številki glasila *Lovec*¹ je bil pod naslovom *Ali so letošnji načrti lovsko upravljaljskih območij zakoniti?* objavljen pregled normativnih izhodišč upravljanja z divjadjo, ki jih določa *Zakon o divjadi in lovstvu* (v nadaljevanju: ZDLov-1)², vsebina načrtov upravljanja z divjadjo in ukrepanja v njenem okolju ter postopek sprejemanja načrtov, ki jih določa Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (v nadaljevanju: Pravilnik o načrtih)³ ter problematika načrtovanega prevelikega odvzema jelenjadi v letu 2017. Prispevek sem zaključila z mislijo, da je ena izmed pravnih možnosti izpodbijanje postopka sprejema letnih načrtov lovskoupravljaljskih območij in tudi vsebine sprejetih načrtov v upravnem sporu, prav tako pa tudi vložitev zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti ZDLov-1 ter Pravilnika o načrtih, zavedajoč se, da je pri tem kar precejšnje pravno tveganje za uspeh.

Lovci smo v medsebojnih pogovorih in v medijih velikokrat izpostavili tudi vprašanje zakonitosti lanskih obveznih izhodišč direktorja Zavoda za gozdove Slovenije⁴ glede viš-

jega odvzema parkljaste divjadi, ki nimajo nobene pravne podlage. Predstavniki nekaterih lovskih družin pa tudi območnih združenj upravljavcev lovišč so svoje nestrinjanje z načrtovanim višjim odvzemom jelenjadi v letu 2017 – kot v prejšnjih letih – jasno navedli v svojih pripombah na osnutek letnih načrtov lovskoupravljaljskih območij v pisni obliki pa tudi ustno na javni predstavitvi načrtov. Ne glede na to so načrtovalci v letu 2017 ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predložili v sprejem tudi predloge letnih načrtov lovskoupravljaljskih območij, s katerimi je bil v letu 2017 lovskim družinam brez kakršnihkoli pravnih in strokovnih podlag odrejen prevelik odstrel jelenjadi.

Čeprav je bilo po sprejemu večine letnih načrtov lovskoupravljaljskih območij v aprilu 2017⁵ izrečenih in napisanih veliko besed, je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v začetku lanskega avgusta sprejel letne načrte še za preostala lovskoupravljaljska območja⁶, ne da bi pred njihovim sprejemom zahteval od Zavoda za gozdove Slovenije dodatna pojasnila za določene vsebine letnih

načrtov lovskoupravljaljskih območij ali pa bi določene vsebine letnih načrtov lovskoupravljaljskih območij preveril pri drugih strokovnjakih za področje divjadi in lovstva.⁷ Kot je meni znano, se je lani le ena lovška družina (LD Bohinjska Bistrica), ki ji je bil z razdelilnikom odvzema naložen večji odvzem jelenjadi kot v letu 2016, odločila, da pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije izpodbija sklep ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano o sprejemu letnega načrta za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017⁸, prav tako pa tudi sklep o uskladitvi letnih načrtov lovišč in lovišč s posebnim namenom z letnim načrtom za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017⁹ ter na njuni pod-

⁷ ... kot to določa peti odstavek 86. člena Pravilnika o načrtih ...

⁸ Sklep ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, št. 3410-4/2017/3, z dne 24. 4. 2017 vsebuje praktično samo tri točke, in sicer: 1. točka določa, da minister sprejme letni načrt za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017, pod točko 2. izreka je minister sklenil, da je letni načrt za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017 na vpogled na Zavodu za gozdove Slovenije, Območna enota Kranj, Cesta Staneta Žagarja 27c, Kranj, na Območni enoti Bled, Ljubljanska cesta 19, Bled, ter je javno dostopen na spletnih straneh Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Zavoda za gozdove Slovenije; 3. točka izreka pa določa, da se letni načrt za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017 hrani na sedežu Zavoda za gozdove Slovenije, Večna pot 2, Ljubljana, in na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska cesta 22, Ljubljana.

⁹ Sklep, št. 03/2017, z dne 23. 5. 2017, ki sta ga v skladu s 16. členom ZDLov-1 in 89. členom Pravilnika o načrtih sprejela Izvršni odbor Območnega združenja upravljavcev lovišč Gorenjskega lovskouprav-

lagi pripravljen letni načrt lovišča Bohinjska Bistrica za leto 2017. Tako naj bi vodstvo lovske družine pa tudi njeni člani na račun uveljavljanja pravnega varstva svojih pravic, ki ga zagotavlja tudi Ustava Republike Slovenije¹⁰, slišali marsikaj, kar prav gotovo ni bilo vedno na mestu.

Glavni poudarek pri uveljavljanju sodnega varstva je bil, da je izpodbijani sklep ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano o sprejemu letnega načrta za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017 sicer izdan na podlagi tretjega odstavka 17. člena ZDLov-1¹¹, vendar v nasprotju z določbami osmega odstavka 86. člena Pravilnika o načrtih¹², iz katerega izhaja, da mora minister letne načrte

ljavskega območja in Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Kranj, pod točko 1. določa, da so letni načrti lovišč upravljavcev LD Begunjsčica, LD Bled, LD Dobruča, LD Dobrova, LD Dovje, LD Gorenja vas, LD Horjul, LD Jelovica - Ribno, LD Jesenice, LD Jezersko, LD Jošt - Kranj, LD Komenda, LD Kranjska gora, LD Križna Gora, LD Kropa, LD Krvavec, LD Medvode, LD Mengeš, LD Nomenj - Gorjuše, LD Polhov Gradec, LD Poljane, LD Pšata, LD Selca, LD Sorica, LD Sorško polje, LD Sovodenj, LD Stara Fužina, LD Stol - Žirovnica, LD Storžič, LD Šenčur, LD Šentjošt, LD Škofja Loka, LD Šmarna gora, LD Toško čelo, LD Tržič, LD Udenboršt, LD Vodice, LD Železniki, LD Žiri, LPN Kozorog Kamnik in LPN Brdo pri Kranju usklajeni z letnim načrtom za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017 in razdelilnikom odvzema posameznih vrst divjadi in drugih ukrepov v populacijah posameznih vrst divjadi v njihovem življenjskem okolju; pod točko 2. pa določa, da letni načrt lovišča, s katerim upravlja LD Bohinjska Bistrica z navedenima dokumentoma še ni usklajen.

¹⁰ Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS/I, št. 33/91, Uradni list RS, št. 42/97 - UZS68, 66/00 - UZ80, 24/03 - UZ3a, 47, 68, 69/04 - UZ14, 69/04 - UZ43, 69/04 - UZ50, 68/06 - UZ121,140,143,47/13,47/13,75/16 - UZ70a; v nadaljevanju: Ustava Republike Slovenije) določa v 25. členu pravico do pravnega sredstva in v 23. členu pravico do sodnega varstva.

¹¹ Tretji odstavek 17. člena ZDLov-1 določa: *Letni načrt lovsko upravljaljskega območja sprejme minister.*

¹² Osmi odstavek 86. člena Pravilnika o načrtih določa: *ZGS po objavi pravilnika o sprejemu letnih načrtov LUO le-te v elektronski obliki posreduje OZUL-om.*

¹ Lovec, št. 7-8/2017, str. 362-366.

² Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08 in 46/14 - ZON).

³ Pravna podlaga za izdajo navedenega pravilnika je prvi odstavek 17. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08 in 46/14 - ZON).

⁴ Sklep, št. 16, o obveznih izhodiščih pri izdelavi letnih načrtov LUO za leto 2017 glede odvzema parkljaste (rastlinojede) divjadi, ki ga je 27. 2. 2017 izdal direktor Zavoda za gozdove Slovenije, ter sklep, št. 21, o popravku sklepa, št. 16, z dne 27. 2. 2017.

⁵ 24. 4. 2017 je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za leto 2017 sprejel letne načrte za Novomeško, Gorenjsko, Primorsko, Pohorsko, Posavsko, Pomursko, Savinjsko - Kozjansko, Slovenskogoriško, Zasavsko, Kamniško-Savinjsko in Ptujsko-Ormoško lovskoupravljaljsko območje.

⁶ 2. 8. 2017 je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za leto 2017 sprejel še letne načrte za Kočevsko-Belokranjsko, Notranjsko, Triglavsko in Zahodno visokokraško lovskoupravljaljsko območje.

lovskoupravljaljskih območij sprejeti v obliki pravilnika, ki se javno objavi. Čeprav je letni načrt za Gorenjsko lovsko-upravljaljsko območje za leto 2017 – kot tudi letni načrti za vsa druga lovskoupravljaljska območja – javno dostopen na spletni strani Zavoda za gozdove Slovenije¹³, letni načrt ni bil sprejet v obliki pravilnika. Izpodbijani sklep tudi ni bil javno objavljen, zato letni načrt za Gorenjsko lovsko-upravljaljsko območje za leto 2017 ni veljaven.

Posebej je bilo izpostavljeno tudi vprašanje pravnega varstva pravic lovskih družin, upravljavk lovišč, v postopku načrtovanja. Niti ZDLov-1 niti Pravilnik o načrtih namreč ne vsebujeta nobenih določb, na podlagi katerih bi se lovske družine¹⁴ lahko pritožile v primeru, če Zavod za gozdove Slovenije kot nosilec načrtovanja pri pripravi osnutka¹⁵ in predloga letnega načrta lovsko-upravljaljskega območja¹⁶ ne

bi upošteval njihovih predlogov. Ko minister sprejme letni načrt lovskoupravljaljskega območja, morajo upravljavke lovišč z njim uskladiti svoje letne načrte lovišč.¹⁷ To v praksi pomeni, da morajo načrtovani odvzem divjadi razdeliti med lovišča v lovskoupravljaljskem območju. Če se lovska družina ne strinja s predlagano razdelitvijo odvzema divjadi, ji Pravilnik o načrtih daje samo eno možnost, tj., da letnega načrta lovišča ne podpiše in izvaja »odvzem divjadi« v višini in strukturi 70 odstotkov načrtovanega odvzema, ki je bil sprejet v prejšnjem letu, kar pa, kot bo navedeno v nadaljevanju, upravljavkam lovišč ne zagotavlja učinkovitosti pravnega varstva. Ustava Republike Slovenije namreč v 25. členu določa, da je vsakomur zagotovljena pravica do pritožbe ali drugega pravnega sredstva proti odločbam sodišč in drugih državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil, s katerimi ti odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih. Vsakomur je dana možnost, da izpodbija izdane posamične akte vseh organov državne oblasti in nosilcev javnih pooblastil. Pogoji je le, da se s posamičnim aktom odloča o pravici, dolžnosti ali pravnem interesu posameznika ali pravne osebe oziroma o

predloga letnega načrta LUO, najkasneje do 5. aprila tekočega leta. Pred sprejetjem predloga letnega načrta LUO lahko svet območne enote ZGS zahteva dodatna pojasnila za določene vsebine letnega načrta LUO, ki jih je pripravil odsek, pristojen za lovstvo na območni enoti ZGS in po svoji presoji zahteva upoštevanje pripomb z javne predstavitve.

¹⁷ Prvi in drugi odstavek Pravilnika o načrtih določata: (1) Najkasneje 15 dni od začetka veljavnosti pravilnika, s katerim se sprejmejo letni načrti LUO, morajo izvršilni organi OZUL, ZGS in upravljavci lovišč in LPN v LUO zagotoviti, da se letni načrti lovišč in LPN uskladijo z letnim načrtom LUO. (2) O uskladih letnih načrtov lovišč in LPN z letnim načrtom LUO izvršilni organi OZUL in ZGS izdajo pisni sklep ter podpišeta in žigosata tiskano verzijo uskladenih letnih načrtov upravljavcev lovišč oziroma LPN. Tako usklajene letne načrte lovišč in LPN z letnim načrtom LUO podpiše in žigosa tudi odgovorna oseba upravljavca lovišča ali LPN. S tem postane letni načrt lovišča oziroma LPN veljaven.

pravnem razmerju.¹⁸ Pravica do pravnega sredstva izhaja iz načela pravne države¹⁹ in je povezana z načelom enakega varstva pravic²⁰ ter s pravico do sodnega varstva²¹. Samo s sistemom pravnih sredstev je namreč mogoče zagotoviti, da posamezni pristojni organi oblikujejo enotno prakso svojega odločanja in o enakih položajih odločijo enako, kar je skladno s pojmovanjem pravičnosti. To potrjuje tudi odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I 98/91, v kateri je sodišče zavzelo jasno stališče, »da smisel tega ustavnega zagotovila ni le v tem, da zagotavlja posamezniku pravico do vložitve pravnega sredstva, temveč predvsem v tem, da lahko z vložitvijo pravnega sredstva učinkovito brani in varuje svoje pravne interese. Takšna razlaga izhaja tudi iz Splošne deklaracije človekovih pravic, ki v 8. členu določa pravico vsakogar do učinkovitega pravnega sredstva proti dejanjem, ki kršijo temeljne pravice, priznane po ustavi ali zakonu, prav tako pa tudi iz Evropske konvencije o človekovih pravicah, ki v 13. členu jamči vsakomur učinkovito pravno sredstvo v primeru kršitev pravic in svoboščin, ki so v njej določene.«²² Ustava Republike Slovenije zagotavlja tudi pravico do sodnega varstva v 23. členu, ki določa, da »ima vsakdo pravico, da o njegovih pravicah in dolžnostih ter o obtožbah proti njemu brez nepotrebnega odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče. Sodi mu lahko samo sodnik, ki je izbran po pravilih, vnaprej določenih z zakonom in s sodnim redom«. Razmerje med pravico do pravnega sredstva in pravico do sodnega varstva je v tem, da pravica do pravnega sredstva zahteva kakršnokoli pravno sredstvo

zoper vse odločitve, tudi odločitve sodišč. Pravica do sodnega varstva pa zahteva, da o pravicah in obveznostih (vsaj na koncu) odloča sodišče.

Posebej so bile izpostavljene tudi pravne posledice nedoseganja načrtovanega odvzema divjadi, ki ga sankcionira ZDLov-1. Za neizpolnjevanje načrtovanega odvzema divjadi se lovski družini, ki upravlja z loviščem na podlagi sklenjene koncesijske pogodbe, lahko odvzame koncesija.²³ Neizvajanje načrtovanega odvzema divjadi pa je v ZDLov-1 opredeljeno tudi kot prekršek²⁴, za katerega lovski inšpektor lahko izda lovski družini odločbo o prekršku in ji izreče globo najmanj v višini 4.200 evrov, odgovorni osebi lovske družine pa globo najmanj v višini 420 evrov. Ker je odgovorna oseba lovske družine zaradi izdane pravnomočne odločbe o prekršku vpisana tudi v prekrškovno evidenco, ki jo mora voditi prekrškovni organ²⁵, lovska družina kaznovani odgovorni osebi tri leta ne sme podaljšati veljavnosti lovske izkaznice²⁶,

²³ Uredba o podelitvi koncesije za trajnostno gospodarjenje z divjadjo (Uradni list RS, št. 100/08), ki je izdana na podlagi prvega odstavka 26.a člena ZDLov-1 v tretji alineji drugega odstavka 17. člena določa, da se koncesija odvzame, če koncesionar najmanj dve leti ne izpolnjuje načrtovanega odvzema divjadi ali najmanj tri leta ne izpolnjuje drugih določil iz letnega načrta lovišča in letnega načrta lovsko upravljavskega območja, v okviru dovoljenih odstopanj za posamezno vrsto divjadi v letnem načrtu lovsko upravljavskega območja.

²⁴ 1. točka prvega odstavka 76. člena ZDLov-1 določa: »Z globo od 4.200 do 125.000 EUR se kaznuje pravna oseba, ki pod pogoji javne službe ne opravlja nalog iz prvega in drugega odstavka 21. člena zakona«.

²⁵ ... na podlagi 203. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03, 86/04, 7/05 - skl. US, 34/05 - odl. US, 44/05, 40/06, 51/06 - popr., 115/06, 139/06 - odl. US, 17/08, 21/08 - popr., 76/08 - ZIKS-1C, 109/09 - odl. US, 108/09, 45/10 - ZIntPK, 9/11, 21/13, 111/13, 74/14 - odl. US, 92/14 - odl. US in 32/16).

²⁶ ... zaradi razlogov iz pete alineje prvega odstavka 63. člena ZDLov-1, ki določa: *Lovske izkaznice se ne izda oziroma podaljša osebi, ki je bila pravnomočno obsojena zaradi kršenja določil tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov.*

¹³ <http://www.zgs.si/?id=595>.

¹⁴ ... ki z loviščem upravljajo na podlagi sklenjene koncesijske pogodbe ...

¹⁵ Drugi odstavek 86. člena Pravilnika o načrtih določa: *Osnutek letnega načrta LUO, ki ga na podlagi predhodnega usklajevanja s krajevno pristojnim OZUL-om, pripravi krajevno pristojen odsek za lovstvo na ZGS določi strokovni svet območne enote ZGS. Osnutek letnega načrta LUO mora ZGS objaviti na svoji spletni strani sedem dni pred javno predstavitvijo. ZGS po izdelavi osnutka letnega načrta LUO predstavi temeljne vsebine letnega načrta LUO na javni predstavitvi izvršilnemu organu OZUL v LUO v imenu upravljavcev lovišč in LPN, območni enoti Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, pristojni območni enoti Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, lokalni skupnosti in drugim. Javna predstavitve osnutka letnega načrta LUO mora biti izvedena najkasneje do 1. aprila tekočega leta. O poteku javne predstavitve osnutka letnega načrta LUO se vodi zapisnik.*

¹⁶ Tretji odstavek 86. člena Pravilnika o načrtih določa: *Na podlagi presoje zbranih pripomb, razvidnih iz zapisnika poteka javne predstavitve osnutka letnega načrta LUO, izdela odsek pristojen za lovstvo na območni enoti ZGS predlog letnega načrta LUO. ZGS mora vsaki organizaciji, ki je posredovala svoje mnenje, pisno utemeljiti vzroke, zaradi katerih predlogi oziroma mnenja k osnutku letnega načrta LUO niso bili upoštevani. Predlog letnega načrta LUO sprejme svet območne enote ZGS na območju, ki je pristojno za določitev*

¹⁸ Šturm in drugi, Komentar Ustave Republike Slovenije, stran 274.

¹⁹ 2. člen Ustave Republike Slovenije.

²⁰ 22. člen Ustave Republike Slovenije.

²¹ 23. člen Ustave Republike Slovenije.

²² Odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I-98/91-21, z dne 10. 12. 1992.

Foto: Marjan Ahmek

sicer sama stori prekršek²⁷, za katerega je zagrožena kazen od 2.100 evrov do 12.550 evrov, z globo od 420 evrov do 4.100 evrov pa se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba lovske družine.²⁸

Ker je izpodbijani sklep ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano o sprejemu letnega načrta za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017 zaradi prej navedenih razlogov neustaven in nezakonit, sta nezakonita tudi izpodbijani sklep o uskladitvi letnih načrtov lovišč in lovišč s posebnim namenom z letnim načrtom za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje in tudi letni načrt lovišča Bohinjska Bistrica za leto 2017, saj je navedeni ministrov sklep pravna podlaga za njuno izdajo.

Sklep ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in letni načrt za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017 določata konkretne naloge in ukrepe, med

njimi tudi odvzem divjadi²⁹ za vsa lovišča na območju Gorenjskega lovskoupravljaljskega območja in na katere lovske družine, upravljavke lovišč, po sprejemu letnega načrta lovskoupravljaljskega območja nimajo več nobenega vpliva in jih morajo izvršiti. Sklep ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je zato konkreten oblastveni posamični akt, ki posega v pravice, obveznosti in pravne koristi vseh upravljavcev lovišč v Gorenjskem lovskoupravljaljskem območju. Ker pravno sredstvo v ZDLov-1 niti v Pravilniku o načrtih ni urejeno, je sodno varstvo pravic zagotovljeno v upravnem sporu.³⁰

²⁹ Letni načrt za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017, ki je priloga sklepa ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, št. 3410-4/2017/3, z dne 24. 4. 2017, namreč določa, da na podlagi usmeritev iz dolgoročnega načrta za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje, izvajanja letnih načrtov za Gorenjskolovsko upravljavsko območje v prejšnjih letih ter ugotovitev, zbranih na podlagi opazovanj in bioloških kazalnikov, določa med drugim tudi konkretne vrste in obseg ukrepov za ohranitev populacij divjadi in naravnega ravnovesja med divjadjo in okoljem, ki jih morajo opraviti upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom na območju Gorenjskega lovskoupravljaljskega območja.

³⁰ Zakon o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06, 26/07 - skl. US, 119/08 - odl. US, 107/09 - odl. US, 62/10, 98/11 - odl. US, 109/12, 10/17 - ZPP-E) v 1. členu določa: V uprav-

Upravno sodišče Republike Slovenije je sicer zavrglo tako tožbo zoper sklep ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, s katerim je sprejel letni načrt za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017³¹, kot tudi tožbo zoper sklep Izvršnega odbora Območnega združenja upravljavcev lovišč Gorenjskega lovskoupravljaljskega območja in Zavoda za gozdove Slovenije, Območna enota Kranj, o uskladitvi letnih načrtov lovišč z letnim načrtom za Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017³² in tož-

nem sporu se zagotavlja sodno varstvo pravic in pravnih koristi posameznikov oziroma posameznikov (v nadaljnjem besedilu: posameznik) in organizacij proti odločitvam in dejanjem državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil (v nadaljnjem besedilu: organi) na način in po postopku, ki ga določa ta zakon, če za določeno zadevo ni z zakonom zagotovljeno drugo sodno varstvo. 4. člen ZUS-1 pa določa: V upravnem sporu odloča sodišče tudi o zakonitosti posamičnih aktov in dejanj, s katerimi organi posegajo v človekove pravice in temeljne svoboščine posameznika, če ni zagotovljeno drugo sodno varstvo. Če se v upravnem sporu izpodbijajo dejanja javne oblasti, se v postopku uporabljajo določbe tega zakona, ki se nanašajo na izpodbijanje upravnega akta.

³¹ Upravno sodišče Republike Slovenije je s sklepom pod opr. št. I U 1234/2017-24 z dne 16.6.2017 na podlagi 4. točke prvega odstavka 36. člena ZUS-1 zavrglo tožbo LD Bohinjska Bistrica zoper sklep ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, št. 3410-4/2017/3 z dne 24. 4. 2017. Po oceni sodišča v sklepu naložene tožbe stranki nikakršne obveznosti ali dolžnosti, zato po presoji sodišča zoper takšen akt ni dopustno vlagati tožbe v upravnem sporu, saj se z njim ne posega konkretno v pravice in obveznosti oziroma pravni položaj ustavne pritožnice (10. točka obrazložitve izpodbijane sodbje). Po presoji sodišča tudi letni načrt, ki je priloga izpodbijanega akta, in ki ga ustavna pritožnica posredno izpodbija, ni dokončen upravni akt ali drug posamični akt iz 2. člena ZUS-1, s katerim se posega v pravni položaj tožeče stranke. Na njegovi podlagi se sprejmejo konkretni letni načrti lovišč, zato tudi ne gre s posamičnim aktom, izdan v obliki predpisa, ampak za splošni akt, ki sam po sebi nima neposrednega učinka na pravni položaj tožeče stranke, saj na splošno in abstraktno ureja pravna razmerja (tudi) glede opredelitve območja, v katerem se nahaja lovišče, s katerim upravlja tožeča stranka.

³² Upravno sodišče Republike Slovenije je s sklepom pod opr. št. I U 1272/2017-10 z dne 16. 6. 2017 na

bo, s katero je LD Bohinjska Bistrica izpodbijala letni načrt lovišča Bohinjska Bistrica za leto 2017 v delu, ki se nanaša na jelenjad³³. Po presoji sodišča izpodbijani akti niso upravni akti oziroma akti, ki se lahko izpodbijajo v upravnem sporu, ker z njimi ni bilo odločeno o posamičnih pravicah in obveznostih ter se z njimi ne posega v pravice in obveznosti LD Bohinjska Bistrica. Zoper vse odločitve Upravnega sodišča Republike Slovenije se je LD Bohinjska Bistrica pritožila na Vrhovno

podlagi 6. točke prvega odstavka 36. člena ZUS-1 zavrglo tožbo Lovske družine Bohinjska Bistrica zoper sklep Izvršnega odbora Območnega združenja upravljavcev lovišč Gorenjskega lovskoupravljaljskega območja in Zavoda za gozdove Slovenije, Območna enota Kranj, št. 03/2017 (št. 010-25/2017), z dne 25.3.2017 v delu, ki se nanaša na uskladitev letnih načrtov lovišč in lovišč s posebnim namenom na območju Gorenjskega lovskoupravljaljskega območja za leto 2017 z Letnim lovskoupravljaljskim načrtom za II. Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017 in razdelilnikom odvzema jelenjadi za leto 2017. Po oceni sodišča izpodbijani akt ne posega v pravico ali v neposredno, na zakon oprto, osebno korist tožeče stranke. Izpodbijani sklep ni akt, opredeljen v prvem odstavku 2. člena ZUS-1, zato takega akta v upravnem sporu ni dovoljeno izpodbijati, saj se položaj ustavne pritožnice v konkretnem upravnem postopku ne bi spremenil (izboljšal), tudi kolikor bi sodišče tožbi ugodilo in izpodbijani sklep odpravilo (11. in 12. točka obrazložitve izpodbijanega sklepa).

³³ Upravno sodišče Republike Slovenije je s sklepom pod opr. št. I U 1271/2017-10 z dne 22. 6. 2017 na podlagi 4. točke prvega odstavka 36. člena ZUS-1 zavrglo tožbo Lovske družine Bohinjska Bistrica zoper letni načrt lovišča Bohinjska Bistrica za leto 2017 v delu, ki se nanaša na jelenjad. Po oceni sodišča izpodbijani akt ni upravni akt, ki se izpodbija v upravnem sporu, saj se z njim ne posega v pravice in obveznosti ustavne pritožnice oziroma v njen pravni položaj. Tožbo zoper Območno združenje upravljavcev lovišč Gorenjskega lovskoupravljaljskega območja pa je sodišče zavrglo že iz razloga, ker gre za lovsko organizacijo, ki ne more biti tožena stranka v upravnem sporu (peti odstavek 17. člena ZUS-1). Letni načrt Bohinjska Bistrica ni upravni akt, ki se izpodbija v upravnem sporu. Po presoji sodišča tudi ne gre za upravno stvar. Niti ZDLov-1 niti Pravilnik o načrtih pa ne določata, da bi se o pritožbi ali ugovoru zoper letni načrt lovišča oziroma lovišča s posebnim namenom odločalo z upravno odločbo v upravnem postopku (12. in 14. točka obrazložitve izpodbijanega sklepa).

²⁷ iz 20. točke prvega odstavka 75. člena ZDLov-1, ki določa: »Z globo od 4.200 do 125.000 evrov se kaznuje pravna oseba, ki osebi, ki ni upravičena do izdaje ali podaljšanja veljavnosti lovske izkaznice, izda ali podaljša lovsko izkaznico (prvi odstavek 63. člena).«.

²⁸ Drugi odstavek 75. člena ZDLov-1: »Z globo od 420 do 4.100 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika.«.

sodišče Republike Slovenije, ki je pritožbe zavrnilo.

Ne glede na to pa je Vrhovno sodišče Republike Slovenije v obrazložitvah svojih odločitev odgovorilo na nekatera temeljna vprašanja, zlasti glede veljavnosti letnih načrtov lovskoupravljaljskih območij za leto 2017, ali se lahko lovskim družinam, ki zaradi nestrinjanja z razdelilnikom odvzema divjadi ne podpišejo letnega načrta lovišča in ne izvajajo načrtovanega odvzema divjadi v višini, ki jo določa razdelilnik, odvzame koncesija in ali jim lovski inšpektor lahko izreče tudi globo za prekršek.

Na vprašanje, ali lahko minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sprejme letni načrt lovskoupravljaljskega območja s sklepom, je Vrhovno sodišče Republike Slovenije zavzelo jasno stališče, da mora minister letni načrt lovskoupravljaljskega območja sprejeti v obliki pravilnika, kot to določa osmi odstavek 89. člena Pravilnika o načrtih. Navedeno stališče sodišča tako postavlja pod vprašaj ne samo veljavnost vseh načrtov lovskoupravljaljskih območij za leto 2017, marveč tudi za leta 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 in 2016, saj je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano vse navedene načrte lovskoupravljaljskih območij sprejel s sklepom.³⁴ Prav tako

se odpira tudi vprašanje zakonitosti ukrepov, ki so bili (in bodo) izrečeni lovskim družinam zaradi neizvršene odvzema divjadi in zaradi drugih neopravljenih nalog v lovišču, ki bi jih morali lovci opraviti v skladu z navedenimi načrti.

Na postavljeni vprašanji, ali se lovskim družinam, ki zaradi nestrinjanja z razdelilnikom odvzema divjadi ne podpišejo letnega načrta lovišča in ne izvajajo načrtovanega odvzema divjadi v višini, ki jo določa razdelilnik, lahko odvzame koncesija in ali jim lovski inšpektor lahko izreče tudi globo za prekršek, po oceni Vrhovnega sodišča Republike Slovenije daje odgovor tretji odstavek 89. člena Pravilnika o načrtih, »ki jasno določa, da se lahko do sprejema letnih načrtov lovišč izvaja le lov na divjad, ki se v skladu določbami predpisa, ki ureja vrste divjadi in njihove lovne dobe, lahko lovi celo leto. Pri vrstah divjadi, za katere je določen delni lovopust, pa je dovoljen lov v višini in strukturi 70 odstotkov od načrta odvzema, potrjenega v letnem načrtu lovišča iz prejšnjega leta«.³⁵ Če torej lovska družina

z letnim načrtom lovskoupravljaljskega območja. Glede na navedeno pravno podlago, predvsem pa upošteva dejstvo, da niti ZDLov-1 niti Pravilnik o načrtih ne predpisujeta izdaje in vsebine sklepa o sprejemu letnega načrta lovsko upravljavskega območja (temveč zgolj pravilnika o sprejemu letnega načrta lovsko upravljavskega območja). Izpodbijani sklep ministra za pritožnico ne ustvarja nobenih pravnih posledic oziroma ne posega v njem pravni položaj. Z navedenim sklepom ni bilo odločeno o tožnični pravici, obveznosti ali pravni koristi (drugi odstavek 2. člena ZUS-1), niti ne gre za akt organa, izdan v obliki predpisa, ki ureja posamična razmerja (četrti odstavek 5. člena ZUS-1). Izpodbijani sklep ministra prav tako ni procesni sklep, torej sklep, s katerim je bil postopek odločanja o izdaji upravnega akta obnovljen, ustavljen ali končan (drugi odstavek 5. člena ZUS-1). ZDLov-1 ali drug zakon pa tudi ne določa, da o njegovi zakonitosti odloča sodišče v upravnem sporu (prvi odstavek 2. člena ZUS-1). Akt, ki ga ustavna pritožnica izpodbija s tožbo, ni upravni akt, ki se izpodbija v upravnem sporu, zato je sodišče prve stopnje tožbo pravilno zavrglo na podlagi 4. točke prvega odstavka 36. člena ZUS-1.

³⁵ V 12. točki obrazložitve sklepa

predloženega letnega načrta lovišča ne podpiše, ker se ne strinja z razdelilnikom odvzema divjadi, letni načrt lovišča ni veljaven.³⁶ Iz navedenega

pod opr. št. I Up 207/2017 z dne 8. 11. 2017, s katerim je Vrhovno sodišče Republike Slovenije odločalo o pritožbi zoper sklep Upravnega sodišča Republike Slovenije pod opr. št. I U 1272/2017-10 z dne 16. 6. 2017, ki je zavrglo tožbo Lovske družine Bohinjska Bistrica zoper sklep Izvršnega odbora Območnega združenja upravljavcev lovišč Gorenjskega lovskoupravljaljskega območja in Zavoda za gozdove Slovenije, Območna enota Kranj, št. 03/2017 (št. 010-25/2017) z dne 25. 3. 2017 v delu, ki se nanaša na uskladitev letnih načrtov lovišč in lovišč s posebnim namenom na območju Gorenjskega lovsko upravljavskega območja za leto 2017 z Letnim lovskoupravljaljskim načrtom za II. Gorenjsko lovskoupravljaljsko območje za leto 2017 in razdelilnikom odvzema jelenjadi za leto 2017, je sodišče med drugim tudi zapisalo: *Izpodbijani sklep torej za pritožnico ne ustvarja nobene obveznosti v smislu obsega odvzema jelenjadi za leto 2017.*

³⁶ V 11. in 13. točki obrazložitve sklepa pod opr. št. I Up 206/2017 z dne 8. 11. 2017, s katerim je Vrhovno sodišče Republike Slovenije odločalo o pritožbi zoper sklep Upravnega sodišča Republike Slovenije pod opr. št. I U 1271/2017-10 z dne 22. 6. 2017, ki je zavrglo tožbo Lovske družine Bohinjska Bistrica zoper letni načrt lovišča Bohinjska Bistrica za leto 2017 v delu, ki se nanaša na jelenjad, je sodišče med drugim tudi zapisalo: *Med strankama ni sporno, da pritožnica letnega načrta lovišča Bohinjska Bistrica za leto 2017 ni podpisala, kar glede na zgoraj navedeno pravno podlago pomeni, da ta ni postal veljaven. Kot takšen ne more ustvarjati pravnih posledic za pritožnico oziroma posegati v njen pravni položaj (prvi odstavek 2. člena ZUS-1) ali urejati posamična razmerja (četrti odstavek 5. člena ZUS-1). Ker tudi specialen zakon ne določa, da o njegovi zakonitosti še pred trenutkom veljavnosti odloča sodišče v upravnem sporu (drugi stavek prvega odstavka 2. člena ZUS-1), zoper letni načrt lovišča Bohinjska Bistrica za leto 2017 po presoji Vrhovnega sodišča ni mogoče uspešno sprožiti upravnega spora. V zvezi z ugovorom pritožnice, da ji bo zaradi neizpolnjevanja obveznosti iz spornega letnega načrta izdana odločba o prekršku ali odvzeta n, pa Vrhovno sodišče pojasnjuje, da to situacijo ureja tretji odstavek 89. člena Pravilnika o načrtih. Ta določa, da se do sprejema letnih načrtov lovišč izvaja le lov na divjad, ki se v skladu z določbami predpisa, ki ureja vrste divjadi in njihove lovne dobe lovi celo leto. Pri vrstah divjadi, za katere je določen delni lovopust, pa je dovoljen lov v višini in strukturi 70 odstotkov od načrta odvzema, potrjenega v letnem načrtu lovišča iz prejšnjega leta.*

je mogoče zaključiti, da v primeru, če je lovska družina v letu 2017 realizirala odvzem divjadi v višini in strukturi 70 odstotkov od načrta odvzema, potrjenega v letnem načrtu lovišča za leto 2016³⁷, ni pravne podlage za odvzem koncesije in za ukrepanje lovskega inšpektorja. Še vedno pa ostaja odprto vprašanje, ali lovske družine, ki v letu 2017 niso podpisale predloženega letnega načrta lovišča, letos lahko izvajajo odstrel divjadi in na kateri podlagi, če letnega načrta lovišča tudi za leto 2018 ne bodo podpisale.

Ker niti ZDLov-1 niti Pravilnik o načrtih ne urejata pravice do pravnega sredstva lovskih družin³⁸ v postopku priprave in sprejemanja letnega načrta lovskoupravljaljskega območja ter v tej povezavi tudi pravice do sodnega varstva, še vedno ostaja odprto vprašanje, kako in pred katerim sodiščem lahko lovska družina izpodbija letni načrt lovskoupravljaljskega območja, na podlagi katerega mora izvršiti »predpisani letni odvzem divjadi«. Morda bo odgovor nanj dalo Ustavno sodišče Republike Slovenije, saj je LD Bohinjska Bistrica vložila zoper vse prej navedene odločitve Vrhovnega sodišča Republike Slovenije ustavne pritožbe. Kako bodo letos potekali postopki priprave in sprejema letnih načrtov lovskoupravljaljskih območij in uskladitve letnih načrtov lovišč z letnim načrtom za posamezno lovsko upravljavsko območje, pa bo pokazal čas.

Mag. Nataša Oven

³⁷ Tretji odstavek 89. člena Pravilnika o načrtih določa: *Do sprejema letnih načrtov lovišč in LPN se lahko izvaja le lov na divjad, ki se v skladu z določbami predpisa, ki ureja vrste divjadi in njihove lovne dobe, lahko lovi vse leto. Pri vrstah divjadi, za katere je določen delni lovopust, je dovoljen lov v višini in strukturi 70 odstotkov od načrta odvzema, potrjenega v letnem načrtu lovišča in LPN iz prejšnjega leta. Ukrepi v življenjskem okolju divjadi se izvajajo na način in v obsegu, kot so bili načrtovani v potrjenem letnem načrtu lovišča in LPN iz prejšnjega leta.*

³⁸ ... ki upravljajo z loviščem na podlagi sklenjenih koncesijskih pogodb ...

³⁴ V 9., 10. in 11. točki obrazložitve sklepa pod opr. št. I Up 205/2017 z dne 8. 11. 2017, s katerim je Vrhovno sodišče Republike Slovenije odločalo o pritožbi zoper sklep Upravnega sodišča pod opr. št. I U 1234/2017-24 z dne 16. 6. 2017, ki je zavrglo tožbo LD Bohinjska Bistrica zoper sklep ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, št. 3410-4/2017/3, z dne 24. 4. 2017, je sodišče med drugim zapisalo: *Iz Pravilnika o načrtih jasno izhaja, da se letni načrt lovskoupravljaljskega območja sprejme v obliki pravilnika. V skladu z osimim odstavkom 89. člena Pravilnika o načrtih Zavod za gozdove Slovenije po objavi pravilnika o sprejemu letnih načrtov lovskoupravljaljskega območja le-te v elektronski obliki posreduje območnim združenjem upravljavcev lovišč. V skladu s prvim odstavkom 89. člena Pravilnika o načrtih pa morajo najkasneje 15 dni od začetka veljavnosti pravilnika, s katerim se sprejmejo letni načrti lovskoupravljaljskega območja, tam navedeni organi zagotoviti, da se letni načrti lovišč in lovišč s posebnim namenom uskladijo*

Foto: Marjan Artnak

Nova odkritja o medsebojnem komuniciranju med risi v slovenskih gozdovih

Tudi evrazijski ris je, tako kot velika večina vrst mačk, samotarska vrsta. Kljub temu risi ves čas komunicirajo med seboj. Za sporazumevanje največkrat uporabljajo vonjalna sporočila v obliki označevanja objektov z urinom in drgnjenjem. V okviru domačih raziskav smo odkrili, da risi svoja sporočila najpogosteje puščajo na gozdnih cestah, za označevanje pa največkrat uporabljajo objekte, kjer je vonjalno sporočilo obstojnejše in bolj vidno drugim risom. Taki podatki bodo pomagali pri prihodnjem monitoringu (spremljanju) te največje evropske mačke, ki je dandanes pri nas zelo ogrožena zaradi parjenja v sorodstvu.

Minulo leto smo zaključili z raziskavo, ki je potekala v gozdovih na Notranjskem in Kočevskem. Pri njej smo sodelovali slovenski in ameriški raziskovalci z **Biotehniške fakultete, Gozdarskega inštituta Slovenije in Univerze v Wisconsinu v ZDA**. Pozimi smo sledili risovim stopinjam v snegu z namenom, da bi natančneje spoznali, kako naši risi označujejo svoje teritorije. Rezultate smo objavili v dveh mednarodnih znanstvenih revijah *Mammalian Biology* (Krofel in sod., 2017)

in *Behavioural Ecology and Sociobiology* (Allen in sod., 2017).

Evrazijski ris je izrazito teritorialna vrsta, kar pomeni, da svoj teritorij brani pred osebki iste vrste. Pri risu se teritorialnost odraža le glede na osebke istega spola. Tako samci s svojega teritorija preženejo druge samce, risinje pa branijo teritorij pred drugimi samicami. Medtem pa sta samec in samica drug do drugega strpna in si delita isti teritorij. Posledica tega je, da sta na določenem območju večinoma le po dva odrasla risa. Izjema so robni

deli teritorijev, kjer lahko nastane manjše prekrivanje tudi med risi istega spola. Teritorialnost je evolucijsko razvit mehanizem, ki preprečuje preveliko namnožitev plenilcev. Na tak način se preprečuje prelov plenskih vrst, v dinarskih gozdovih so to predvsem srnjad, jelenjad, polh, gams in lisica (Krofel in sod., 2011). Tako lahko rečemo, da si risi s teritorialnostjo zagotavljajo trajnostno rabo svojega plena. Uspešno komuniciranje je pomembno tudi v času parjenja, saj omogoča, da se samec in samica najmeta znotraj svojega velikega teritorija, ki pri slovenskih risih v povprečju meri 215 km² (Krofel, 2012) in je po navadi pri samcih nekoliko večji kot pri samicah.

Risi ves čas komunicirajo med seboj. Za sporazumevanje največkrat uporabljajo vonjalna sporočila v obliki označevanja objektov z urinom in drgnjenjem. Prednosti sporazumevanja z vonjem so predvsem v obstojnosti takšnih sporočil.

Teritorialnost je evolucijsko razvit mehanizem, ki preprečuje preveliko namnožitev plenilcev. Risi si s teritorialnostjo zagotavljajo trajnostno rabo svojega plena.

Pri risu se teritorialnost odraža le glede na osebke istega spola. Tako samci s svojega teritorija preženejo druge samce, risinje pa branijo teritorij pred drugimi samicami. Medtem sta samec in samica drug do drugega strpna in si delita isti teritorij.

Ker se risi med seboj ne videvajo pogosto, razen v času parjenja, ki poteka konec zime, je za rise zelo pomembna posredna komunikacija, ki poteka predvsem prek vonjalnih sporočil. Le-ta ris pušča v obliki urina, s katerim poškropi razne pokončne objekte (*slika 1*) ter z drgnjenjem z licem ob različne objekte, podobno kot to počnejo domače mačke (videoposnetek tipičnega markiranja risa si lahko ogledate na spletni strani: www.goo.gl/gdCExb). Prednosti sporazumevanja z vonjem so predvsem v obstojnosti takšnih sporočil. Človek lahko na primer zazna risov vonj do tri tedne potem, ko je ris označil. Kakšne informacije si risi izmenjujejo med seboj s pomočjo vonja, za zdaj še ne vemo natančno, znano pa je, da lahko risi po vonju prepoznajo posamezne rise, določijo spol tujega risa, ki se pojavi na njihovem ozemlju, ter ugotovijo, ali je samica godna za parjenje (Vogt in sod., 2016).

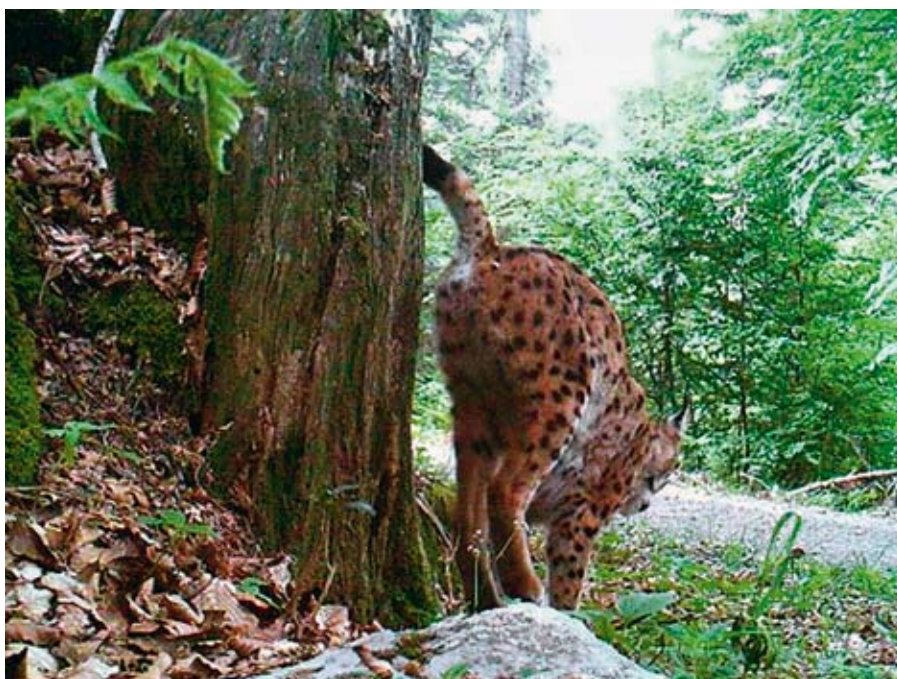
Nova raziskava je potekala šest zim med letoma 2005 in 2017. Skupno smo risom v snegu sledili 91 km in beležili, kako pogo-

sto so puščali vonjalna sporočila ter katere objekte so izbirali za markiranje. Našli in popisali smo 620 vonjalnih sporočil, med katerimi so prevladoval markacije z urinom. Raziskava je pokazala, da risi vonjalnih sporočil ne puščajo naključno, ampak tarčno izbirajo tista mesta in objekte, kjer je vonjalno sporočilo obstojnejše in bolj vidno drugim risom. Tako smo opazili, da glede na razpoložljive objekte risi najraje označujejo mlade iglavce, ki bolje obdržijo vonj in imajo v primerjavi z listavci (pozimi) večjo površino. Med skalami pogosteje označujejo tiste, ki so previsne in poraščene z mahom, kar verjetno bolje ohrani vonj pred padavinami. Zanimiva je bila tudi ugotovitev, da risi

Nova raziskava je potekala šest zim med letoma 2005 in 2017. Skupno smo risom v snegu sledili 91 km in popisali 620 vonjalnih sporočil, med katerimi so prevladoval markacije z urinom.

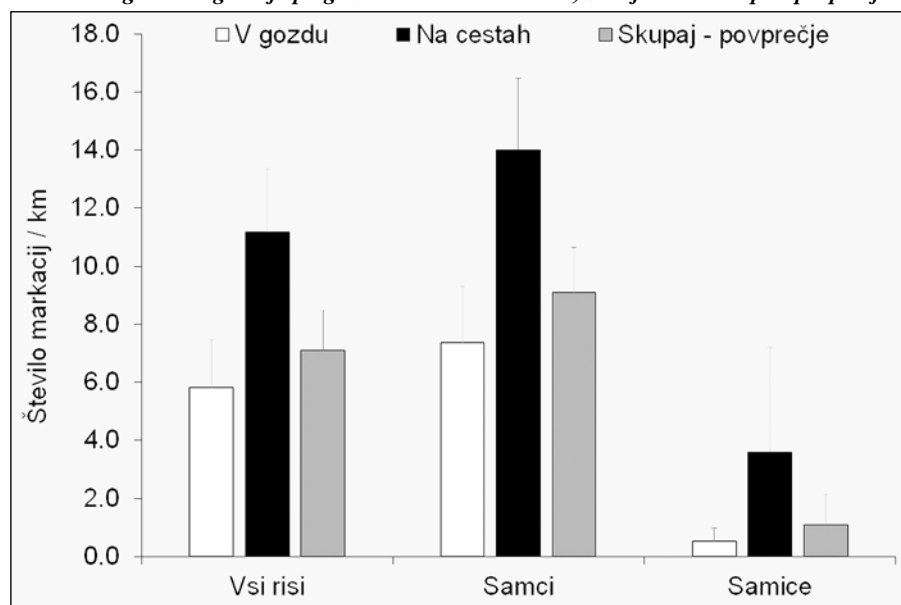
za označevanje pogosto uporabljajo zapuščene človeške objekte, kot so gozdarske kočice in barake (*slika 2*).

Ugotovili smo tudi, da je frekvenca označevanja več kot osemkrat višja pri samcih kot pri samicah. Samci v povprečju označujejo s frekvenco 9,1 sporočil/km, medtem ko pri samicah znaša vrednost

Slika 1: Ris z urinom označuje odmrli štor.

Graf: Podatki o frekvenci markiranja slovenskih risov; prikazano ločeno za samce, samice in vse rise ter glede na gibanje po gozdnih cestah in vlakih, zunaj cest in skupno povprečje

Vir podatkov: Krofel in sod., 2017, Mamm. Biol.

Raziskava je pokazala, da risi vonjalnih sporočil ne puščajo naključno, ampak tarčno izbirajo tista mesta in objekte, kjer je vonjalno sporočilo obstojnejše in bolj vidno drugim risom. S pomočjo novih dognanj bomo lahko bolje razumeli komuniciranje med risi.

1,1 sporočila/km (*graf*). To je uporabna informacija, ki bo v prihodnosti omogočala, da bomo lahko sklepali o spolu risa, ki ga sledimo v snegu, že samo na podlagi frekvence markiranja. Kot zanimivost lahko dodamo, da so zabeležene frekvence markiranja, ki smo jih zabeležili pri slovenskih risih, največje znane med vsemi doslej raziskanimi vrstami večjih mačk na svetu.

Ugotovili smo še, da risi povečajo frekvenco označevanja, ko pridejo na gozdno cesto ali vlako (*graf in slika 3*).

Foto: Lan Hočevar

Slika 2: Risi pogosto označujejo tudi človeške objekte v gozdu.

Foto: Miha Krofel

Slika 3: Risi se največkrat gibljejo po gozdnih cestah, kjer tudi pogosteje markirajo.

Tam teritorij označujejo 91 % pogosteje kot takrat, ko se gibljejo po brezpotju v gozdu, kar smo opazili pri samcih in samicah. Risi za premike, podobno kot tudi volk in medved, pogosto uporabljajo gozdne ceste in vlake, na katerih je njihovo gibanje bolj usmerjeno (*slika 3*). Zato sklepamo, da je puščanje vonjalnih sporočil na takih mestih učinkoviteje, saj je večja verjetnost, da bo drugi ris prejel sporočilo. Gozdna infrastruktura tako verjetno vpliva na teritorialno obnašanje risov, saj jim olajša komuniciranje.

Frekvenca označevanja je več kot osemkrat višja pri samcih kot pri samicah. Samci v povprečju označujejo s frekvenco 9,1 sporočil/km, samice pa 1,1 sporočila/km. Risi povečajo frekvenco označevanja, ko pridejo na gozdno cesto ali vlako.

Raziskava prinaša boljše razumevanje komuniciranja med risi ter poznavanje mest, ki jih uporabljajo za puščanje sporočil. Taki podatki nam bodo v prihodnosti

pomagali pri načrtovanju učinkovitega spremljanja populacije te največje evropske mačke, kar bo še posebno prišlo do izraza v naslednjih letih, ko bomo v okviru projekta LIFE Lynx spremljali učinkovitost reševanja dinarske populacije pred izumrtjem s pomočjo doselitve nesorodnih osebkov iz Karpatov.

**Lan Hočevar, univ. dipl. inž. gozd.,
dr. Max L. Allen,
dr. Marteen de Groot,
dr. Miha Krofel**

Literaturni viri, navedeni v besedilu, so na voljo pri avtorjih.

Raziskavo sta s finančno podporo omogočili Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (raziskovalni program P4-0059) in Evropska Unija (Interreg projekt DinaRis).

Sodelovanje pri spremljanju populacije risa v okviru projekta LIFE Lynx

V Evropi se je v zadnjih letih za spremljanje populacij evrazijskega risa uveljavil monitoring (spremljanje) s pomočjo avtomatskih kamer, t. i. fotopasti. To bo poleg zbiranja neinvazivnih genetskih vzorcev tudi glavna metoda spremljanja razvoja risa v okviru projekta **LIFE Lynx** (www.lifelynx.eu). Metoda je za risa še posebno primerna, saj lahko na podlagi vzorcev pik na kožuhi prepoznavamo posamezne osebe.

V okviru projekta bomo rise s pomočjo fotopasti spremljali izključno v sodelovanju z upravljavci lovišč. V naslednjih mesecih bomo preko OZUL-ov oziroma neposredno vzpostavili stik s lovskimi družinami, ki bi jih v naslednjih letih zanimalo sodelovanje pri monitoringu (spremljanju) risa v Sloveniji (dinarsko in alpsko območje). Zanimeni lovci lahko vzpostavite stik tudi neposredno na matija.stergar@zgs.si, tel.: 01/470 00 67 (**Matija Stergar**, Zavod za gozdove Slovenije) ali miha.krofel@bf.uni-lj.si, tel.: 01 320 35 09 (**Miha Krofel**, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo).

Ekipa LIFE Lynx

Foto: Michael Migos

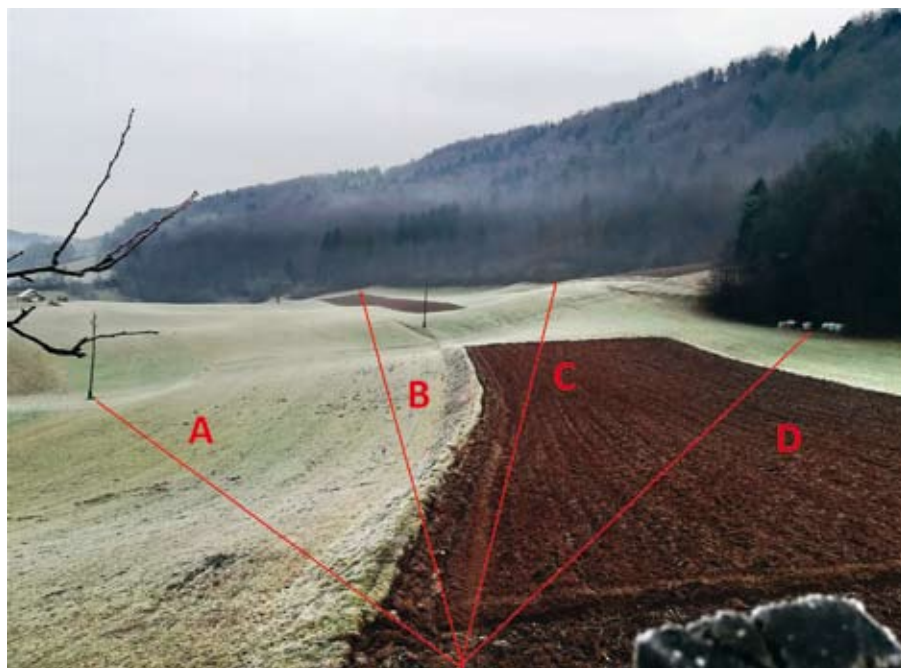

Moj telefon je lahko daljinomer

Menaj, koliko in kako si pomagati s sodobno tehnologijo pri lovu, je verjetno toliko, kot nas je lovcev. Vendar je dejstvo, da je vsaj v zadnjih 15 letih na tem področju nastal

in v tretji kroglo večjega kalibra. Uporaben domet šiber je recimo 40 m, .22 Mag. 80 m, krogle pa 150 m ali še več. Ali pa si zamislite, da lovite s klasično repetirno risanico ter se zavedajoč svojih omejitev

in omejitev orožja ravnate po načelu, da dlje od 200 m ne boste streljali. V naravi je vseeno precej težko oceniti, ali je neka razdalja dolga 200, 220 ali 270 m. Padec krogle in nevarnost zgrešenega strela pa

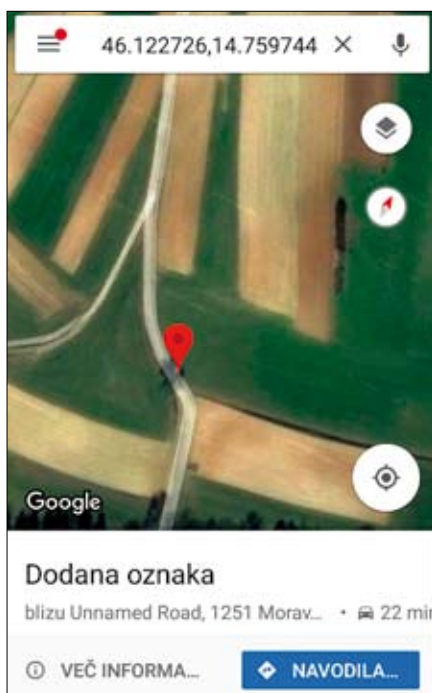

Slika 1: Če bi skupino lovcev prosili, naj pokažejo razdaljo 200 m z določene preže, bi dobili precej različne odgovore (primeri A, B, C in D).

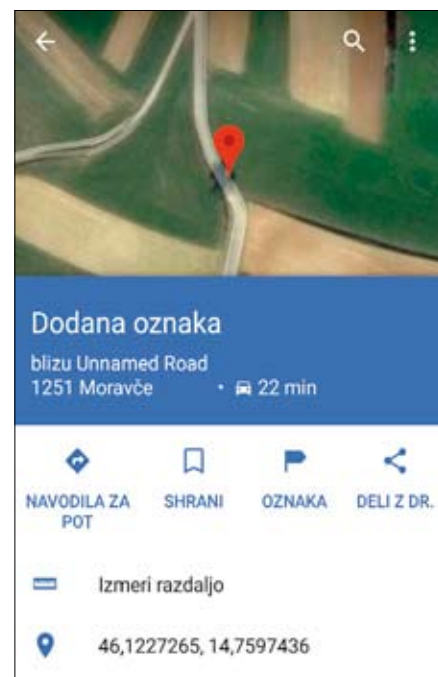
takšen napredek, da so spremenjeni praktično vsi vidiki našega življenja. Če si pri lovu pomagamo z optiko, avtomobili in še čem, je na mestu, da spoznamo tudi, kako je z uporabnostjo pametnih telefonov. O teh stvareh v lovskih priročnikih ne piše veliko, ker so v prvi vrsti namenjeni prenosu osnov in lovske tradicije. A prav glasilo Lovec je primerna pot, da si lovci med seboj delimo praktične izkušnje.

Mobilni telefon z internetno povezavo ter vgrajenim giroskopom, kompasom in GPS-sprejemnikom je lahko še kako praktičen pripomoček pri lovu. Poleg pomoči pri orientaciji ga lahko uporabljamo namesto daljinomera. Vsi, ki streljamo na več kot 100 m, vemo, da ni vseeno, ali je strelna razdalja 200 ali 250 m; odvisno od pristrelitve pa je precejšnja razlika tudi, če gre za 150 ali 200 m. Če pošteno priznamo, je zgrešen strel nekaj najlažjega. Laserski daljinomer je povsem ustrezen pripomoček, res pa je, da je dodaten strošek in nenazadnje kos opreme, ki ga moramo dodatno prenašati na terenu.

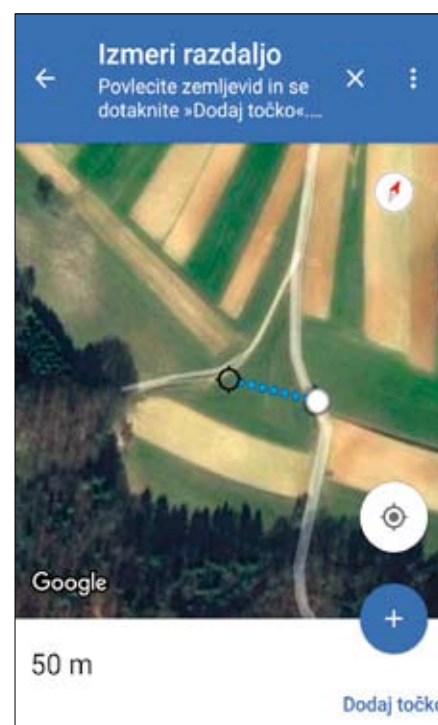
Predstavljajte si, da se s tricevko usedomo na prežo, da bi lovili lisice. V eni cevi imamo šibreno strelivo, v drugi .22 Mag.

Slika 2: Na izbrani lokaciji odpremo aplikacijo Google zemljevidi, vključimo GPS-sprejemnik in funkcijo »zaznavanje lokacije« na telefonu, nato na zemljevidu s prstom označimo našo lokacijo.

Slika 3: Ko izberemo »več informacij«, se pojavi možnost »izmeri razdaljo«.

Slika 4: Ko se na zaslonu pojavi funkcija »izmeri razdaljo«, se naš telefon spremeni v daljinomer.

sta, kot vemo, na takih razdaljah precej različna. Če bi skupino lovcev prosili, naj pokažejo razdaljo 200 m z določene preže, bi dobili precej različne odgovore (slika 1).

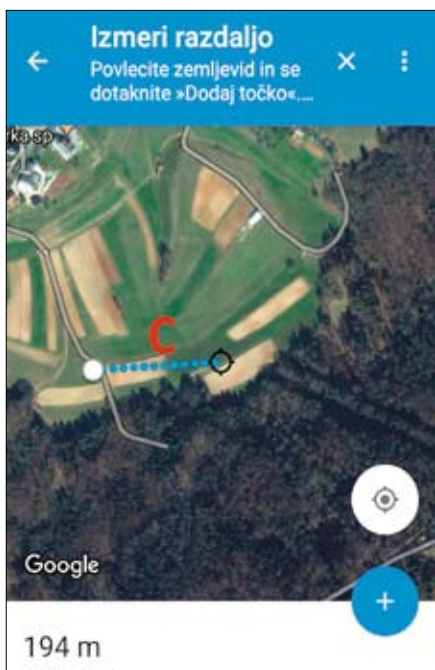
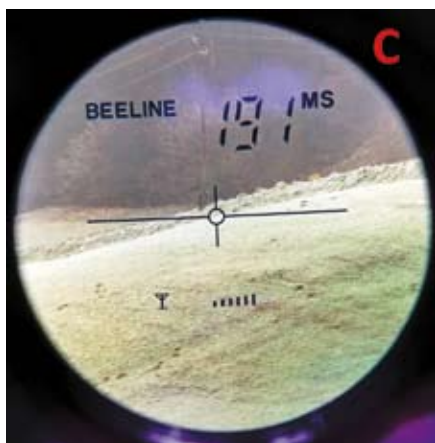
Zato si lahko pomagamo s pametnim telefonom. Preprosta aplikacija, ki naš telefon spremeni v daljinomer, se ime-

ločene preže premerimo vidno polje in že smo pripravljeni na skoraj vse lovske situacije.

Tako na izbrani lokaciji odpremo aplikacijo Google zemljevidi, vključimo GPS-sprejemnik in funkcijo *zaznavanje lokacije* na telefonu, nato pa na zemljevidu s prstom označimo našo lokacijo (slika 2), izberemo *več informacij* in tedaj se pojavi možnost *izmeri razdaljo* (slika 3), ki nato služi kot *daljinomer* (slika 4). Kot kažejo realne meritve v naravi (slike od 5 a do 7 b), so dobljene razdalje praktično enake.

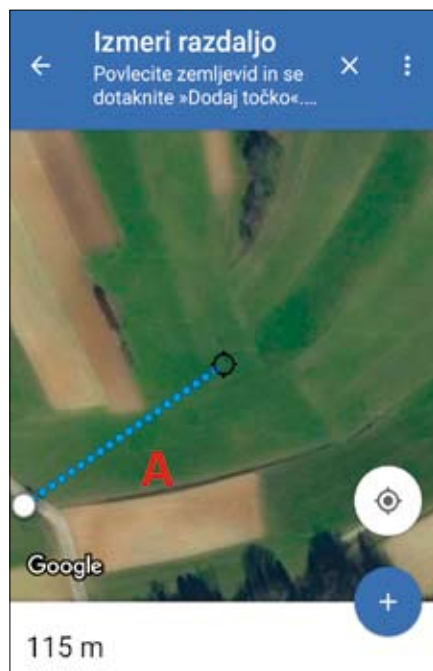
in GPS-koordinate, so vse razdalje horizontalne, zato balistično preračunavanje ni potrebno in so vse izmerjene razdalje »horizontalne«.

Najbolj natančno določanje lokacije je mogoče takrat, ko ima telefon signal baznih postaj s podatkovno povezavo in sprejemanje signala GPS-

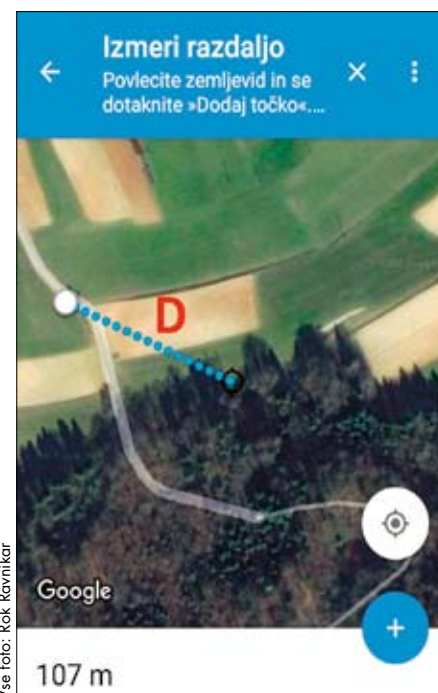
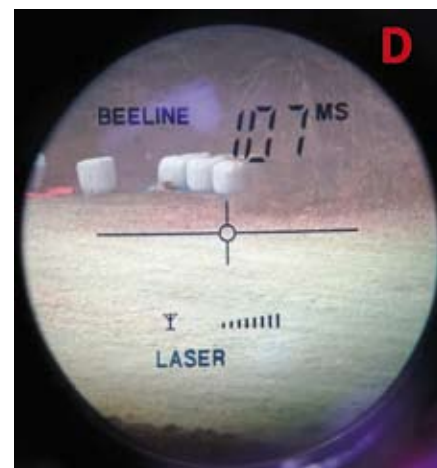
Sliki 5 a in 5 b: Z daljinomerom smo izmerili razdaljo 191 m, telefon pa je pokazal razdaljo 194 m.

nuje **Google zemljevidi**. Pomagamo si lahko tudi s katerokoli drugo aplikacijo, ki uporablja satelitsko sliko in ima funkcijo merjenja razdalje. S pomočjo opornih točk, dreves, gozdne meje, razdelkov med njivami ipd. si ob prvi uporabi do-

Sliki 6 a in 6 b: Z daljinomerom smo izmerili razdaljo 113 m, telefon pa je pokazal razdaljo 115 m.

In še bonbonček za sladokusce: boljši daljinomeri se posnašajo s funkcijo balističnega kalkulatorja, kar pomeni, da iz naklona meritve izračunajo tudi navidežno horizontalno razdaljo, neodvisno od kota strele oz. nagiba terena. To je pomemben podatek pri t. i. »strmih streljih«, kjer prihaja do višjih zadetkov. Ker aplikacija Google zemljevidi uporablja satelitski posnetek

Sliki 7 a in 7 b: Z daljinomerom smo izmerili razdaljo 107 m, enako razdaljo pa je pokazal tudi telefon.

satelitov hkrati. Vemo, da je lahko v marsikaterem delu naših lovišč signal slabši ali pa območje sploh nima signala. Tudi tam si lahko pomagamo z ustrezno pripravo. Aplikacija omogoča, da si na telefon predhodno shranimo določeno območje v mapo *zemljevidi brez povezave*. S tako shranjenim zemljevidom lahko na takih predelih tudi brez signala brez težav uporabljamo vse, v tem članku predstavljene funkcije.

Rok Ravnikar

Opomba k fotografijam z meritvami: ker s prstom na telefonskem zaslonu zelo težko določimo natančno tisto točko, ki smo jo izmerili z laserskim daljinomerom, ob primerjavah nastajajo zanemarljive oz. lovske nepomembne razlike.

Premovlečnica

Navajeni na svojo staro malokalibrsko repetirko z valjastim vrtljivim zaklepom ste se morda ob gledanju biatloncev, kako hitro repetirajo svoje puške in na videz brez napora zadevajo 50 metrov oddaljene krogce, kdaj vprašali: »Zakaj takšne puške ne bi mogel imeti tudi sam?« Odgovor, ki sem ga sam dobil po pregledu ponudbe, je bil vedno: visoka cena. Puške, ki so namenjene vrhunskim tekmovalcem, so za rekreativnega strelca največkrat predrage. Dandanes je lahko odgovor na isto vprašanje povsem drugačen: avstrijsko podjetje ISSC izdeluje puško po tudi za nas sprejemljivi ceni.

Klasična malokalibrska puška .22LR je repetirka, v pogovoru jo po navadi imenujemo malokalibrska puška ali kar »malokalibrka«. V ljudskem jeziku so to tudi puške »flobert«, kar ni ravno strokovno poimenovanje, čeprav vsi vemo, za kaj gre. Takšna puška ima praviloma pet-

desetstrelni nabojnik in bolj ali manj prefinjen vrtljiv valjast zaklep. Malokalibrske puške so nedvomno najpogostejše strelno orožje za civilno/športno rabo in ponudba različnih modelov in izvedb se zdi skoraj neomejena. A skupni imenovalac skoraj vseh je prav vrtljiv valjast zaklep, ki deluje točno tako, kot se ime-

Če puško gledamo z leve strani in brez nabojnika, bi SPA 17/22 zlahka zamenjali za povprečno repetirko s sintetičnim kopitom.

Natančna in domiselna izvedba kolenastega zaklepa omogoča hitro repetiranje – tudi z enim prstom.

Nova malokalibrska puška avstrijskega proizvajalca ISSC ima nenavadno repetirno ročico in »velik« nabojnik.

Preizkusili smo nekaj vrst nabojev priljubljenega kalibra .22 LR in hitro našli favorita – strelivo SK Rifle Match.

nuje. Puško repetiramo tako, da zaklep s pomočjo ročice najprej zavrtimo, pri čemer se odpahne, nato ga potegnemo nazaj in tako odpremo. Takrat zaklep iz ležišča izvleče tudi izstreljeni tulec. Nato repetirno ročico za ponovno napolnjenje

potisnemo naprej, zaklep pri tem vstavi nov naboj v ležišče in preostane nam le, da ga še zapahujemo s potiskom ročice navzdol, kar zavrti valjast zaklep. Postopek je mogoče opraviti sicer hitreje, kot je opisano tu, a ne dosti.

11-milimetrska montažna letev poteka po celotni dolžini ohišja in omogoča enostavno pritrnitev strelne optike.

Premovlečni zaklep

Avstrijsko podjetje ISSC, ki je bolj znano po svojih pištolah M22, »flobertkah«, kalibra 22LR, izdeluje tudi malokalibrsko repetirko, ki pa nima klasičnega vrtljivega zaklepa. Puška ima modelsko

oznako SPA 17/22, kar je kratica za *Straight Pull Action* ali premovlečni zaklep, če smo natančni, pa je to kolenasti zaklep. Zaklep res deluje kot koleno – ko je povsem iztegnjeno, njegov prednji in zadnji krak nista povsem v osi in je kolenski sklep blokiran, saj se naslanja na zaklepišče in

Udobno premovlečno repetiranje prispeva k natančnosti tudi pri streljanju z naslona, saj lahko nov naboj vstavimo brez premikanja puške in celo brez odmika lica od kopita.

Varovalka je kar v braniku sprožilca in ko je puška zavarovana, je na njem vidna rdeča pika.

se ne more prepogniti. Takrat je zaklep zapahnen, podobno kot je »zaklenjeno« naše koleno, ko stojimo vzravnano. A že majhen sunek od zadaj v kolenski sklep je dovolj, da klecemo, saj se koleno prepogne in »zaklep« se odpre. Pri puški SPA to opravimo s potegom ročice, pritrjene na zadnji krak zaklepa, proti sebi. Nov naboj vstavimo in zaklep zapremo s potiskom ročice naprej. Gibanje repetirne ročice sicer ni povsem premočrtno, vseeno pa je ni treba premikati navzgor in navzdol, pač pa le naprej in nazaj, kar lahko opravimo, ne da bi puško odmaknili z ramena. Repetiranje morda res ni tako gladko, kot

nega zaklepa strelci najprej opazijo precej velik nabojnik, ki izrazito štrli iz puške. Očitno je, da so zunanje mere nabojnika zadostne tudi za daljši naboj .22 Mag. in za razantni .17 HMR, za katera se lahko odločite, če vas »ljudski« .22LR ne zadovolji in če bi puški namenili tudi občasno lovsko rabo. Standardna izvedba puške ima črno plastično kopito, lahko pa izberete tudi lesenega iz orehovine. Za lovce ali le avanturistično usmerjene kupce ponujajo še plastično kopito z maskirnim vzorcem; zdi se, da ga imenujejo *Mossy Oak*. Seveda pa praznih rok ne bodo ostali niti taktično ozavešeni kupci, ki si

Odprt kolenasti zaklep pokaže enostavno konstrukcijo in natančnost izdelave.

pri najboljših biatlonskih puškah, a ga lahko z nekaj vaje opravimo praktično brez napa in s puško, namerjeno v tarčo. Pri uporabi sem hitro ugotovil, da se zaklep odpira skoraj brez upora, pri zapiranju pa se je treba v zadnji fazi nekoliko potruditi, saj premagujemo vzmet udarne igle, ki se pri tem napenja. Po mnenju strelcev, ki so puško preizkušali, je ročica z ergonomskega stališča dobro oblikovana in omogoča lahkotno repetiranje. Le eden je pripomnil, da bi mu bolj ustrezalo, če bi bila pomaknjena nekoliko bolj nazaj.

Drugi del modelske oznake orožja nakazuje na strelivo. Puško SPA izdelujejo Avstrijci v štirih osnovnih izvedbah in v treh kalibrih. Poleg nenavad-

lahko izberejo model Tactical z razbijalom plamena na ustju cevi in nepogrešljivo letvijo picatinny na kopiščku. Omeniti velja, da je to tudi edini model, ki brez posegov omogoča pritrnitev dvonožnega podstavka, saj puške v osnovni izvedbi nimajo vijakov z glavo za pritrnitev jermenskih nastavkov ali nožic.

Optika

Na puško sem pritrnil strelni daljnogled Hawke Vantage 3-12x44, ki se je dobro izkazal. Ker puška omogoča precejšnjo natančnost, bi mi za streljanje v 50 metrov oddaljeno tarčo »benchrest« prišel prav daljnogled z večjo povečavo, ki bi omogočil boljše opazovanje zadetkov in tudi nekoliko

Precej zadovoljni smo bili tudi z daljnogledom Hawke Vantage s povečavo od 3 do 12.

Utrjevalo desetstrelnega nabojnika; viden je tudi vzvod (zaklenjene) varovalke v braniku.

natančnejše namerjanje pri streljanju z naslona. Zaris z mil-dot križem, ki ga ima izbrani strelni daljnogled, se je kot uporaben pokazal tudi pri streljanju na daljše razdalje, saj smo ga uporabili za stopnjo padca krogle in brez premikanja zarisa merili kar z eno od pik pod križem. S strelivom SK Rifle Match je bila spodnja pika skoraj idealna namerilna točka. Za puško SPA 17/22 je neka strelna optika pravzaprav kar nujna, saj na cevi ni nikakršnega montažnega elementa, ki bi predvideval pritrditev muhe. Na celotnem zgornjem delu zaklepišča je standardna 11-milimetrska montažna letev, po naročilu pa lahko proizvajalec puško dobavi tudi z weaverjevo letvijo, ki je nekakšna civilna izvedba picatinny ali MIL-STD-1913 letve. Montažni vmesnik je dovolj dolg, da nudi precej svobode pri izbiri načina in položaja pritrditve strelnega daljnogleda. Hawkejev model Vantage, ki smo ga uporabljali s puško, ima presenetljivo natančno nastavitev paralakse,

nekoliko tog obroč za spreminjanje povečave in korak nastavitve 1/4 MOA, ki se je prav tako izkazal za natančnega. Za lovsko rabo bi verjetno izbral (osvetljen) zaris z balistično kompenzacijo, ki ga Hawke ponuja za vse tri kalibre, v katerih je puška na voljo.

Streljanje

Glede na velikost nabojnika smo nekoliko pričakovali, da bo sprejemljivost večja od desetih nabojev in se seveda zmotili. Naboji kalibra .22LR tako zasedajo le manjši del nabojnika, ki daje puški kar nekako »resen« videz, saj bi, sodeč po zunanjih merah, v sebi lahko skrival celo naboje, kal. .223 Remington. Deset nabojev se zdi kar premajhna sprejemljivost tudi zato, ker premovlečni repetirni mehanizem omogoča hitro in učinkovito repetiranje ter hitre in natančne zaporedne strele. Priznati je treba, da smo se puške zelo hitro navadili in da je streljanje z njo resnično zabavno. Sprožilec je dovolj gladek in odrezav

tudi za natančno streljanje z naslona. Po kratkem hodu nepričakovano in zelo čvrsto popusti pod pritiskom 1,3 kg. Z naboji, ki smo jih uporabili, je najboljša petstrelna skupina zadetkov merila 12 milimetrov, pri čemer so se štirje zadetki držali skupaj, eden pa se je neubogljivo oddaljil in pokvaril skupino, kar je bilo pri nabojih SK Rifle Match pri vseh skupinah bolj pravilo kot izjema. Nekaj zastojev smo imeli pri vstavljanju prvega naboja v ležišče, prav na začetku našega preizkušanja. Ker se težave niso ponavljale, se je verjetno »unesel« priloženi nabojnik

no razstavljati, saj jo lahko z ustreznimi pripomočki (in zaščito) čistimo kar skozi ustje cevi. Pa vendarle: če bi se lotili razstavljanja, moramo zaklepišče s cevjo najprej ločiti od kopita (odvijemo dva vijaka). Nato sledi odvijanje še enega vijaka, kar omogoči izvlek prečnih zatičev in nato zaklepa skozi zadnji del zaklepišča. Vsekakor opravilo, ki se ga ne bomo lotili po vsakem streljanju. Vseeno pa bo sčasoma verjetno treba očistiti ležišče, še posebno pri uporabi cenenih in bolj povoščenih nabojev, in takrat bodo primerni tudi izvijači in ključni imbus.

Petstrelna skupina na razdalji 100 metrov – merili smo s puško, pristreljeno na 50 metrov, s spodnjo piko mil-dot namerilnega zarisa (skica).

ali pa smo se ga le naučili pravilno polniti. Varovalka, ki blokira sprožilni mehanizem, je znotraj branika. V zadnjem položaju je zaklenjena, ko jo premaknemo naprej, odkrije rdečo piko na sprožilcu in s puško lahko streljamo. Ker pri novem orožju vedno preberem tudi navodila za uporabo, sem to storili tudi tokrat, predvsem z namenom, da bi ugotovil, do kakšne mere naj bi puško razstavili za čiščenje. Upoštevati moramo, da malokalibrske puške ni treba ravno pogosto čistiti; poznam celo nekaj lastnikov, ki zagovarjajo tezo, da čiščenje sploh ni potrebno. Če bi jo že čistili, je niti ni nuj-

Puška ISSC SPA je po strelskih lastnostih odlična puška predvsem za rekreativno streljanje, morda tudi za tekmovalno, vesel pa je bo marsikateri lovec, ki se ukvarja tudi s strelstvom. Kolenasti zaklep in premovlečni repetirni mehanizem sta prava osvežitev v ponudbi malokalibrskih repetirk. Glede na hitro repetiranje, ki ga omogoča orožje, je dober nadomestek manj natančnih polavtomatkov. Res pa je, da bi prav prišel dodaten nabojnik ali pa takšen z večjo sprejemljivostjo nabojev, saj jih pri »plinkanju« na zabavne tarče pogosto kar prehitro zmanjka.

Rok Štupar

Na kratko iz tujega tiska ...

Rusija: Po podatkih WWF (World Wildlife Fund – Svetovne fundacije prostoživečih živali) in objavah v različnih medijih so zgolj na območju regije Krasnojarsk v Sibiriji na približno 800 različnih lokacijah našli več kot 20.000 trupov severnih jelenov. V večini primerov so krivolovci ubitim živalim odrezali zgolj jezike, ki naj bi bili gastronomska delikatesa. V posameznih primerih so odrezali tudi stegna. Glede na število najdenih ubitih živali lahko samo domnevamo, koliko živali je bilo poleg najdenih še dodatno ranjenih in so kasneje poginile. Severne jelene z omenjenega območja uvrščajo v znano populacijo Taimyr, ki velja za največjo na svetu, njena številčnost pa se drastično zmanjšuje. Tako se je število severnih jelenov od leta 2000, ko je v populaciji živelo še okoli milijon živali, do danes praktično prepolovilo. Glavni razlog temu naj bi bil ravno krivolov za industrijske potrebe. Iz podobnih razlogov se je v preteklosti praktično enako dogajalo tudi z milijonskimi populacijami sajga antilop na območju nekdanje Sovjetske zveze.

(Jagen Weltweit internet)

ZDA: Raziskovalci so ugotavljali, ali se košute vapiti jelena z večjo starostjo bolje prilagajajo za preživetje ob lovu in lovcih oz. se učijo iz prejšnjih izkušenj ter temu prilagajajo tudi svoje vedenje. Ugotovili so, da starejše košute zmanjšujejo svoj areal gibanja in v večji meri uporabljajo območja z gostejšo in težje prehodno vegetacijo, še zlasti v bližini cest. Pogosto tudi razlikujejo, ali lovci lovijo s puško ali lokom. Gre za resnično dobro prilagajanje vedenja z namenom skrivanja pred lovci. Ko so živali stare devet ali deset let, so že tako izkušene, da le redko postanejo plen lovcev. Raziskovalci ugotavljajo, da bodo te ugotovitve zagotovo vplivale tudi na prihodnje upravljanje z vrstami in načine lova.

(Jagen Weltweit internet)

Južnoafriška republika: Kot so sporočili vladni predstavniki, so lani v tej državi na jugu afriške celine na črno uplenili 1.028 nosorogov. To pomeni, da so v povprečju vsak dan na črno ubili tri nosoroge. V letu 2016

so na tak nedovoljen način ubili 1.054 nosorogov, v letu 2014 pa 1.215. Rahlo zmanjšanje najdenih nosorogov je lahko nastalo tudi zaradi nenajdenih živali v gosti vegetaciji. Največ krivolova je še vedno na območju največjega Krügerjevega narodnega parka, kjer so ubili skoraj polovico vseh nosorogov, kar je 504 živali. Vseeno je to zmanjšanje, saj so leta 2016 v parku ubili 662 nosorogov, v letu 2015 pa celo 826. Glavni razlog, da težav še ni mogoče učinkovito rešiti, naj bi bilo večanje korupcije v vrstah policije, carine, veterinarskih organov in celo naravovarstvenih organizacij.

(Jagen Weltweit internet)

Nemčija: Bavarsko upravno sodišče je odločilo, da morajo pristojni organi vsem pacientom, ki iz medicinskih razlogov, skladno z receptom svojega zdravnika, uživajo marihuano, odvzeti lovsko dovoljenje za čas trajanja uživanja te substance. Taka odločitev je nastala zaradi tožbe lovca iz okraja Miesbach na Bavarskem, ki so mu pristojni organi odvzeli njegovo lovsko karto in orožni list potem, ko je, skladno z zdravnikovim receptom, začel uživati marihuano.

(Jagen Weltweit internet)

Foto: Olon Neglost

Nemčija: Pristojne oblasti se v sodelovanju s številnimi vpletenimi, torej tudi lovskimi organizacijami, intenzivno pripravljajo na zelo verjeten prihod afriške prašičje kuge (APK), saj se na sosednjem Poljskem število pozitivnih primerov okužbe s to boleznijo večja in se širi proti zahodu. Med drugim so v zvezni deželi Hessen odpravili lovopust za lov na merjasce in nevedeče svinje, tako da so sedaj lovni vse leto. Prav tako bodo vsi lovci, ki bodo prinesli vzorce poginulih ali povzoženih divjih prašičev na veterinarske ustanove, prejeli premijo v višini 30 evrov. Trenutno so v tej zvezni državi v ta namen predvideli sredstva v višini 500.000 evrov. Načrtujejo tudi intenzivno obveščanje javnosti, vključno z lovci. Lovski gosti naj bi v enem od državnih lovišč v Hessnu lahko lovili divje prašiče brezplačno. Prav tako bodo oblasti vzpodbujale lov z namenom zmanjšanja številčnosti divjih prašičev, obljubili pa so tudi aktivno pomoč pri zagotavljanju varnosti na cestah, kjer bodo lovi potekali v njihovi neposredni bližini.

(Wild und Hund internet)

Avstrija: Na območju zvezne dežele Vorarlberg je nastalo precejšnje povečanje primerov okužbe gamsov s kužno gamsjo

slepoto. Tako so od jeseni minulega leta odkrili že več kot sto okuženih živali. Obstaja pa precejšnja verjetnost, da je poginulih živali bistveno več, saj naj bi več okuženih in slepih gamsov umrlo zaradi padcev, kot jih uspejo upleniti lovci.

(Wild und Hund internet)

Nemčija: Ministrstvo za okolje in zaščito potrošnikov v zvezni deželi Saarland je uvedlo nadomestila za lastnike lovskih psov, katerih štirinožni pomočniki se na lovu na divje prašiče (skupnem ali pri iskanju ranjenih živali) okužijo z virusno boleznijo Aujeszkega in zato poginejo. Takojšnje pavšalno nadomestilo v višini 1.200 evrov je, skladno z lastnikovo prošnjo, namenjeno nabavi mladičev novih lovskih psov in je zaenkrat v veljavi do 31. 12. 2018. Tudi to je eden od ukrepov, s katerim naj bi spodbujali čim bolj intenziven lov divjih prašičev pred prihajajočo APK. Prošnji za pridobitev omenjenega nadomestila morajo lastniki psov priložiti veterinarsko potrdilo o poginu njihovega lovskega psa zaradi omenjene bolezni ter potrdilo o plačilu novega lovskega psa, vendar mora biti oddana še pred nabavo.

(Wild und Hund internet)

Pripravil:

mag. Janko Mehle

Letos (2018) mineva osemdeset let od konca bojov okoli glavnega mesta Etiopije, Adis Abebe. Fašistična Italija je pričela s svojimi vojaškimi aktivnostmi v Abesiniji, zdajšnji Etiopiji, že leta 1935, z leti pa so se stopnjevale. Mobiliziranih je bilo veliko vojaških obveznikov, tudi Slovencev, ki so z Rapalsko pogodbo po letu 1920 pripadli italijanski državi in tako postali njeni vojaški obvezniki. Prav oni so bili vpoklicani med prvimi in poslani v prve bojne črte. Med njimi je bilo tudi nekaj takratnih in poznejših lovcev, članov lovskih društev.

JOŽE LEBAN - DROLČ

Ob jezeru Tana

‘Capitano’¹ Francesco Chiaffarelli se je s skupino spremljevalcev počasi pomikal po prašni poti. Spredaj so hodili štirje askari², v sredini je hodil sam, zadaj so bili trije karabinjerji³. Določili so mu jih za spremstvo, saj so bili abesinski vojaki nepredvidljivi. Posebno karabinjer Toffan je bil znan kot pogumen vojak in dober strelec. Vsi so bili oboroženi z vojaškimi puškami. Askari so pogledovali proti grmovju, malo zaradi sovražnika, malo so opazovali sledi. Nižje spodaj so sledili krdelo levov, ki se je premikalo proti jezeru, kjer bodo čakali na plen. Eden od askarov se je ustavil, pogledal proti višavju in pomahal z roko v tisto smer. Skupina je zapustila prašno pot in se po dobrih sto metrih ustavila.

»Gospod ‘capitano’, vi s karabinjerji greste naprej do vrha planote, kjer boste ugledali jezero. Zadaj je planota. Tam si poiščite čist prostor, na kakšnem malo višjem svetu. Mi gremo okrog, do jezera, in bomo poizkušali dvigniti krdelo. Pazite, kako boste streljali! Ranjen lev je lahko smrtno nevaren. Spremljevalci naj bodo vedno pripravljeni, z nabitim orožjem,« so bila kratka navodila. »Pazite se tudi sovražnika!«

Askari so se vrnili do poti in potem skoraj stekli naprej. Obleženi so bili v lahke platnene obleke, na glavi so imeli

neke vrste turban s cofom, obuti so bili v usnjene sandale.

‘Capitano’ se je s svojimi dvignil na planoto. Z vzhajajočim soncem se je stopnjevala tudi vročina. ‘Capitano’ je z nahrbtnika snel pokrivalo iz prešane-ga kartona in si ga posadil na glavo. Z vodo so varčevali, saj niso vedeli, kdaj se bodo vrnili. Eden od spremljevalcev je dvignil roko in vsi so pogledali v tisto smer. Med ostrimi vršaci se je zalesketalo jezero.

»Poglejte, jezero! Zadaj mora biti planota.«

Počasi so se pomikali naprej in za prvim grebenom se je svet izravnal. Pred njimi je bila ravna planota, ki se je narahlo spuščala proti jezeru. Tu, na tej višini, je bila brez drevja, tu pa tam so bili le posamezni grmički, naprej proti jezeru pa je bila poraščena. Krdelo levov mora biti v tistem grmovju okrog jezera ...

Skupina je poiskala manjšo vzpetino, od koder so imeli dober pregled po dolini. Eden od karabinjerjev je odšel na desno, da je imel pregled na drugo stran, da bi krdelo lahko preusmeril, če bi hotelo zaviti iz zelene smeri, drugi pa je odšel na levo vzpetino. Karabinjer Toffan je ostal s ‘capitanom’.

‘Capitano’ si je poiskal kritje in se razgledal. V mislih je načrtoval, od kod bi lahko prišli levi, kako blizu jih lahko spusti in kdaj in kako bi lahko streljal. Še enkrat je pogledal vojaško puško, če je vse tako, kot mora biti. Že v kampu je pregledal municijo in vojaške krogle na vrhu rahlo zarezal s pilo, da bodo imele ob zadetku močnejši učinek. Daleč spodaj se je lesketala zeleno rumena gladina jezera. Jezero Tana ...

September leta 1938 se je prevešal v drugo polovico in ‘capitano’ je izračunal, da je že skoraj tri leta in pol od doma in več kot dve leti že v Abesiniji. Spomnil se je, kako je v Tolmin dobil depešo⁴, da je povišan v ‘cappetana’ in obenem premeščen na novo dolžnost, v vzhodno Afriko. Zapustiti je moral Tolminsko, kjer je služboval več kot deset let. Gor je prišel kot mlad tenen-

⁴ Depeša – vojaško sporočilo, v tem primeru: ukaz

te⁵. Ni mu bilo lahko. Premestili so ga v novo provinco in nič ni vedel, kam odhaja. Na Tolminskem so ga obdajale visoke gore in divje grape in tudi sonce je zjutraj drugače vzhajalo kot v domači Toskani. Ljudje so ga nezaupljivo pogledovali in videl je prezir v njihovih očeh. Družili so se le med seboj in govorili so neznan jezik. Moral je biti previden in potrpežljiv, saj je čutil, da s prisilo, ki mu jo je narekovala oblast, ne bo ničesar dosegel. Hodil je v cerkev in pod večer v gostilno. Tam jih je spoznal, domačine, hribovce, klene lovce. Med njimi je bil tudi doktor Fattor, živinozdravnik, Italijan, rojen v Istri. Pod staro državo je služboval v Dalmaciji, kjer se je med njim in ženo črnogorskega atašeya vnela prepovedana ljubezen. S Pavlo sta pobegnili in se več let skrivala pred maščevanjem. Po vojni sta se z blagoslovom italijanske kraljice, ki je bila njena bližnja sorodnica, umaknila na Tolminsko. Nikoli se nista poročila, saj je bila ona pravoslavne vere ...

Spoznal je gostilničarja Mujšča⁶, ki je hodil dvakrat na dan k maši, samo da je pritegnil goste v svojo gostilno. Med lovci je bil tudi urar Gerželj, ki je hodil vsak mesec na železniško postajo k Sv. Luciji⁷ v poštni vagon gledat, če mu ure v delavnici kažejo točen čas. Spominjal se je Jožefa Zarlija, avstrijskega vojaka, ki se je boril za starega cesarja v Galiciji in pozneje ob Črnem morju, v Odesi. Prav tako Jakča z Laza⁸

⁵ Tenente – poročnik

⁶ Gostilničar Mujšč – Ivan Kavčič, predvojni lovec in soustanovitelj LD Ljubinj

⁷ Sv. Lucija – Most na Soči

⁸ Jakč z Laza – Andrej Rutar, predvojni lovec, soustanovitelj LD Ljubinj in lovski čuvaj

¹ Capitano – stotnik

² Askari – vojaki domačini, ki so se borili na strani italijanske vojske.

³ Karabinjerji – rod italijanskih oboroženih sil, tudi s policijskimi pooblastili

in starega Prezlja. Spomnil se je tudi na Krumpca in Bizjaka, ki sta preprodajala divjačino in kože vse do Trsta. Posebnež je bil Miha Ivancetov izpod Čadrga⁹, možakar iskrivih oči, poln energije, ki je imel preštete vse gamse pod Migovcem.

Njihovo pripovedovanje ga je vznemirjalo in tudi sam se je pridružil lovski sekciji. Z domačini je postal strpen in ni ga motilo, če so ob kozarcu vina govorili prepovedan jezik. Skupaj so hodili na lov in ob nedeljah posedali v gostilni Pri Mujšču ...

Po pozivu se je z družino preselil v bližino Firenc in skupaj so odšli na krajši dopust. Sredi poletja je odšel naprej v vojašnico Cadorna v Arezzu, kjer so sprejemali rekrute za novo vojaško aktivnost. Poimenovali so jo Afrika Orientale Italiana. Bilo je veliko novincev, tudi s Tolminske. Kar nekaj obrazov je prepoznal, ki jih je v prejšnji

Kmalu po tem so prečkali mejno reko Mareb in se napotili v notranjost tuje dežele, ki so jo imeli nalogo pokristjaniti in 'civilizirati'. Kakšna ironija, da cilji opravičujejo sredstva! Toda domačini so bili trdoživi in so svoj način življenja in svojega boga zagrizeno branili. Bili so slabo oboroženi, toda divji in premeteni. Iz zasede so napadli kolono vojakov, polili tanke s petrolejem in jih zažgali. Prav tako so v bližini mesta Mareb ponoči vdrli v taborišče delavcev, ki so popravljali cesto, in jih poklali z noži. Ubitih je bilo sedemdeset delavcev in dve ženski.

Dežela je bila divja, gorata, čeznjo je vodila prašna pot, ki so jo sproti popravljali in utrjevali. V začetku oktobra se je udeležil bitke za Aduo, mesta, kjer so v prvi vojni, pred štiridesetimi leti, Abesinci potolkli italijansko vojsko. Počasi so napredovali proti jugu. V mestu Seleclaca so postavili večje

slab meter. Ob njej so postavili oskrbovalni tabor in nekaj dni čakali, da so z mulami za njimi pripeljali municijo in hrano. Čez nekaj dni so spet šli v gore in napredovali proti mestu Adi Arkay. Tam je zbolel za grižo in se je komaj izvlekel. Najbrž je bila kriva umazana in topla voda ...

Tudi tod, na višini okrog 1800 metrov, v abesinskem višavju ob jezeru Tana ni bilo dosti boljše. Glavni boji so ponehali in oskrbovalne enote so se že umikale. Od Axsuma do Gondarja so uredili cesto in čez reko Takace so postavili lesen most. Zadnje bitke so se bile še okrog glavnega mesta, toda zdravnik mu je odsvetoval večje napore, tako da je bil dodeljen enoti za nadzor oboroženih milic. Pregarjal ga je dolgčas in tako ga je zopet premamila lovska strast.

K sebi je potegnil čutarico z vodo in potegnil. Po ustih se mu je razlezel topel in zatohel okus po zemlji. Z vsakim požirkom je bil v strahu, da zopet ne dobi griže. Še ene ne bi preživel. Le kje je sedaj tista bistra in hladna Grofova voda izpod Mrzlega vrha! In tisti hladen, svež zrak, ki je vlekkel po dolini Zadlaščice, ki te je prisilil, da si sredi soparnega poletja v večernem mraku potegnil volneno jopo iz nahrbtnika in jo oblekel ...

* * *

Misli so mu zaplavale nazaj v pozno jesen pred nekaj leti. Prav z Jakčem in Mihom so šli na lov nad slikovito vasico Čadrg, pod Migovec. Iz Tolmina sta se z mladim notarjem podala skozi Tolminska korita in preko Hudičevega mostu na drugo stran Tolminke. Nekoliko višje, v ovinku, ju je pozdravila Zadlaška jama, za katero so pravili, da jo je hodil obiskovat sam Dante Alighieri, ko je bil gost tolminskega grofa. Prav tod naj bi dobil navdih za Pekl v svoji Božanski komediji. Govorili so, da mu bodo v Tolminu postavili spomenik.

Na Lazu ju je čakal Jakč. Tam so se dvignili na senožeta¹⁰ in naprej, skozi Robe do vasi. Zgoraj sta jih čakala Miha in doktor Boschini, ki je prišel že dan prej. Obiskal naj bi bolnika na osamljeni kmetiji. Miha je iz nahrbtnika potegnil steklenico žganja: »Gospod tenente! To smo skuhalo v kotrabant¹¹. Tepkovo. Tako je to tukaj pri nas.«

»Že prav, že prav, Miha. Saj vsi vemo. Mi vas moramo preganjati, po-

Foto: Arhiv družine Kavčič

Lovci Lovske sekcije Tolmin: tenente Chiaffarelli, Ivan Kavčič - Mujšč, dr. Anton Fattor in spredaj Jakob Gerželj

službi srečeval ali pri nedeljskih mašah ali na ulici v Tolminu; koga se je spominjal le bežno, mogoče iz kakšne gostilne.

Po trimesečnih pripravih so se z vlakom odpeljali do Neaplja in z ladjo Sardegna naprej v takrat italijansko Eritrejo. Po desetdnevni vožnji so se izkrcali v eritrejskem pristanišču Masavi.

⁹ Miha Ivancetov – Miha Leban, predvojni lovec, član LD Tolmin in lovski čuvaj

taborišče, toda bili so predalet naprej, tako da so jih oskrbovalne enote komaj dohajale in večinoma so trpeli lakoto in žejo. Tod so spet naleteli na abesinski odpor in morali so se umakniti nazaj do mesta Axsum. Vročina je bila nepopisna in povsod se je dvigal prah. Umili in oprali so se šele v začetku marca, ko so prišli do reke Takace. Široka reka se je leno vlekla od vzhoda na zahod in na tistem mestu je bila globoka največ

¹⁰ Senožeta – senožeti, košenice

¹¹ Kontrabant; kontrabantarji – nezakonito, na skrivaj; tihotapci

tihiem pa vsi upamo, da vas ne bomo ulovili. Tu gori ni boljšega kot požirek tepkovca, posebno če je prepovedan.« Vsi so naredili požirek. »Ostalo vam zaplenimo, da bomo imeli tudi zgoraj kaj za na zob.«

»No, gremo,« je bil neučakan Miha. »Do poznega popoldneva morate biti na planini. Danes pogledate za gamsi še pod Migovec, jutri pa z domačini poženemo okrog Grušnice. Če prej ne, na plazu jih morate dobiti. Jutri zjutraj pride tudi doktor Fattor.«

Zagrizli so po senožetih. Spredaj se s trdimi koraki hodil Jakč, ki si je pomagal s palico. Za njim je bil notar, ki sta se mu poznali mladost in lovska neučakanost. Zadaj sta bila doktor in tenente. Poznojesensko sonce se je umikalo v Furlansko nižino in jih grelo v hrbet. Po slabi uri so bili pred financarsko postojanko¹², kjer so se na kratko ustavili in financarjem povedali, naj danes in jutri ne patrolirajo naokrog.

Višje gori so samevale štale, ki so jih pred dobrim mesecem zapustili pastirji. Zunaj, na poti, so se usedli in tenente je potegnil iz nahrbtnika Mihovo steklenico: »V imenu kralja bomo to zaplenjeno vsebino steklenice uničili.« Naredil je močan požirek in potem ponudil naprej doktorju: »Sami pravite, da lahko žganje pijete za vsakim.«

»Res je. Žganje lahko piješ za vsakim, vodo za nobenim.«

»Kar brez skrbi,« je dodal Jakč. »Če prav vem, mora biti notri skrita še ena steklenica.«

Odrpli so v prostor. Hladen zrak je potegnil po lovcih in raje so ostali zunaj, na mulatjeri¹³, ki se je od planine vlekla okrog grebena proti Krnskemu pogorju. Slabo uro hoda naprej, proti planini Dobrenjščica, je v živo skalo vklesana kapelica. Predlani so jo postavili alpini¹⁴, inženirci, ki so gradili to pot. V grapi so naleteli na skoraj nepremagljivo oviro in v zahvalo, ker so uspešno in brez človeških žrtev premostili in premagali grapo, so izklesali kapelico, notri postavili kipec in jo posvetili Blaženi Mariji Devici Lurdske.

Obetal se je lep večer. Mladi notar je neučakano mencial na mestu in kmalu so ga usmerili, naj gre po mulatjeri pod Migovcem. Doktor se je odločil za nasprotno smer, le tenente se je obotavljaj. Bil je utrujen, poznala se mu je triurna hoja iz Tolmina sem gor in tudi

žganje je naredilo svoje: »Jakč, midva ostaneva za stražo. Financarjev danes in jutri ne bo, zato morava midva paziti na kontrabantarje.«

»Kaj bi pazili, gospod tenente, saj se znajo sami še kako dobro paziti. Če bodo videli dim, jih prav gotovo ne bo blizu.«

Foto: arhiv družine Kavčič

Tenente Chiaffarelli (leži) z uplenjenim gamsom; zraven kleči Jakč. Zadaj v sredini Miha Ivancetov.

Tenente se je posmejal: »No, no, Jakč. Tu, na tej višini, je vse dovoljeno.«

»Kaj pa vem. Tudi doli, v dolini, je nekaterim vse dovoljeno. Če imaš denar in dober ugled, potem lahko počneš karkoli. Poglejte doktorja! Da je lahko šel že en večer prej od doma, si je doma izmislil, da mora obiskati bolnika v Čadrgu. Kje pa! Kje pa ima naš kmet toliko denarja, da si lahko privoščijo obisk zdravnika na domu? Noč je prebil nekje na poti, saj že vsi čivkajo, da rad videva mladenko spodaj v vasi. V Čadrg je prišel šele danes dopoldan.«

»Glej ga, glej ga! Sem mislil, da mu paše samo žganje.«

Jakč je iz stanu prinesel še eno steklenico žganja in nalil 'capitanu' in sebi. Potem je v stanu na ognjišču zakuril in pričel peči friko¹⁵.

Tenente je sedel zunaj in pogled se mu je dvignil gor na greben, kjer je že nekaj let tekla nova državna meja. Po koncu velike vojne sta se na grebenu srečali dve kraljevini. Tu, na tej strani, so ostali domačini, ki so doma govorili

isti jezik kot oni na drugi strani meje. Italijanska reforma jim je prepovedala govoriti jezik, ki so ga govorili skozi stoletja. Zakaj? Kot da je pomembno, kako govorijo ljudje? Kako jih bo nova oblast uspela prepričati, da pripadajo novi kulturi? Težko! Najpomembnejše je, da so dobri po srcu in da dobro

mislijo. Dobro rodi samo dobro, prepovedi pa uporništvu in konflikt. Domačini so trdoživi, iznajdljivi in uporni. Posebno po vaseh. Spomnil se je stare pripovedke, kako je nastala vas Čadrg ...

... Nekje na kranjski strani gora je grof zatrl kmečki upor in vse moške je obsodil na smrt, ženem pa je dal izgnati. Dovolil jim je, da lahko s seboj odnesejo le toliko, kolikor lahko spravijo v pleten koš. In ženem so v koše naložile svoje na smrt obsojene moške in jih odnesle čez gor v nove kraje ...

Prvi se je izpod Migovca vrnil doktor, za njim pa mladi notar. Z nočjo so zlezli gor na podstreho in na seno. Domače žganje je naredilo svoje in kmalu so zaspali.

Jutro je bilo sveže in dol z grebena je vlekel hladen veter. S sončnim vzhodom se je nekoliko umiril in tudi zrak ni bil več tako oster.

»Gremo!« je zaukazal Jakč. »Miha s svojimi bo kmalu pognal in zavzeti moramo svoja mesta. Gospod tenente, vidva z doktorjem gresta na Grušnico in potem se spustita dol v gozd, midva z notarjem pa greva na greben in dol v

¹² Financarska kasarna – vojašnica finančne policije, zdaj lovska koč LD Ljubinj

¹³ Mulatjera – za vozove preveč strma, preozka pot, po kateri so tovorili blago s pomočjo mul ali konj.

¹⁴ Alpini – elitne gorske enote italijanske kopenske vojske

¹⁵ Frika – tolminska jed iz krompirja, prelita z jajcem in sirom.

plaz. Kozo z mladičem rajši pustite, kaj bi streljali mater otrokom.«

Tenente, ki je že prejšnje leto lovil tod in je poznal svet, je doktorja odložil na prehodu, sam pa je šel nekoliko naprej, toliko, da je skoraj pogledal ven, na plaz. Če bo Miha dvignil gamse, se bodo vrteli v krogu po gozdu, ven, na plaz, ne bodo šli, dokler jim Miha ne bo prišel za hrbet. Tam se je usedel za skalo in pripravil orožje. Tako je sedel pol ure, ko se je od sten odbil zvok strele. Jakč in notar nista, saj sta blizu in bi se boljše slišalo. Mogoče je Miha in strelja, da bi dvignil gamse in dal znak gonjačem ...

Potem se je nekje v gozdu skotalil kamen ... in še eden. Prihulil se je k skali in postal pozoren. Kmalu jih je ugledal. Kot je predvideval, se je trop gamsov pomikal navzgor po gozdnem robu in kmalu jih je imel na strelni razdalji. Previdno so se mu približevali. Opazil je kozo z mladičem, potem enoletnega kozlina, zadaj je bil starejši kozel. Ocenil ga je še z daljnogledom in se odločil. Z muho na puški je poiskal kozla in mu sledil. Koza, ki je bila nekoliko naprej, je na prehodu opazila doktorja in trop se je za trenutek ustavil. Ustavil se je tudi kozel in takrat je pritisnil. Kozel se je stresel in stisnil vase, malo postal, napravil nekaj negotovih korakov naprej, nato pa se je sesedel ...

V poznem dopoldnevu so se vračali navzdol po senožeti. Spredaj je hodil Jakč in nesel kozla, zadaj pa so molče hodili preostali. Miha je imel čez nahrbtnik vrženega divjega zajca, ki mu je prečkal pot za Grušnico. Slabe volje je bil le notar, saj se je tudi sam nadejal lovskega uspeha.

* * *

‘Capitano’ se je zdrznil. Zdelo se mu je, da so se pri jezeru oglasili askari. To bo znak! Srce mu je začelo divje utripati in potne srage so mu stekle po že tako prepotenem hrbtu. Še nikoli ni videl leva in sedaj bodo nenadoma stali pred njim. Kako se bo odzval? Ali se mu bo zatresla roka? Pogledal je spremljevalca, ki se mu je tudi poznalo vznemirjenje, saj je stal s pripravljeno puško in gledal v smer jezera. ‘Capitano’ mu je dal znak, naj se skrije in umiri ... Potem se je spodaj dvignil majhen oblak prahu. Tako. Sedaj bo, kar bo! ‘Capitano’ je pokleknil na eno nogo in se s telesom naslonil na skalo. Napeto je gledal v smer, kjer se je dvigal rjav oblak prahu. Krdelo ni ravno majhno, mu je šinilo skozi glavo, in bilo mu je skoraj žal, da se je odločil za tak lov. Toda sedaj je tu in krdelo se mu je približevalo. Spodaj se je pričelo tresti grmovje, pokanje vej je bilo vse močnejše in bližje. Zaslišal je

rahlo sopihanje in pritajeno renčanje. Potem so hušknili na plano. Spredaj je bil močnejši samec, ki se je ustavil in pogledal v smer desnega spremljevalca. Zadaj je bila samica in še nekaj manjših samcev. ‘Capitano’ je dvignil puško in pogledal preko kobilice. Bili so še predaleč, da bi se odločil. Starejši samec se je vznemiril in se obrnil nazaj, mlajša samica pa je stekla čez čistino in se ustavila vsega skupaj petdeset korakov pred ‘capitanom’. Takrat je počilo. Samica je zarenčala, odskočila in se stisnila v klobčič. Preostalo krdelo se je vznemirilo in izginilo, zadeta samica pa se je obrnila v smer, od koder je prišla, in v nekaj skokih izginila v grmovju. ‘Capitano’ je ponovno napolnil orožje, pogumno vstal in pogledal v smeri, kamor je izginila ranjena zver. Vstal je tudi spremljevalec. Videl je grmovje, ki se je enakomerno treslo, in slišal je pritajeno sopihanje in renčanje na mestu. To je dober znak, toda s spremljevalcem morata biti previdna. Utihnili so tudi askari in se previdno približevali mestu nastrela. Ko jih je ‘capitano’ ugledal, jim je dal z roko znak in pokazal v smer, kamor je izginila zadeta zver. Tedaj so tudi askari opazili krvav sled, ki je vodil v grmovje. Toda previdnost jim je narekovala, naj še malo počakajo. Približali so se tudi karabinjerji, ki so bili dodeljeni za spremstvo. S pripravljenim orožjem so se počasi približevali grmovju. Krvav sled se je vlekel globlje v grmovje, ki je bilo na nekaterih mestih polomljeno in okrvavljeno. Karabinjer Toffan je šel s pripravljeno puško naprej. Potem so ugledali zver. Ležala je nepremično, z glavo, zarito v grmovje. Askari so poskočili in pričeli dajati od sebe neznane glasove, podobne kričanju, pomešane mu z veseljem. To bo neke vrste ritual, si je mislil ‘capitano’.

Kmalu so prišli askari z dvema mula. Mrtvo zver so navezali in potegnili čez greben in potem dol do ceste. Tam jih je že čakal voz in leva so naložili ter prepeljali do vojaškega tabora Mules Kuba. Prišel je tudi vojaški fotograf in ‘capitana’ fotografiral s plenom.

»Vse naj se lepo vidi. Poslal jo bom prijateljem v Tolmin. To bodo zijali!«

Potem se je obrnil h karabinjerju Toffonu: »Naj gre nekdo do kantine in prinese vino,« je ukazal. »Dajte na moj račun. Današnji dan si moramo vsi zapomniti.«

Zvečer je ‘capitano’ v vojaški dnevnik zapisal:

23. september 938 XVI. Kamp Mules Kuba, a 60 km proti Mugbeli. Zjutraj ob 7½ ustretil lev v našem imperiju – prisoten karabinjer Toffan.

Foto: arhiv družine Kavčič

‘Capitano’ Chiaffarelli z uplenjenim levom

Foto: Jaroslav Pap

Tudi četrti Lovski tabor za mlade v organizaciji Postojnsko-Bistriške ZLD sprejet z navdušenjem

Postojnsko-Bistriška ZLD je drugi konec tedna v septembru 2017 zelo uspešno organizirala že četrti *Lovski tabor za mlade*. Tabora so se udeležili učenci iz postojnske, pivške ter ilirskobistriške občine ter celo iz Prebolda. Enodnevni tabor za mlajše učence je potekal v soboto, 9. 9. 2017, in so ga organizirali v lovišču **LD Hrenovice** na območju Nanosa (Cetinova koča). Glavna tema je bila spoznavanje gamsa. Lovski vodniki so bili vodja tabora **Tina Rupnik** (LD Prestranek), pomočnik vodje tabora **Igor Urh** (LD Hrenovice), **Žan Premrov starejši** (LD Hrenovice), **Žan Premrov mlajši** (LD Hrenovice), **Dušan Tomšič** (LD Hrenovice in LD Javornik - Postojna), **Franc Krnel** (LD Prestranek), **Dunja Bele Črnač** (LD Hrenovice) in **Jože Pangerc** (LD Hrenovice).

Tridnevni tabor je bil namenjen starejšim učencem in je potekal od petka, 8. 9. 2017, do vključno nedelje, 10. 9. 2017,

v lovski koči **LD Bukovje** nad vasjo Gorenje. Osrednja tema so bile velike zveri in jelen. Izvajalci programa in lovski vodniki so bili vodja tabora **Gregor Česarek** (LD Ribnica), pomočnik vodje tabora **Damijan Premrl** (LD Bukovje) in **Ljubo Stamenković** (LD Javornik - Postojna). Pri samem vodenju mladih udeležencev tabora po lovišču pa so se pridružili še lovski vodniki: **Marko Česnik** in **Bogdan Muhič** (oba iz LD Črna jama) ter **Peter Premru**, **Blaž Gutnik**, **Boštjan Luzar**, **Blaž Česnik** in **Damjan Bajc** (vsi iz LD Bukovje). Za spoznavanje skrivnosti kuhanja lovskega golaža je poskrbel **Evgen Požar**, predsednik LD Bukovje, ki je na 26. *Furmanskem prazniku* v Postojni z ekipo ponovno osvojil prvo mesto v kuhanju najboljšega lovskega golaža. Za fotodokumentacijo pri obeh taborih je skrbel **Milan Simčič** (LD Bukovje).

Udeležencem tabora je ponagajalo vreme. Občasen dež je prisilil organizatorje, da so morali načrtovani program prilagajati glede na trenutne vremenske razmere. Najbolj so bili prikrajšani udeleženci enodnevnega tabora na Nanosu. Zaradi nevarnih, razmočenih in spolzkih tal niso odšli na stalna pasišča gamsov, ki pa

si jih bodo, kot so sklenili, zagotovo ogledali v naslednjem letu. Tabor so zaključili v lovski koči v Hruševju, kjer so si ogledali številna rogovja srnjadi in jelenjadi, roglje gamsov, preparata medveda in volka ter še mnogo drugih zanimivosti. Tam so imeli priložnost spoznati osnove lovske kinologije in videti umeten rov za pse jamarje. Vsi so med prijetnim klepetom skupaj s starši prejeli spominske mejice, priznanja, najboljši pa tudi simbolične nagrade.

Tudi udeleženci tridnevnega

tabora so morali svoj program in izhode, namenjene opazovanju divjadi, prilagajati vremenskim razmeram. Program je vključeval tudi kinologijo, streljanje z zračno puško, lovsko kulinariko (sami so si pripravili večerjo na žaru) in druge vsebine. Spremlstvo nekaterih učencev pri opazovanju divjadi so zagotovili tudi lovci LD Črna Jama. Udeleženci tridnevnega tabora so v veliki večini slišali rukanje jelena, videli trop volkov, spoznavali druge gozdne živali in sledi velikih zveri. Med

Foto: Milan Simčič

Udeležencem tabora je ponagajalo vreme. Občasen dež je prisilil organizatorje, da so morali načrtovani program prilagajati glede na trenutne vremenske razmere.

trajanjem taborov so predstavili vse načrtovane teoretične in praktične vsebine. Tabor so učenci s spremljevalci končali v lovski učilnici **Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna**. Tam so si ob prigrizku ogledali učilnico za potrebe lovstva, odgovarjali

na vprašanja, izpolnili anketo o zadovoljstvu udeležbe na taboru ter prejeli priznanja in zaslužene simbolične nagrade.

Za potrebe tabora smo si iz **Vojašnice barona Andreja Čehovina** iz Postojne izposodili zasilna ležišča, za kar se jim

lepo zahvaljujemo. Prav tako se zahvaljujemo obema lovskima družinama, da sta omogočili bivanje v lovskih kočah, ter še enkrat hvala, tudi v imenu učencev, vsem članom LD, ki so bili prisotni pri izvedbi programa. Udeleženci taborov, starši in lovski vodni-

ki so bili z izvedbo in vsebino tabora zelo zadovoljni in si ga želijo tudi letos. Ocenjujemo, da so take oblike izobraževanja mladih eden ključnih elementov pravilne predstavitve lovstva ne-lovski javnosti.

Dr. Branko Peternej

Zavidljive trofeje Gozdnega gospodarstva madžarske Županije Zala na travnikih Szentpéterföldre

Tradicionalna razstava trofej velike divjadi je bila v petek, 13. oktobra 2017, v slikoviti dolini Szentpéterföldre, ki je približno 30 km oddaljena od mejnega prehoda v Dolgi vasi. V čudovitem jesenskem popoldnevu se je zgodil enkratni dogodek, prava poslastica za lovce in ljubitelje lova.

Natanko ob 14. uri so lovski rogisti naznanili začetek in nato je **Rosta Gyula**, direktor Gozdnega gospodarstva Zalaerdő, pozdravil obiskovalce prireditve. Ocene letošnjih trofej so namreč za odtenek nižje od lanskih, ko je padel desetletni rekord. Direktor lovišč **Tamas Pal** je povedal, da so do-

Foto: Peter Novak

V loviščih s približno 74.000 ha je bilo do konca septembra 2017 uplenjenih 167 jelenov in prav toliko jih je krasilo razstavni prostor.

mači lovci in lovski gostje do konca septembra 2017 uresničili znaten del predvidenega odstrela, nato pa je nazorno predstavil podatke o trofejah.

V loviščih s približno 74.000 ha je bilo do konca septembra 2017 uplenjenih 167 jelenov in prav to-

liko jih je krasilo razstavni prostor. Takole so bile razvrščene trofeje: 23 zlatih, 43 srebrnih in 40 bronastih medalj. Najzlahtnejša trofeja je dosegla 240,74 točke s težo 12,57 kg (uplenjena v sosednjem lovišču Zalaternok). Povprečna teža vseh trofej znaša 6,97 kg,

trofeje, ki so osvojile odličja, pa v povprečju tehtajo 8,33 kg in presegajo dolgoletno povprečje spremljanja trofej v loviščih Županije Zala, ki delno meji tudi na prekmurska lovišča med LD Petišovci in LD Kobilje.

Na jasi v prelepem objemu neokrnjene narave je bilo vse enostavno: trofeje so bile razvrščene v velikem polkrogu, zlahtnejše znotraj v krogu sredi čudovite jase. Na tamkajšnjem kraju se tradicionalno srečujejo domači lovci in gostje, stari prijatelji iz Avstrije, Slovaške in Hrvaške. Na razstavi v letu 2017 smo po številčnosti prednjačili prekmurski lovci, presenečeni pa smo srečali tudi številčno delegacijo LD Dole z Idrijskega in LD Javornik pri Črnem Vrhu. Srečanje je bilo priložnost za izmenjavo aktualnih novic z lovskega področja in prijetno druženje sredi zalskih gozdov.

Peter Novak

Poklonili smo se padlim domačinom iz KS Sele in Vrhe

Že daljnega leta 1982 je bil sklenjen dogovor med tedanjo **KS Sele - Vrhe** in **LD Slovenj Gradec**, da bo slednja skrbela za spomenik NOB pri domačiji Slemnik, čeprav je dejansko na posestvu domačije Zabel. Tako se slovenjgraški lovci pri spomeniku ustavijo sleherni jesen in se spomnijo trinajstih domačinov, ki so dali življenja za svobodo med drugo svetovno vojno. Spomenik je postavljen na dveh granitnih kamnih, na katerih so pritrjene tri plošče, ki so jih ulili raven-ski železarji. Prvo slovesnost pri spomeniku so slovenjgraški lovci organizirali že leta 2014. Odtlej vsako leto 31. oktobra organizirajo krajšo komemoracijo, na kateri se zberejo lovci, domačini, predstavniki **Zveze borcev (ZB)** za vrednote NOB, pridejo tudi predstavniki pobratene **Zveze slovenskih častnikov iz Dravograda**.

Tako se je tudi na zadnji kome-

moraciji zbralo veliko domačinov, prišli so tudi gostje iz drugih krajev, večinoma predstavniki krajevnih organizacij ZB iz Mislinjske doline. Slavnostni govornik je bil namreč predsednik **Združenja borcev NOB Slovenj Gradec Jože Vrabčič**, ki je v govoru izpostavil pomen svobodne domovine, v kateri je lahko narod sam svoj gospodar. Med drugim je dejal: »Svoboda, ta osnovna človekova pravica, je bila za mnoge le po-božna želja. V takem času živeti ni lahko. V takem času je sreča že preživeti.« In še: »Danes morda kdo kaj le stežka razume. A vedeti moramo: Narodnoosvobodilni boj slovenskega naroda je bil častno, domoljubno, svobodoljubno dejanje. Polno trpljenja, poguma in žrtvovanja.«

V imenu organizatorja komemoracije, LD Slovenj Gradec, je zbrane nagovoril starešina **Franjo Kuperti**. Ocenil je, da je tovrstna prireditve prerasla okvire komemoracije in da z negovanjem spomina na padle borce utrjujejo vezi med lovci in krajani v sedanjosti.

Foto: Dino Katavič

Prvo slovesnost pri spomeniku NOB so slovenjgraški lovci organizirali že leta 2014. Odtlej vsako leto 31. oktobra organizirajo krajšo komemoracijo.

Lovci in slavnostni govornik so se padlim domačinom Sel in Vrh poklonili s cvetjem in minuto molka, ki so jo prekinile častne lovske salve. Prav tako so časten spomin s prisotnostjo izkazali številni praporščaki. V kulturnem programu je nastopil **Oktet Dolič**, ki je pripravil kulturni program partizanskih pesmi. Program je s koroškim narečjem popestril tudi kantavtor **Milan Kamnik**. Kot

povezovalce programa je nastopil **Aljaž Verhovnik**, ki je prireditvi dodal še kulturni vložek v obliki recitala pesmi generala Rudolfa Maistra. Ob koncu komemoracije sta gospodar domačije Zabel in starešina LD Slovenj Gradec pri spomeniku posadila lipo kot simbol slovenstva in v spomin padlim borcem, katerih imena so ulita na ploščah.

Aljaž Verhovnik

Koroška lovška kultura »za mušter«

V Druženem domu na Prevaljah so bili v četrtek, 9. novembra 2017, spet v gosteh koroški »jagri«. Koroška lovška zveza (KLZ) s predsednikom in strokovnim tajnikom **Dušanom Leskovcem** in **Francem Praznikom**, Komisija za izobraževanje, kulturo, odlikovanja in stike z javnostjo, ki jo vodi **Janez Škerlovnik**, Mežiški lovskogojitveni bazen (MLGB) in LD Jamnica - Prevalje, na čelu obeh je neutrudni **Maks Oserban**, so s pomočjo nekaterih koroških LD ter vedno naklonjene Občine Prevalje in župana dr. **Matica Tašiča** organizirali že 14. tradicionalno *Srečanje lovške kulture na Koroškem*. Spomniti velja, da največji in tudi najbolj obiskani lovski prireditvi na Koroškem z ubranim ljubiteljskim petjem in lepimi melodijami lovskih rogov že vsa leta dajejo svoj prispevek lovška okteta **LD Peca - Mežica** in **LD Prežihovo - Kottlje**, skupini lovskih rogistov **LD Muta** in **LD Zeleni Vrh - Vuzenica** ter z lovskimi pesmimi **Stanko Grl** in **Jožef Libnik**, oba člana LD Peca - Mežica. Pred leti je sodeloval tudi Lovski oktet Podgorje.

Tamkajšnja lovška prireditev je zadnjih sedem let posvečena vdovam pokojnih koroških lovcev in starejšim lovcem KLZ, poteka pa vsako leto v drugem kraju. Ker podobne lovske prireditve v Sloveniji ni, je posebno odmevna med slovenskimi lovci in zagovorniki zelene bratovščine na tej in oni strani meje. V prevaljski večnamenski prireditveni dvorani se je na dan koroške lovske kulture zbralo več kot tristo nastopajočih, gostov, vdov pokojnih lovcev, starejših lovcev in lovskih žena. Žal je bilo tudi tokrat nekaj LD, ki na srečanju niso bile zastopane niti z eno vdovo ali starejšim lovcom, kaj šele z enim samim članom ali lovskim funkcionarjem! Menda zaradi drugih (ne)odložljivih obveznosti na Prevalje ni bilo tudi nikogar z one strani Trojan! Kje so bili člani Komisije za lovsko kulturo in odnose z javnostjo pri LZS, nismo raziskali. Škoda, da niso prišli med neutrudne, gostoljubne in preproste koroške lovske kulturnike, ki so drugim lahko še kako za zgled; na Koroškem rečemo za »mušter«. Zagotovo bi videli, kako naj bi organizirali lovsko prireditev, ki že štirinajst let polni dvorane.

Med smo gosti opazili navdušene stalne goste, med katerimi so bili tudi člani Kluba prijate-

ljev lova Celovec s predsednikom **Mirkom Kumrom - Fricem** na čelu, prišel je tudi **Gorazd Mlinšek**, predstavnik Zavoda za gozdove Slovenije OE Slovenj Gradec, in **Miha Mrakič**, član UO LZS, ki nam je zaupal, da nima pooblastila, da bi lahko zbrane nagovoril v imenu LZS. Sta pa zato zbrane nagovorila s pozitivnimi in zahvalnimi besedami predsednika Leskovec in Oserban. Leskovec se je vdovam zahvalil za vso skrb, pozornost in razumevanje, ki so jo izkazovale v letih skupnega življenja s svojimi

lovsko družjenje, sta nakazala že uvodna melodija lovskih rogistov LD Muta in prihod lovskih praporščakov. Manjkali so trije prapori LD iz Lovskogojitvenega bazena Črna na Koroškem; kot da niso del koroškega lovstva. Pa čeprav je iz Prevalj do Črne le slabih 15 kilometrov! Bogat novembrski lovski glasbeni, pesniški in plesni kulturni program je v sodelovanju z oktetoma LD Prežihovo - Kottlje in LD Peca - Mežica, skupinama rogistov LD Muta in LD Zeleni vrh - Vuzenica, pesnikom Stankom Grlom in nje-

potrpežljive žene, ki so jih podpirale in tudi spremljale na lovu. Tudi 90-letni **Maks Konečnik**, član LD Bukovje, je že pred leti izgubil ženo **Cilko**, ki je bila prav tako lovka. Tistih lepih časov se je v družbi hčerke **Nade** spominjal tudi na Prevaljah. »Ne mine dan, da se ne bi spomnil skupnega družinskega in lovskega življenja s Cilko, saj sva bila poročena več kot 50 let,« je rosnih oči pripovedoval še vedno vitalen in aktiven lovec Maks.

Bil je lep lovski večer, ki je povezoval in bo ostal v lepem spominu, še posebno vdovam in starejšim lovcom. Nekatere so svoje lovske može izgubile šele pred nedavnim. Tudi **Jožica Heber**, sicer rojena Gorenjka, ki je bila več desetletij žena libeliškega lovca, člana predavateljskega tima KLZ in dravograjskega zdravnika **Franca Hebra**, je na srečanju prebrala lepo pesem. V družbi svojih dolgoletnih prijateljic in **Draga Vaisa**, do nedavnega starešine LD Orlica - Vuhred, sta bili rosnih oči tudi **Sonja Seidl**, žena oktobra preminulega dolgoletnega člana LD Orlica - Vuhred, pobudnika in ustanovnega člana KLZ, **Viktorja**, in **Anica Kremser**, ki je svojega moža **Antona**, vuhreškega lovca in funkcionarja, izgubila pred tremi leti. Zaupali sta nam, da sta z lovstvom še vedno trdno povezani, tudi po zaslugi vuzeniške LD in Draga Vaisa. Sonja je ponosna, da po lovskih poteh očeta Viktorja hodi sin **Peter**. Anica pa ni mogla skriti razočaranja, da se lovška tradicija v njihovi družini ne nadaljuje. »Zaradi službenih obveznosti je lovstvo pustil sin **Branko**. Upam, da bo lovec postal zet **Tomo**. Sem pa ponosna, da sem lahko z Antonom preživela lepe trenutke tudi na lovskih prireditvah in na lovih. Zlasti pa, da je bil tako uspešen lovski funkcionar, predvsem pa ta pravi lovec,« je poudarila zgovorna Anica. **Pepca Štampah** iz Mežice je svojega moža **Hinka**, člana LD Peca - Mežica, izgubila že pred 15 leti. »Vedno bolj ga pogrešam, saj mu nisem bila le žena, ampak tudi njegova velika lovška podpornica in spremljevalka na lovskih prireditvah in tudi na lovih. V lepem spominu mi je ostal skupen pohod na Matjaževu Peco, ko sva šla poslušat ruševca. Hvala lovcom za lepo prireditev, ki je posvečena tudi nam vdovam, saj smo vendarle bile in smo še vedno del koroškega lovstva,« je dejala ponosno. Zagotovo tako razmišljajo tudi druge vdove pokojnih koroških lovcev.

Franc Rotar

Foto: Franc Rotar

V Druženem domu na Prevaljah je bogatemu in pestremu kulturnemu programu prisluhnilo več kot tristo obiskovalcev, med njimi tudi lovski rojaki z avstrijske Koroške.

Foto: Franc Rotar

Zbrane je nagovoril Dušan Leskovec, predsednik Koroške lovske zveze.

soprogi lovci, starejšim koroškim »jagrom« za prispevek koroškemu lovstvu, ohranjanju pristne lovske tovarišije, lovski kulturi, izobraževanju mladih lovcev in prostoživečim živalim. Oserban pa se je za sodelovanje zahvalil članom komisije za kulturo, štirim lovskim družinam v MLGB, prevaljski občini, voditelju prireditve **Marku Kogelniku**, lovskim pripravnikom in **Mirku Tomcu**, ki je skuhal okusen lovski golaž. Za sodelovanje so prejeli pisne zahvale.

Da bo na Prevaljah prešerno

govo sestro **Marijo Joksimovič**, **Etno skupino Zimski kosci** iz Leš in **Folklorno skupino Luka Kramolc** iz Šentanela skrbno pripravil, mešal, všečno povezoval in šaljivo postregel gospodar turistične in lovske Klančnikove kmetije, ljubiteljski odrski igralec, član UO KLZ in starešina LD Libeliče **Marko Kogelnik**. Res je bilo kaj videti in slišati. Bila je prireditev, ki je polnila dušo in orosila marsikatero oko. Rosne oči so imeli tudi nekateri pokončni, kleni in osiveli starejši »jagri«, ki so žal že izgubili svoje zveste in

Temeljni postopki oživljanja in uporaba avtomatskega defibrilatorja

Nenadni srčni zastoj je glavni vzrok smrti v Evropi in pri nas, zato smo na **Lovski zvezi (LZ) Maribor** v okviru izobraževanj pripravili delavnico na temo prve pomoči s temeljnimi postopki oživljanja in uporabe avtomatskega zunanega defibrilatorja (AED), prenosne elektronske naprave, ki lahko s pomočjo električnega sunka ponovno požene srce in tako reši življenje. Seveda nismo pozabili na prvo pomoč pri nesrečah pri lovu. Delavnico je v sodelovanju z LZ Maribor pripravil in vodil **Igor Goričan**, zdravnik za urgentno medicino, tudi sam lovec in član LD Puščava.

Delavnico smo izvedli v dveh delih: prvi je zajemal teoretični del spoznavanja temeljnih postopkov oživljanja in uporabe AED, drugi pa je obsegal praktičen prikaz masaže srca in umetnega dihanja ter pravilno uporabo in namestitvev ADE. Vsi udeleženci delavnice smo tudi v praksi preizkusili temeljne postopke oživljanja ter namestitvev in uporabo ADE.

Nenadni srčni zastoj je najpogostejši vzrok smrti odraslih, zato je pomembno hitro oživljanje (zunanjo masažo srca in umetno

Foto: Marjan Gselman

V sodelovanju z LZ Maribor je delavnico pripravil in vodil Igor Goričan, zdravnik za urgentno medicino (na fotografiji med prikazom masaže srca).

dihanje), saj takojšnja prva pomoč izboljša preživetje za dva do trikrat. Bolniki z nenadnim srčnim zastojem imajo veliko boljše možnosti za preživetje, če očividci takoj začnejo izvajati temeljne postopke oživljanja (zunanjo masažo srca in umetno dihanje), slediti pa jim mora hitra defibrilacija, ki ustavi nevarne motnje srčnega ritma.

Postopki, ki jih moramo izvajati

pri takšnih bolnikih, so zbrani v štirih členih verige preživetja.

1. Zgodnja prepoznavna srčnega zastoja, ki vključuje tudi prepoznavo srčnega izvora prsne bolečine. Kar pri 21–33 % bolnikov z ishemično (ishemičen se nanaša na slabo prekrvavitev, op. a.) prsno bolečino namreč lahko v prvi uri nastaneta ventrikularna fibrilacija ali prekatno mišganje in posledično srčni zastoj. Po ugo-

totivni srčnega zastoja moramo takoj poklicati številko 112 ali lokalno številko nujne medicinske pomoči.

2. Zgodnje oživljanje lahko za dva- do trikrat izboljša preživetje bolnikov s srčnim zastojem.

Na tečajih prve pomoči se laiki učijo zunanje masaže srca in umetnega dihanja. Seveda je oživljanje samo z zunanjo masažo srca veliko boljše od nikakršnega oživljanja. Dispečer, ki sprejme klic, mora zato laika, ki ni več oživljanja, preko telefona podučiti in spodbujati, da do prihoda reševalcev izvaja vsaj zunanjo masažo srca.

3. Zgodnja defibrilacija skupaj s temeljnimi postopki oživljanja v prvih 3–5 minutah po kolapsu lahko vodi v preživetje v 49–75 % primerov. Vsaka minuta, ki jo zamudimo pri defibrilaciji, zmanjša možnost preživetja za 10–12 %.

4. Zgodnji dodatni postopki oživljanja in oskrba po oživljanju vplivajo na končni izid in omogočajo večje možnosti za preživetje.

V okviru delavnice smo osvežili in dopolnili tudi znanje prve pomoči pri nesrečah pri lovu (strelne rane, vbodi, urezi, zvini, zlomi). Glede na veliko zanimanje in številčno omejitev bomo delavnico ponovili, saj nikoli ne vemo, kdaj lahko znanje uporabimo in tako rešimo življenje.

*Marjan Gselman,
LZ Maribor*

Zlata plaketa Mestne občine Ptuj mag. Emilijanu Trafeli

Mestna občina Ptuj je podelila zlato plaketo mag. **Emilijanu Trafeli**, ki ga slovenskim lovcom najbrž ni treba na dolgo predstavljati. Desetletja je namreč opravljal številne vidnejše in pomembnejše naloge v lovski organizaciji, od LD Podlehnik do LZS. Od leta 1973 pa vse do aprila lani je opravljal naloge predsednika Zveze lovskih družin (ZLD) Ptuj - Ormož. Ob razrešitvi so ga lovski tovariši imenovali za častnega predsednika zveze. Krajše obdobje je vodil tudi LZS, bil več mandatov član njenih strokovnih komisij in član Izvršnega odbora LZS in tudi v tem mandatu je član njenega Upravnega odbora. Posebno rad opravlja naloge predavatelja na tečajih za lovske pripravnike in je tudi dolgoletni predsednik Izpitne komisije ZLD Ptuj - Ormož.

V obrazložitvi predloga za podelitev tega visokega priznanja so med drugim poudarili, da mu zlato plaketo podeljujejo za posebne zasluge, dosežke in dolgoletno delo na področju lovstva in lovske kulture. Mag. Trafela, ki je več desetletij vodil ptujsko-ormoško ZLD, je v širšem okolju znan kot lovec in gozdar, ki je razvejano in ustvarjalno poklicno delo strokovnjaka za gozdarstvo in dolgoletnega predsednika uprave Gozdnega gospodarstva Maribor na najlepši način povezal z lovstvom. Ob prejemu plakete je povedal, da je to hkrati tudi zahvala in priznanje vsem njegovim dolgoletnim sodelavcem, funkcionarjem lovske družine, območne zveze in ptujsko-ormoškimi lovci nasploh.

Mag. Trafela je svojo lovsko pot začel pri sedemnajstih letih kot pripravnik v LD Podlehnik in bil polnih 18 let njen starešina. Temu kolektivu zelene bratovščine je ostal zvest vse do danes.

Marjan Toš

Foto: Marjan Toš

Emilijan Trafela med počitkom na lovu na gamse

Spominska slovesnost za nekdanjega zborovodjo

Lovski pevski zbor iz Trbovelj je 20. decembra 2017 priredil spominsko slovesnost za nekda-

žili tudi njegova hči **Irena Lebar**, trboveljska županja **Jasna Gabrič**, predsednik Društva upokojencev Trbovlje **Janez Malovrh**, predsednik Zveze lovskih družin Zasavje **Tomaž Trotovšek** in predsednik Moškega pevskega zbora Društva upokojencev **Andrej Ferenič**.

Foto: Marjan Palčič

Jubilant Jože Kotar (desno), tajnik, pevec in dirigent, je slavil 80. rojstni dan. V ozadju je Irena Lebar, hči lani preminulega zborovodje Alberta Ivančiča (sedi pred žalno fotografijo svojega očeta).

njega dolgoletnega zborovodjo **Alberta Ivančiča**, ki je umrl oktobra 2017. Njemu v spomin smo zapeli tri njegove najljubše pesmi: *Pesem o rojstvu, Ne dojde več in Doberdob*. Prireditve so se udele-

Po končani spominski slovesnosti se je nadaljevalo druženje pevcev z življenjskimi sopotnicami, predsednik zbora **Stane Bizjak** pa je spregovoril o celoletnem delu zbora.

Albert Ivančič se je rodil 25. oktobra 1921 v Smastu pri Kobaridu. Po selitvi družine v Ljubljano je tam končal najprej 1. Državno realno gimnazijo in se leta 1939 vpisal na Univerzo kralja Aleksandra na tehnično-rudarski odderek. Med II. svetovno vojno se je priključil Osvobodilni fronti. Ker so ga izdali, so ga zaprli v italijansko koncentracijsko taborišče Gonars, od tam pa ga prepeljali v Treviso pri Benetkah. Avgusta 1943 so ga iz Gonarsa pri-

peljali v Ljubljano in po kapitulaciji Italije izpustili. Priključil se je primorskim partizanom. Po končani vojni je nadaljeval s študijem in se kot rudarski inženir zaposlil v zagorskem rudniku. Kmalu je bil premeščen na trboveljsko separacijo in rudnik Trbovlje, kjer je bil obratovodja in potem direktor. Aktivno je bil vključen v politična dogajanja v Trbovljah. Bil je občinski sekretar Zveze komunistov Slovenije in direktor Ljubljanske banke v Trbovljah. Ves prosti čas je namenil kulturnemu življenju. Že od nekdaj je bil odličen pevec, saj je v študijskih letih ustanovil Študentski oktet, kmalu zatem pa je moral (na podlagi takratnega dekreta) prestopiti k Akademskemu pevskeemu zboru, kjer je nastopal kot solist in korepetitor. Od upokojitve in vse do svojih devetdesetih let je bil zborovodja Moškega pevskega zbora Zarja v Trbovljah, zbora Društva upokojencev Trbovlje in nazadnje, od leta 1994 do 2004, Lovskega pevskega zbora Trbovlje. Med pevci je bil cenjen in spoštovan. Za svoje ustvarjalno delo je prejel številna priznanja, med drugim prvojunjsko nagrado Občine Trbovlje, bil je tudi častni občan Občine Trbovlje.

Čestitali smo tudi tajniku, pevcu in dirigentu **Jožetu Kotarju**, ki je dopolnil 80 let. Prijetno druženje so spremljale števil-

ne lepo zapete pesmi z lovsko vsebino, ki so pobožale marsikatero dušo.

Marjan Palčič

70 let LD Strunjan

Lani je **LD Strunjan** praznovala 70-letnico svojega delovanja. Okroglo obletnico smo slovesno obeležili 16. septembra 2017 s proslavo v zadržnem domu v Kortah. Na proslavi so se nam pridružili predstavniki sosednjih lovskih družin, včlanjenih v Lovsko zvezo (LZ) Koper, podpredsednik LZS **Ivan Malešič**, predsednik LZ Koper **Fabio Steffe**, predsednik OZUL Primorskega LUO **Franko Germanis**, predsednik Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) – Območna enota Sežana **Andrej Sila**, predsednik Obalno-Kraškega lovsko-kinološkega društva **Zvezdan Primožič**, predstavnica Društva slovenskih lovov **Ivica Kocijančič**, predstavnica Občine Piran **Lada Tancer**, kmetovalci – pridelovalci sadja in zelenjave, sponzorji in družinski člani. Program je povezoval **Nejc Opara**, prepevali pa so člani **Lovskega pevskega zbora iz Dekanov**. Po slovesnem prihodu praporščakov in Zdravljici je zbrane nagovoril starešina LD Strunjan **Ivan Grahov**. V govoru je povzel zgodovino delovanja

lovske družine v minulih sedmih desetletjih. Poudaril je vpliv časovnih in gospodarskih sprememb skozi zgodovino delovanja lovске družine ter pomen ohranjanja

narave in divjadi kot glavnega poslanstva lovcev.

Lovišče LD Strunjan leži na obalnem območju Slovenske Istre. Lovska družina šteje 54 članov in

upravlja z divjadjo v 3.400 ha velikem lovišču, od tega je 2.052 ha lovnih površin. Glavna vrsta divjadi je srnjad, v lovišču pa se vedno pogosteje pojavlja tudi divji

Foto: Natalija Morgan

Člani LD Strunjan pred svojim lovskim domom

prašič. V lovišču živijo še lisica, kuna belica, jazbec, fazan, poljski zajec, mlakarica, sraka in šoja. V zadnjem času v lovišču opažamo tudi prisotnost šakala. Lovski dom LD Strunjan stoji na Krogu nad Sečovljami, ob domu sta lepo urejena hladilnica za uplenjeno divjad in manjši nasad oljk.

V imenu LZS je zbrane na proslavi nagovoril podpredsednik LZS Ivan Malešič. Članom lovske družine se je zahvalil za aktivno sodelovanje pri razvoju lovstva in poudaril pomen prostovoljnega dela članov za ohranitev narave za prihodnje rodove. Starešini je izročil priznanje LZS ob 70. obletnici njene ustanovitve. V imenu LZ Koper je prisotne nagovoril njen predsednik Fabio Steffe. V govoru je poudaril naglo spremembo v

družbi, ki so zaznamovale odnos do narave in okolja, ter pomembnost usmerjanja k lovskemu podmladku. Omenil je tudi vlogo primorskih lovcev v osamosvojitvenih procesih za samostojno in neodvisno Slovenijo, predvsem v akciji Oko.

Nato je sledila slovesna podelitev priznanj in zahval. Članom lovske družine je priznanja za sodelovanje pri lovu, prispevek pri gojitvi divjadi in ohranjanju narave podelil starešina Ivan Grahor. Dva člana sta prejela bronasti jubilejni lovski znak za 40 let članstva v lovski organizaciji. V imenu LZ Koper je priznanja članom LD podelil njen predsednik Fabio Steffe. Plaketo LZ Koper je v imenu lovske družine prevzel starešina Ivan Grahor.

Posebno priznanje LZ Koper za delovanje v lovski organizaciji je prejel prejšnji starešina **Ivan Matoš**. Podpredsednik LZS pa je zaslužnim članom lovske družine podelil znak za lovske zasluge in zlati znak za lovske zasluge LZS.

Zahvale LD Strunjan za uspešno sodelovanje je starešina Ivan Grahor podelil predstavnikom LZS, LZ Koper, lovskim družinam, včlanjenim v LZ Koper, OZUL-u, OKLKD, ZGS – Območni enoti Sežana, predstavnici Društva slovenskih lovčev, Lovski zvezi Istarske županije, LD Fazan - Buje, LD Trčka - Umag in LD Srnjak - Grožnjan. Po podelitvi zahval je zbrane v imenu Občine Piran nagovorila tudi njena predstavnica **Lada Tancer** in stareši-

ni izročila plaketo Občine Piran ob jubilejni 70-letnici delovanja lovske družine. Starešina se je predstavnici občine zahvalil za lepe besede in njeno udeležbo na proslavi ter ji izročil zahvalo lovske družine za Občino Piran. Zahvale za dobro in korektno sodelovanje je starešina izročil tudi navzočim kmetovalcem in predstavnikom krajevne skupnosti, ustanov in sponzorjev.

Zaključku kulturnega programa sta sledila še pogostitev in družne lovcев z udeleženci proslave. Ob tej priložnosti se člani LD Strunjan vnovič zahvaljujemo sponzorjem in nastopajočim, ki so omogočili in popestrili izvedbo proslave.

Nejc Opara

70 let LD Cajnarje in 60 let LD Žilce

Obstaja tehten razlog, zakaj sta LD Cajnarje in LD Žilce 21. oktobra 2017 skupaj praznovali svoji obletnici delovanja, in sicer LD Cajnarje 70-letnico, LD Žilce pa 60-letnico. Namreč: prvotno je bila na tem predelu Notranjske ustanovljena samo LD Cajnarje, ki je sicer že leta 1946 od tedanjih oblasti pridobila ustrezno odločbo o dodelitvi lovišča in ustanovitvi LD, vendar je bila družina konstituirana šele v letu 1947, ko je bil imenovan tudi upravni odbor in izvoljen predsednik lovske družine, kajti šele takrat so začeli organizirano loviti. Prvi predsednik LD je postal **Franc Rudolf** iz Kremence, ustanovni člani so bili še: **Jože Baraga** iz Zavrha, **Franc Brzek** iz Osredka, **Franc Kovačič** iz Milave, **Franc Lenarčič** iz Kremence, **Alojz Šivec** iz Hruškarjev in **Franc Zalar** iz Cajnarjev. Prvotna LD Cajnarje je bila dokaj velika, saj je merila skoraj 6.000 ha, razprostirala pa se je vse od Blok pa skoraj do Rakitne na srednjegorskem višinskem svetu. Zaradi takratnih komunikacijskih težav (saj ni bilo avtomobilov, niti telefonov), mogoče tudi zaradi nekaterih manjših neskladij med članstvom so se leta 1957 sporazumno dogovorili, da bodo na delu lovišča okrog Sv. Vida in Iške ustanovili novo LD Žilce. Po tej delitvi je ostalo LD Cajnarje 3.302 ha veliko lovišče, LD Žilce pa je dobila 2.607 ha. V zadnjem obdobju je članstvo v lovskih družinah neko konstantno in se giblje v LD Cajnarje med 40 in 50 lovci, v LD Žilce pa med 20 in 30 lovci.

LD Cajnarje in LD Žilce sta svoji obletnici praznovali skupaj, zasnovali pa sta ga kot delovno-slavnostno druženje. Dopoldan so organizirali skupni lov vzdolž meje obeh lovišč.

Ob tem moramo poudariti, da sta družini ves čas delovanja v zelo dobrih sosedskih odnosih.

Več kot 60 % obeh lovišč pokriva gozd, vmes pa so travniki in polja, ki so v glavnem okrog številnih manjših vaških naselij in zaselkov. Lovišči obeh družin sta sorazmerno bogati z divjadjo, saj od velike divjadi tod živi jelenjad, srnjad, divji prašič in gams, tudi zveri – predvsem rjavi medved in volk – občasno se pojavlja tudi ris. Male divjadi je manj. Lahko vidimo zajce, lisice, jazbece, kune in nekaj rac. Družini sta si v letih delovanja zgradili vso potrebno infrastrukturo – od lepih lovskih koč in bivakov, hladilniških zmog-

Dopoldan sta bila pozdrav lovini in uradna proslava jubileja z zabavno-kulturnim programom na Okroglici.

ljivosti do številnih lovskih prež, krmišč, lovskih stez ... Obe družini vzdržujeta stike tudi s sosednjimi družinami in nekaterimi družinami v drugih delih Slovenije. Tako LD Cajnarje že vrsto let vzdržuje tesne prijateljske stike z LD Cirkovce na Dravskem polju, kjer imajo veliko male divjadi, tako da se glede divjadi nekako dopolnjujemo.

Zaradi vseh naštetih zgodovinskih dejstev sta se vodstvi obeh LD na pobudo predsednika LD Cajnarje **Rajka Kovačiča** dogovorili, da bosta organizirali skupno praznovanje svojih okroglih obletnic, ki pa naj bi bilo nekako delovno-slavnostno. V tem pomenu je bil v dopoldanskem času organiziran skupni lov vzdolž meje obeh lovišč. Zjutraj smo se zbrali pred domom LD Žilce na Čohovem, popoldne pa sta bila pozdrav lovini in uradna proslava jubileja z zabavno-kulturnim programom v prostorih LD Cajnarje na Okroglici. Kulturni program so popestrili **Notranjski rogisti** in **Lovski pevski zbor (LPZ)**

Martin Krpan – Bloke, povezovala pa ga je **Zala Rožanec**.

Praznovanja so se udeležili visoki gostje: predsednik LZS mag. **Lado Bradač**, podpredsednik LZS mag. **Aleš Klemenc**, predstavniki in praporščaki sosednjih LD, župan Občine Cerknica **Marko Rupar**, župan Občine Bloke **Jože Doles**, predstavnik Policijske postaje Cerknica **Jože Grajš** in lovsko-kinološki sodnik **Darko Grošelj**, medtem ko je mag. **Jernej Marolt**, inšpektor za lov in ribolov, poslal pisno voščilo in opravičilo. V večjem številu so se proslave udeležili tudi naši lovski prijatelji iz LD Cirkovce ter nekateri krajski vasi, v katerih delujeta lovski družini.

Po uvodnem pozdravu in nagovoru starešine LD Cajnarje je vodenje prireditve prevzela Zala Rožanec in na kratko predstavila zgodovino obeh lovskih družin, nakar so sledili nagovori gostov, v katerih so vsi izrazili zadovoljstvo nad doseženimi uspehi obeh družin in lovcem zaželeli veliko uspehov tudi v prihodnje. Župan

Občine Cerknica je posebej izpostavil velik prispevek obeh društev v okolju, kjer delujeta, za kar jima je Občina Cerknica dodelila posebno diplomu, ki jo je župan izročil obema predsednikoma.

Med programom so podelili tudi številna priznanja in odlikovanja. Najprej je v imenu LZS njen predsednik mag. Lado Bradač obema lovskima družinama podelil priznanje za prispevek k varstvu narave in gojitvi divjadi. V nadaljevanju je Rajko Kovačič, ki je tudi član UO LZS, podelil priznanja LZS. Prejeli so jih: **Anton Zalar** in **Darko Bevc** (znak za lovske zasluge), **Jožef Korošec**, **Marjan Kraševac**, **Milan Modic** in **Anton Lah** (zlati znak za lovske zasluge), **Srečko Turšič** in **Janez Kraševac** (red za lovske zasluge III. stopnje) ter **Jože Šivec** (red za lovske zasluge II. stopnje). Rajko Kovačič je kot predsednik LD Cajnarje vročil tudi priznanja LD Cajnarje, ki so jih dobili: **Janez Borštnik**, **Žan Borštnik**, **Jože Kokalj**, **Milan Modic st.**, **Ivan Nared**, **Marjan Pirman**,

Franc Tekavec, **Franci Turšič**, **Ivan Zalar**, **Janez Zalar**, **Stane Zalar** in **Karel Žgavec**. Posebno priznanje za dolgoletno sodelovanje je LD Cajnarje podelila tudi **LD Cirkovce** in **LD Žilce**. Priznanja za požrtvovalno delo v LD Žilce, ki jih je izročil predsednik LD Žilce **Marko Smolčič**, so prejeli: **Janko Pirman**, **Franc Kovačič**, **Slavko Kovačič**, **Peter Brzek**, **Janez Peček** in **Marjan Intihar**. Rajko Kovačič, sicer tudi predsednik ZLD Notranjske, je ustanovitelju LD Žilce **Janku Pirmanu** izročil posebno zahvalo za življenjsko delo na področju lovstva. Obe lovski družini sta prejeli tudi zahvalo Policijske postaje Cerknica za korektno sodelovanje pri preprečevanju kaznivih dejanj, podelil pa jih je vodja policijskega okoliša Jože Grajš.

Po uradnem delu, ki so ga zaključili Notranjski rogisti in pevci LPZ Martin Krpan – Bloke, se je začel zabavni del s kosilom in zvoki domače glasbe. Prireditve se je zavlekla pozno v noč.

Franc Koščak

70 let LD Soča: lovci v Soči in Trenti (kot) včasih ...

Nemalo starejše lovske in tudi poljudne literature omenja trentarske lovce. Mladi »trentski lovec« v znameniti alpski pravljici o Zlatorogu in gorskih vilah krivopetnicah je navdih marsikateremu nadobudnežu. Osrednja prireditev ob praznovanju 70-letnice **LD Soča** je bila 25. novembra 2017 v informacijskem izobraževalnem središču Triglavskega narodnega parka Dom Trenta.

V LD Soča smo lahko ponosni! Lovišče nedvomno sodi med najzahtevnejša lovišča v Sloveniji. Strma pobočja, ozko in globoko vklesane doline zgornjega dela doline Soče, preden se odpre v Bovško polje, so za marsikatero povabljenega lovskega gosta prevelik izziv. Poznavalcem bi lovišče najbolje opisali s pobočji Svinjaka, Ovčje in Kozje planje, Grintavca, strmimi travišči Srebrnjaka, skalnih Ribežnov in strmin Trentarskega pelca nad dolino Soče ter strminami mogočnega Lemeža, Skutenka, Lopatenka, Brda, Hudega vrha, Lipenka in Vršičev v verigi nad levim bregom Lepence, kjer so pred malo več kot sto leti potekali krvavi spopadi. Skoraj 200 km

vzdrževanih poti in steza je neprecenljiva dediščina odmaknjene doline, v kateri je bil nekoč življenjski odvisen izključno od ovčereje in kozjereje. Ponosni smo lahko na zgledno zgrajene, vzdrževane in obnovljene, a marsikomu nedo-

prostoživečimi živalmi bogato lovišče. In kar je najpomembnejše, s ponosom lahko gledamo v prihodnost, saj sodimo med lovske družine z najnižjo povprečno starostjo v Sloveniji. V zadnjih nekaj letih se nam je pridružilo

gatili nepogrešljivi pevci **Moškega pevskega zbora Triglav Trenta** in soške pevke pri Hubertovi maši v farni cerkvi sv. Jožefa v Soči. V zgodovino doline se je vpisala kot prva maša zavetnika lovcev, rudarjev in talincev železa, ki so tudi dodobra zaznamovali njeno preteklost.

V sedmih desetletjih se je lovišče prebivalcev Kala Koritnice, Lepenčanov, Sočanov in Trentarjev dvakrat znatno spremenilo. Po ustanovitvi državnih lovišč konec štiridesetih let je oblast v začetku šestdesetih let zopet bistveno posegla v meje lovišč in celotno lovišče Trentarjev pripojila takrat državnemu lovišču (zdaj lovišču posebnega namena (LPN)) Triglav. Tako so nekdanji znameniti lovci ostali kot edina vas (dolina) v Sloveniji brez možnosti lova. Z zamenjavo delov lovišč LD Soča in LPN Triglav so Trentarji leta 2013, po dobrih 50 letih, ponovno dobili možnost lova vsaj v delu svoje doline.

So morda lovske zgodbe v dolgih zimskih večerih in pripovedovanju v vaških gostilnah ali dnevi z lovcem, ki jih preživijo otroci butične Podružnične šole v Soči, razlog, da je dobršen del lovske preteklosti v dolini ostal živ med nami? Več kot to! Lovstvo v dolinah, kakršna je naša, ima pomembno družbeno vlogo.

Marko Pretner,
tajnik LD Soča

Foto: Božo Bradač

Skupinska jubilejna fotografija LD Soča

stopne lovske objekte, ravno tako na več hektarov ročno pokošenih travnikov, povečini odmaknjenih, na katerih kmetijske dejavnosti ne opravljajo že več desetletij. Tudi več deset hektarjev vzdrževanih grmišč (posek), ki so pravi Sizifov boj z neustavljivim zaraščanjem, je zavidanja vrednih. Ponosni smo lahko na z divjadjo in drugimi

več mladih lovcev iz doline in še jih pričakujemo.

Številno občinstvo na osrednji slovesnosti v Domu Trenta je uživalo ob nastopu otrok edine šole v Triglavskem narodnem parku, **Podružnične šole v Soči**. Tisti dan je bilo v dolini prvič mogoče slišati ubrane zvoke **Zasavskih rogistov**. Kulturni program so bo-

70 let LD Kapla

Nekaj posameznikov je leta 1945 ustanovilo Lovsko zadružno Kapla, ki je štela petnajst članov. Leta 1946 je bila sprejeta nova lovsko zakonodaja, ki je dovoljevala ustanavljanje lovskih družin. Lovska zadruga Kapla se je 3. septembra 1947 preimenovala v **LD Kapla**. Leta 1951 je zaradi zahtevnega poslovanja, načrtovanja, gojitve in vse večje strokovnosti nastala združitev LD Kapla z **LD Vurmat**, ki pa sta se leta 1954 razdružili in šli vsaka svojo pot.

V LD Kapla trenutno deluje 68 članov, od tega en pripravnik. Povprečna starost je 53

v zadnjih letih večkrat opazimo tudi kuno zlatico, spomladi in poleti tudi poljskega zajca. S ponosom omenjamo, da naše lovišče ni tuje tudi številnim zavarovanim živalskim vrstam. V lovišču smo v minulih letih opazili za naše kraje precej redke živalske vrste, kot so velika uharica, planinski orel, ribji orel, sršenar, smrdokavra, črni škarnik in vidra.

Pred našim lovskim domom smo se 3. septembra 2017 zbrali praznično razpoloženi lovci LD Kapla, predsednik LZ Maribor **Marjan Gselman** in podpredsednik **Borut Mithans**, starešina sosednje LD Vurmat **Rudi Maček**, predstavniki lovskih družin Radeljskega lovskogojitvenega

Rihter, so oznanili **Rogisti LZ Maribor**. Povezovalka programa je v pozdravnem nagovoru povedala: »*Lov je najstarejša dejavnost človeka, ki se je oblikovala skozi vso zgodovino – od pradavnine do današnjih dni. Zato je lov sooblikoval odnose med ljudmi ter jih urejal in usmerjal v njihovih skupnostih. Lovske organizacije, lovci ohranjajo lovsko kulturo, lovske šege in navade, ki so sestavni del naše krajinske in narodne identitete. Ohranjajo tradicionalne etične vrednote ter širijo in utrjujejo narodno zavest in skrb za varstvo narave.*«

Zabavali so nas **Martin Volmajer**, član naše lovske družine in

se hkrati spogledujemo s prihodnostjo. To je čas, da se spomnimo vsega, kar smo v tem obdobju ustvarili, naredili v zadovoljstvo nas samih in v veselje celotne lokalne skupnosti. Ob tej priložnosti je prav, da se spomnimo vseh tistih, ki so ustvarjali in gradili našo lovsko družino. Vsem gre zahvala za njihov prispevek, saj je vsak, v danem trenutku in po svojih močeh prispeval k temu, kar imamo danes.« Dejal je še, da nas lahko napaja s pozitivno energijo le širše sodelovanje s krajan in drugimi kulturnimi društvi. Posebno pozornost namenjamo dobrim odnosom z našimi kmeti, saj upravljamo z divjadjo na njihovih kmetijskih in gozdnih zemljiščih. V primeru škode smo v preteklosti vedno poiskali najboljšo rešitev v zadovoljstvo obeh strani. Lovci nameravamo spoštovanje do kmetov in njihovega imetja ohranjati tudi v prihodnje. Spregovoril je tudi o lovskem domu, preteklosti in delu, ki je bilo opravljeno pri obnovi lovske koče. Dejal je, naj nam bo lovski dom v ponos, saj je bilo za njegovo izgradnjo potrebna veliko prostovoljnega dela, zato naj tudi v prihodnje ostane prostor našega druženja, medsebojnega spoštovanja in lovskega tovarštva, krajanom pa naj nudi možnost prirejanja raznih praznovanj ob različnih priložnostih. »*Naše najpomembnejše poslanstvo pa naj ostane skrb za dobro gospodarjenje z loviščem, izboljšanje življenjskega prostora za divjad in naravo. Zapustimo naravo bogato z rastlinskimi in živalskimi vrstami našim prihodnjim rodovom,*« je še pozval vse zbrane lovce.

Na prireditvi sta starešina in tajnik **Boris Hartman** podelila znake za lovske zasluge, ki so jih prejeli **Damjan Garmut**, **Miran Garmut**, **Boris Krajnc**, **Peter Krampl**, **Borut Murko**, **Rajko Plošnik ml.**, **Marko Richter**, **Danilo Veronik** in **Robert Žigart**. Zlati znak za lovske zasluge so prejeli **Pavel Garmut**, **Zdravko Garmut**, **Igor Hartman**, **Maksimiljan Verčko**, **Maksimiljan Volmajer**, **Miha Volmajer**, red za lovske zasluge II. stopnje pa sta prejela **Franc Krajnc** in **Maks Rihter**.

Ob obletnici smo gostom podelili zahvale za uspešno sodelovanje v preteklosti z željo, da bi uspešno sodelovali tudi v prihodnje. Zatem so sledili zaključni nastop Rogistov LZ Maribor, pogostitev in prijetno druženje do večernih ur.

Marko Richter - Zeleni

Člani LD Kapla ob 70-letnici svoje lovske družine, ki se je do leta 1947 imenovala Lovska zadruga Kapla.

let. Lovišče LD Kapla obsega 4.802 ha, od tega je lovne površine 4.664 ha. Lovišče spada v sredogorsko lovišče Pohorskega lovskopravljavskega območja in v Lovsko zvezo (LZ) Maribor. Obdajajo nas LD Vurmat, LD Remšnik in LD Podvelka. Pri nas je glavna lovna divjad srnjad, sledi ji gams, v zadnjih nekaj letih najdemo tudi populacijo divjih prašičev, medtem ko se populacija jelenjadi zmanjšuje. Pri mali divjadi izstopajo lisice, kune belice,

bazena, starešina LD Remšnik **Ivan Golob**, starešina LD Radlje **Silvo Pinter**, starešina LD Janžev Vrh **Borut Mithans**, starešina LD Podvelka **Slavko Prah**, domačini – sosedje lovskega doma, župnik v Kapli **Jože Motaln**, župan Občine Podvelka **Anton Kovše** in podžupan **Miran Pušnik**, vodja podružnične šole Kapla **Majda Pipuš** ter predstavniki lokalnih društev.

Začetek uradnega dela, ki ga je odlično vodila krajanka **Mateja**

regist LZ Maribor, s harmoniko, otroci naših lovcev in ljudske pevke iz Kaple. Starešina LD Kapla **Jože Pušnik** je v osrednjem nagovoru povedal: »*Dragi lovci LD Kapla, danes je za nas velik dogodek, danes je za nas velika čast, da lahko s ponosom praznujemo častitljivih 70 let naše LD Kapla. 70 let je spoštovanja vredna doba, pa naj gre za človeka, družbo ali dejavnost, v kateri deluje in se ji posveča. Ob takšnih dogodkih se spominjamo prehojene poti in*

Najlepši šolski dan v letu

Podružnično šolo OŠ Matije Valjavca – Preddvor v vasi Kokra sta obiskala lovca **Toni Povšnar**, poklicni lovski čuvaj Lovišča s posebnim namenom (LPN) Kozorog – Kamnik in član LD Jezersko, ter **France Ekar**, ki je starešina LD Jezersko in član LD Preddvor. Štirinajstim učencem Podružnične OŠ v Kokri sta predstavila delo in vlogo lovcev ter lovske organizacije z vidika varovanja narave, ohranjanja naravne in kulturne dediščine in skrbi za prostoživeče živali, še posebno za divjad.

Vas Kokra je dolga skoraj 12 km in je ena najdaljših vasi v Sloveniji. Razprostira se v dolini pod Grebenom, Grintovcem in Kočno, skoznje pa prek Jezerskega sedla vodi ena najstarejših cestnih povezav z notranjostjo Evrope. Vas je bila tudi vseskozi visokogorsko-lovska razpoznavna. Zdaj na tem območju živi osem lovcev, lovne površine pa so v

Foto: France Ekar

Lovca na obisku med učenci Podružnične OŠ Matije Valjavca – Preddvor v Kokri

Foto: France Ekar

Od leve proti desni za učenkami in učenci: profesorica Romana Naglič, vodja Podružnične OŠ Matije Valjavca – Predvor v Kokri, lovski čuvaj Toni Povšnar, profesorica Monika Marinko in starešina LD Jezersko France Ekar

upravljanju državnega Zavoda za gozdove Slovenije oziroma LPN Kozorog - Kamnik. Tod so v 17. in 18. stoletju živeli in delovali znani Suhadolnikovi lovci, npr. **Primož Štular**, njegov sin **Jurij Štular** je bil tudi ustanovni član Slovenskega planinskega društva (SPD). Suhadolnikovi možje so bili tudi izjemni gorski vodniki, ki so prve naravovarstvene, geografske in gorske raziskovalce vodili na vrhove Grintovcev. Podružnično šolo v Kokri vodi profesorica **Romana Naglič**, doma s Potoč, z domačije, kjer so nekdaj tudi živeli »jagri«, njena

sodelavka, profesorica **Monika Marinko**, Suhadolnikova, pa prihaja iz znamenitega zaselka, kjer so v davnini »kraljevali« lovci - gamsarji in gorski vodniki.

V učilnici sta lovca vsem učencem, ki so z zanimanjem spremljali lovske pripovedi, predstavila zgodbo *Maja in Marko z lovcom na lovu*, vsi učenci pa so dobili v dar tudi knjižico *Stopinje in sledovi divjadi*. Lovca sta otroke poučila, da je prav na podlagi poznavanja stopinj in sledov divjadi mogoče ugotavljati, katera žival je v snegu obiskala njihovo dvorišče ali se je gibala po razmo-

čenih tleh v gozdu. Po sledovih bodo lahko ocenili, katere živali živijo v njihovem okolju. Učenci so se seznanili tudi s plakatom, na katerem so odlično prikazane domorodne vrste ptic. Mladi so imeli za lovca kar precej vprašanj. Izkazalo se je tudi, da so ponosni na očete in dedke lovce. Lovstvo je zanje mikavno, kajti v vasi Kokra se vsak dan srečujejo z gozdnimi živalmi.

Na tak neposreden način s prilagojeno lovsko literaturo in načinom podajanja informacij lahko mlade na najbolj izvirni in neposreden način oblikujemo v ozaveščene osebnosti s pozitivnim odnosom do lovstva, narave in živalstva. Tako bodo razumeli,

da so prostoživeče živali (divjad) neločljivi sestavni del njihovega vsakdanjika in skupnega okolja.

Na koncu obiska in predstavitve obeh lovcev so se učenci in obe predstavnici šole zahvalili za poučno lovsko literaturo in zanimivo predavanje. Lovca sta bila nemalo presenečena, ko sta opazila, da sta se tudi profesorici navdušili za lovske vsebine in pozanimali, kako bi se morda lahko včlanili v lovsko družino. »To je bil naš najlepši šolski dan v letošnjem letu,« so učenci tistega decembrskega popoldneva povedali svojim staršem, kar je lovca še posebno razveselilo.

France Ekar

Narisal: Vito Šuligoj

EVROPSKA SRNA (SRNJAD) (*Capreolus capreolus*)

PREVERI SVOJE ZNANJE.

Srnjad sodi med:

- a) parkljarje,
- b) zveri,
- c) glodavce.

Ima srnjad rep?

- a) Nima.
- b) Ima zelo opazen rep.
- c) Ima večinoma neopazen rep.

Kolikokrat na leto se prebarva srnjad?

- a) Enkrat.
- b) Dvakrat.
- c) Trikrat.

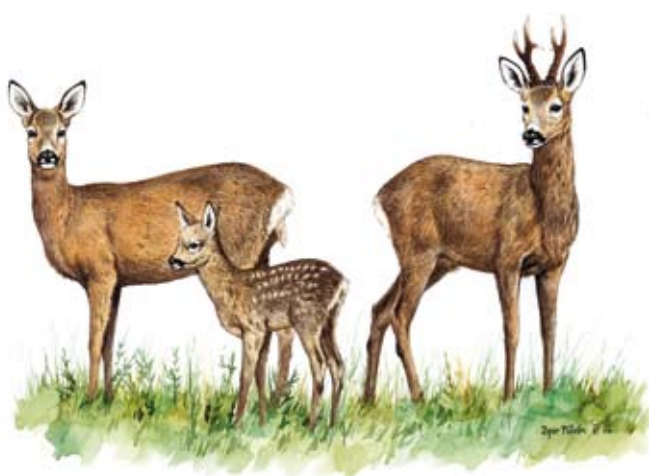
Ali je srnjad družabna?

- a) Da.
- b) Ne.

Koliko časa traja brejost pri srnjadi?

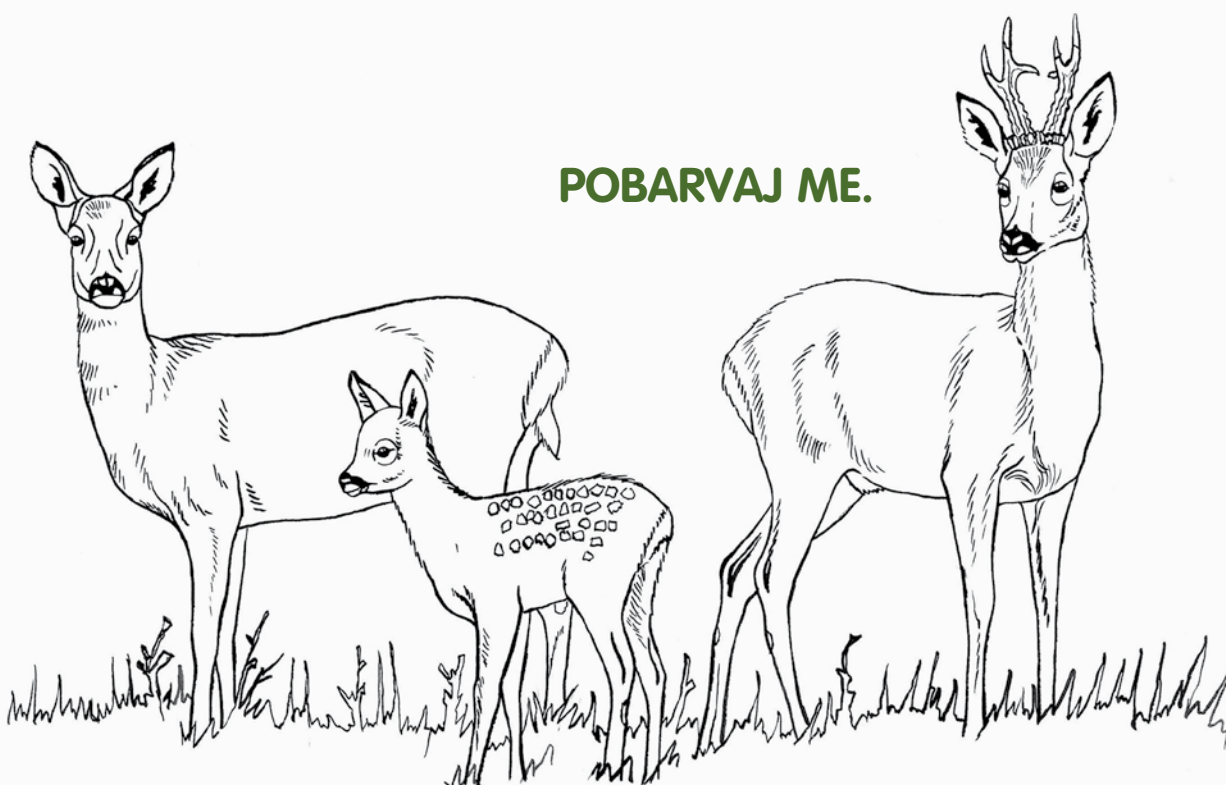
- a) Tri mesece, tri tedne in tri dni.
- b) Devet mesecev.
- c) Deset mesecev.

Pravilni odgovori:
a, b, b, c, c, c

SPOZNAJ MOJO DRUŽINO.

POBARVAJ ME.

© 2018

Matija Jerman se je rodil 22. novembra 1927 na Kvasici pri Črnomlju. Oče lovec ga je že v mladih letih uvajal v lov, v pravilno razumevanje narave in sožitje z njo. Po končani osnovni šoli se je začela vojna. Vključil se je v organiziran odpor proti sovražniku, imel srečo in preživel. Po vojni se je kmalu vpisal v šolo za rudarske tehnike in jo uspešno končal. Njegova prva služba je bila v razvijajočem se rudniku Kanižarica pri Črnomlju, nato pa kmalu v rudniku črnega premoga Vremski Britof.

Že leta 1958 se je včlanil v LD Timav in v letu 1961 opravil tudi lovski izpit. Po vrnitvi v rodno Belo krajino leta 1964 se je včlanil v LD Loka Črnomelj. Sodeloval je pri ustanavljanju ZLD Bele krajine leta 1967 in postal član njenega prvega izvršnega odbora. Leta 1974 je bil izvoljen za predsednika Komisije za izobraževanje in odlikovanja ZLD Bele krajine. Od tega leta naprej je bil tudi predsednik izpitne komisije za lovski izpit. Leta 1980 je postal predsednik izvršnega odbora ZLD Bele krajine in je to funkcijo opravljal vse do leta 1996. Nato je bil leta 1997 izvoljen za predsednika nadzornega odbora območne zveze. Hkrati je bil več mandatov član strokovne komisije v VI. Kočevsko-Belokranjskem LGO ter delegat v skupščini LZS. Bil je dolgoletni predavatelj za lovske čuvaje. V LD Loka Črnomelj je bil starešina v letih 1972–1983 in je ob 50. obletnici njene ustanovitve postal častni član naše LD. Z zavzetostjo, s kakršno je opravljal prevzete funkcije, je kot eden redkih slovenskih lovcev končal tudi šolo za lovske tehnike v Ljubljani in izpit za lovskega čuvaja.

Matija je s svojim prizadevnim delom v lovski organizaciji prispeval sodobne poglede na lovsko dejavnost tako pri članih LD Loka Črnomelj kot pri lovcih drugih belokranjskih lovskih družen. Kot starešina in član LD Loka Črnomelj je s strokovno in umirjeno besedo uspel ohranjati složnost in delovno vzdušje. Bil je dosleden in pravičen, pri pomoči lovskim tovarišem pa nesebičen. Njegova največja zasluga je izgradnja lovskega doma na Bistrici v letih 1979–1983, pri čemer je kot rudarski tehnik vodil in izpeljal celoten projekt ter gradnjo. Zaslužen je, da je LD Loka Črnomelj vedno veljala za urejeno in zgledno lovsko društvo.

Matija je ves prosti čas namenil lovskogojitveni dejavnosti in bil za te namene vedno na voljo. Prejel je naslednja odlikovanja LZS: znak za lovske zasluge ter red za lovske zasluge III., II., in I. stopnje. ZLD Bele krajine mu je podelila bronasto, srebrno in zlato odlikovanje. Matija je tudi prejemnik plakete Občine Črnomelj, ki jo podeljujejo za dolgoletno izredno uspešno in predano delovanje.

Dragi lovski tovariši Matija! Čeprav ti zdravje ne dopušča več sodelovati v življenju in delu naše lovske družine, se te vsi, ki smo delali s teboj, spominjamo s hvaležnostjo in pogrešamo tvojo preudarno besedo v zdajšnjih časih, ko se je treba ob novih pogledih na lovstvo med mladimi večkrat vprašati, kaj je prav in kaj ne, ter postopoma prenašati vodenje lovske organizacije in vse večjo odgovornost na nove generacije. Ampak zmogli bomo. Že

zato, da ne izneverimo idealov zgledne lovske organizacije, za katere si se vedno zavzemal. Ob tvojem spoštljivem jubileju ti iskreno čestitamo vsi člani LD Loka Črnomelj in ti želimo, da bi ti zdravje podarilo še mnogo let!

N. Š.

Jože Hodnik se je rodil 15. maja 1937 v Bohinjski Bistrici in odraščal v idiličnem okolju med gorami, gozdovi in travniki. Že kot otrok je postal ljubitelj narave in njen opazovalec. Prvo leto je obiskoval osnovno šolo v času nemške okupacije, po osvoboditvi pa je nadaljeval osnovno šolo in nižjo gimnazijo v slovenski šoli. Po nižji gimnaziji se je vpisal na poklicno kovinarsko šolo v Mariboru in se po odsluženem vojaškem roku leta 1959 zaposlil v mehanični delavnici LIP Bled – Tovarna Bohinj v Bohinjski Bistrici. Ob delu je leta 1967 zaključil izobraževanje za strojnega tehnika. Kmalu po diplomi je zasedel delovno mesto vodje strojnega vzdrževanja v omenjeni tovarni in to delo opravljal vse do upokojitve leta 1998.

Lovski izpit je opravil leta 1972, že naslednje leto pa se je začela njegova pot v organih LD Bohinjska Bistrica. Solovci so mu zaupali funkcije tajnika, starešine in gospodarja. V LD Bohinjska Bistrica je bil tudi lovski čuvaj, kinološki referent, preglednik in prevzemnik divjačine, predsednik gospodarske in disciplinske komisije ter mentor številnim pripravnikom. Bil je tudi član upravnega odbora v svoji lovski družini in član Upravnega odbora Zveze lovskih družen (ZLD) Gorenjske. V območni lovski zvezi je bil tudi član gojitvene komisije.

Tečaj za lovskega čuvaja je opravil leta 1983, lovski mojster pa je postal leta 1985. Ves čas je aktivno sodeloval v organih lovske družine. Za opravljeno delo je od LZS prejel znak za lovske zasluge ter red za lovske zasluge III. in II. stopnje, plaketo ZLD Gorenjske in več družinskih priznanj.

Še posebno dejaven je bil na področju kinologije. Ob reorganizaciji lovske kinologije je leta 1979 postal ustanovni član Lovsko-kinološkega društva (LKD) Gorenjske. Kot vodnik barvarjev je dosegel več prvih mest na lokalnih tekmah, ves čas pa je bil aktiven iskalec obstreljene divjadi, za kar je dobil več priznanj in pohval. Prav tako je vzredil več legel hanovskih barvarjev. Za kinološke zasluge in uspehe je prejel več priznanj: zlati znak za kinološke zasluge (LKD Gorenjske), zlati znak za kinološke zasluge (Kinološke zveze Slovenije (KZS)), red II. stopnje na kinološkem področju (KZS), plaketo ustanovnemu članu za kinološke zasluge ob 30-letnici LKD Gorenjske, več priznanj pri razvoju lovske kinologije na Gorenjskem (LKD Gorenjske) in več priznanj za vodenje psov na lokalnih tekmah barvarjev.

Jože, ob jubileju ti lovci LD Bohinjska Bistrica iskreno čestitamo in se ti zahvaljujemo za opravljeno delo. Želimo ti zdravja in veliko lepih dni med lovskimi tovariši. Dober pogled in na mnoga leta!

Lovci LD Bohinjska Bistrica

Narisal: M. Samar

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

90-letnik

Bojan Brovet, LD Trebnje
Matija Glad, LD Banja Loka, Kostel
Jože Goltnik, LD Vransko
Frančišek Novak, LD Vrhnika

85-letnik

Franc Balon, LD Bizeljsko
Rudolf Černigoj, LD Trnovski gozd
Jože Delopst, LD Smrekovec, Šoštanj
Albin Podobnik, LD Idrija
Mihael Rotar, LD Dobovec
Janez Skok, LD Slovenske Konjice
Franc Svetelj, LD Stahovica

80-letnik

Stanislav Balantič, LD Stahovica
Ciril Bavdaž, LD Grgar in LD Čepovan
Filip Bohinc, LD Kropa
Julijan Črv, LD Bled
Todor Dimitrovič, LD Velenje
Jožef Erjavec, LD Polšnik
Ivan Filipčič, LD Luče
Jože Gašperič, LD Loka
Edvard Gradišnik, LD Jurklošter
Gabriel Jelenko, LD Puščava
Branko Kanižar, LD Ruše
Janez Konc, LD Nomenj, Gorjuše
Josip Lepen, LD Jamnica
Jože Magdalenc, LD Handil, Dobje
Jožef Marhl, LD Remšnik
Drago Mazij, LD Martin Krpan, Bloke
Mile Milenkovič, LD Brezovica
Alojz Naglost, LD Velunja, Šoštanj
Milan Očep, LD Šentlambert
Edvard Pogčaj, LD Čatež ob Savi
Lucijan Pokol, LD Čepovan
Anton Gabrijel Šebart, LD Dobrava v Slovenskih goricah
Stanislav Šfiligoj, LD Sabotin

75-letnik

Juta Auersperg, LD Preddvor
Jožef Babnik, LD Moravče
Jožef Bajec, LD Col
Ugo Bajs, LD Koper
Ervin Breznik, LD Rače
Julijan Ernestl, LD Bohor, Planina
Ludvik Germadnik, LD Bistra
Avgust Gregorčič, LD Dobrič
Ivan Hajnčič, LD Pernica
Jože Hribnik, LD Vitanje
Jože Ilc, LD Litija
Peter Ileršič, LD Cerknica
Bogomir Janžekovič, LD Sveta Marjeta nižje Ptuja
Anton Japelj, LD Vrhnika
Kristijan Juvan, LD Ljubno
Franc Kadunc, LD Tuhinj

Peter Knavs, LD Radeče
Jože Lesjak, LD Dobrna
Jožef Lešnik, LD Malečnik, Košaki
Jožef Lutar, LD Dobrovnica
Ivan Meserko, LD Gabrovka
Vinko Miklavčič, LD Vinica
Jože Močnik, LD Domžale
Anton Novak, LD Suha krajina
Edvard Popošek, LD Markovci
Zlatko Silič, LD Podsreda
Hinko Stakne, LD Smrekovec, Šoštanj
Ivan Franc Štrukelj, LD Poljskava
Tomaž Vindišar, LD Višnja Gora
Edvard Vornšek, LD Golavabuka
Jožef Vrdoljak, LD Dolina
Alojz Žefran, LD Veliki Gaber

70-letnik

Franc Alegro, LD Krško
Svetozar Arčon, LD Fajti hrib, Renče
Jurij Balant, LD Podgorje
Ciril Čuček, LD Voličina
Jože Dakskobler, LD Podbrdo
Stojan Gruđen, LD DSL FJK Doberdob
Franc Gutman, LD Toplice
Ciril Janežič, LD Mokronog
Jožef Jecl, LD Log, Šentvid pri Grobelnem
Jožef Krušič, LD Rogaška Slatina
Vladimir Kržišnik, LD Idrija
Branimir Ličof, LD Bled
Aleksander Mitrowsch, LD Jesenice
Jožef Mlačnik, LD Bukovje, Otiški Vrh
Izidor Mohorčič, LD Vipava
Franc Mušič, LD Poljčane
Jože Novak, LD Cajnarje
Vojko Okroglič, LD Grgar in LD Čepovan
Rudolf Plavec, LD Ormož
Jožef Podgornik, LD Trebuša
Janko Poteko, LD Bizeljsko
Leonida Roppa, LD Cigonca
Janez Rožman, LD Petišovci
Božidar Slavec, LD Trnovo
Jožef Smrečnik, LD Remšnik
Franc Šetina, LD Sorško polje
Alojz Šinigoj, LD Tabor Dornberk, Branik
Branivov Šivec, LD Remšnik
Jožef Škrabl, LD Brežice
Jože Tomažič, LD Brkini
Ivan Tominšek, LD Tabor
Maksimilijan Vavtar, LD Velika Loka
Alojz Vranc, LD Dolič
Franc Zore, LD Suha krajina
Bogoljub Zupanič, LD Pobrežje, Miklavž

Vsem jubilarom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LIS – Lisjaka

Foto: Michael Migos

Lov na malo divjad med lovskimi prijatelji LD Destrnik in LD Videž - Kozina

Vedno znova in znova se radi vračamo na prostrana in širna koruzna polja, na obronke tiho čuteče Pesnice, v pisane in mamljivo vabljive gozdne remize ter med prečudovite prijatelje – natančneje med lovške tovariše v **LD Destrnik**. Tudi lani je bil tradicionalni lov na malo divjad med pobratenima lovskima družinama **LD Destrnik** in **LD Videž - Kozina**, in sicer v soboto, 21. oktobra 2017. Vsak, ki je kadarkoli obiskal to pokrajino, občutil stik in pristnost domačinov ter njene okolice, je spoznal veliko novih lovskih tovarišev in domov odšel poln čudovitih vtisov.

Jasno rano sobotno jutro je naznanjalo, da bo naše druženje spremljalo lepo vreme, nam lovcem pisano na kožo. Že skoraj požeta koruzna polja in prostrane

površine oljne repice so vabile naše korake, naj počasi in preudarno pregledamo in prehodimo sleherni pod čudovite okolice Drstelja. Iz nežne rose se je zaradi glasov gonjačev umikala srnjad, psi so v zrak dvigali čudovite pisane fazane in iz toplih ložev podili zajce. Tudi marsikatera lisica ni ostala ravnodušna nad pasjim laježem in gonjo. Jutranji koraki so postajali težji in počasnejši, čudovito toplo vreme nas je zvalo v kratke rokave in marsikomu je po čelu zdrsnila kapljica potu. Ko je zvon v daljavi oznanil poldne, nam je tudi mamljiv vonj iz kotla naznanjal, da se bliža čas kosila. Korak lovcev je postal hitrejši in zavil proti bližnji kmetiji, kjer nas je čakal kuharski mojster in nam postregel z odličnim golažem, ki nam je dal novih moči za korakanje po »frišno« preoranih njivah.

Čez čas smo zadovoljni in polni lepih lovskih doživetij krenili proti lovskemu domu **LD Destrnik**, kjer smo po pozdravu lovini in zahvali naši lovski zavetnici **Diani** sedli k zadnjemu pogonu. Ob polno

obloženih mizah smo si izmenjali vtise, ki so nas spremljali med lovom, lovške zgodbe so kar deževale in pritegnile pozornost slehernega prisotnega. Ko pa sta zaigrali **Marjanova** harmonika in **Boštetova** kitara, lahko rečemo, da je prišla še pika na i. Dobra družba je temelj za zdravo lovsko druženje s pristnimi lovskimi to-

variši. Žal smo morali naše gostitelje iz **Destrnika** počasi zapustiti in zagristi v temo avtoceste proti Primorski.

Ob koncu bi se **LD Destrnik** zahvalili za izredno gostoljubje in sprejem ter čudovito preživet dan oz. dva med njimi.

David Memon
LD Videž - Kozina

Foto: David Memon

Pozdrav lovini na skupnem lovu LD Destrnik in LD Videž - Kozina

Sedem lovcev v LD Polskava uplenilo osemnajst prašičev

Upam si trditi, da je **Mirko Draškovič** eden naših najbolj vnetih lovcev na divje prašiče.

V revirju Čret, kjer so nepregledne površine koruze, je nič koliko noči presedel na preži. Večkrat je bil uspešen, večkrat pa tudi ne.

Njemu in še šestim lovcem pa se je 26. oktobra 2017 povrnil ves trud. Ob peti uri zjutraj je bil Mirko že v Čretu. O tem je povedal: »Za robom koruze sem opazil prašiče, vendar obrnjene stran od mene. Lahko bi streljal, vendar nisem bil prepričan v uspeh, pa tudi razbežali bi se, zato sem se raje umaknil.«

Z lovci, ki sem jih uspel obvestiti, smo se okrog osme ure postavili ob rob njive. Skoraj ob istem času je žetveni stroj začel podirati korožo. Vsakokrat, ko so se prašiči zaradi hrupa pojavili ob robu, je počil strel. Po dobri uri in pol, ko se je vse umirilo, smo začeli »pobirati« plen. Takega uspeha ni pričakoval nihče. Sedem lovcev je uplenilo enajst prašičev.

Nekaj resnice je prav gotovo v tem, da je številka sedem res srečna. Drugi dan, 27. oktobra 2017, se je ponovno zbralo sedem lovcev in na enak način uplenilo še sedem prašičev; tako je bilo skupno število osemnajst. To je lovski uspeh, ki se verjetno ne more ponoviti. Vsem upleniteljem še enkrat lovski blagor.

Stane Sušnik

Foto: Stane Sušnik

Pozdrav lovini

Ko se občani odpravijo na lov

Člani **LD Banja Loka - Kostel** smo tudi lani priredili tradicionalni skupni lov z občani, ki smo ga izkoristili za ozaveščanje lovcev in občanov o pomenu lova in nujnosti medsebojnega sodelovanja. V soboto, 11. novembra 2017, se je zjutraj pred lovskim domom v Banja Loka zbralo 23 domačih lovcev in 15 občanov. Starešina je po uvodnem pozdravu udeležencev povedal, da so tovrstne skupne aktivnosti zelo pomembne za medsebojno spoznavanje in sodelovanje. Skupni lov je izkoristil za ozaveščanje lovcev in občanov ter pojasnil, da lovska družina sicer z loviščem gospodari na podlagi koncesijske pogodbe za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, vendar svoje aktivnosti izvaja na zemlji-

ščih, ki so v lasti in upravljanju posameznih občanov. Kmetje in občani, ki kot lastniki upravljajo s svojimi zemljišči, pri tem zelo posegajo v naravo, jo spreminjajo in prilagajajo svojim aktivnostim ter potrebam, s čimer posegajo tudi v življenjski prostor divjadi, s katero na podlagi koncesijske pogodbe upravljajo lovci in velja za slovensko naravno bogastvo. Zato je zelo pomembno, da lovci in občani svoje aktivnosti izvajamo z roko v roki, se drug drugemu prilagajamo, sodelujemo in skrbimo za dobre medsebojne odnose. Pojasnil je pomen lova nekoč in danes, ko smo ljudje iztrgali divjadi njen življenjski prostor in ga prilagodili svojim potrebam in aktivnostim. Razložil je pomen trajnostnega gospodarjenja z divjadjo, ki je kot tehtnica, ki se na eni strani nagiba v korist ljudi in njihovih potreb ter na drugi

v korist divjadi, njenih potreb in zagotavljanja obstoja vsake posamezne vrste divjadi, tudi tistih, ki občanom povzročajo škodo na kmetijskih zemljiščih. Poudaril je, da mora biti tehtnica v nenehnem ravnovesju in se ne sme prevesiti na eno ali drugo stran.

Nato so se udeleženci seznanili z navodili za varno izvedbo skupnega lova, kar je še toliko pomembnejše na skupnih lovih, pri katerih sodelujejo ljudje, ki niso lovci in niso vajeni takšnega početja. Po pojasnilu, kje bo potekal lov in kaj je dovoljeno loviti, smo se odpravili v revir Ajbelj. Kljub lepemu vremenu in odličnim razmeram za lov nam Diana ni bila naklonjena in divjadi nismo uplenili, k čemur sta zagotovo pripomogla navzočnost volkov v lovišču in intenzivna gozdarska sečnja, ki je rezultat spremenjenega nači-

na gospodarjenja z državnimi gozdovi.

Po končanem lovu smo se vsi ponovno zbrali pred lovskim domom. Starešina je pohvalil red in disciplino na skupnem lovu, spregovoril o lovskih šegah in običajih ter pojasnil pomen »zadnjega grižljaja« in »vejice uplenitelja«. Ob zaključku se je navzočim zahvalil za udeležbo in vse povabil na zadnji pogon, ki je bil v lovskem domu. Čeprav nam divjadi ni uspelo upleniti, je bil namen skupnega lova dosežen; z lovom smo bili zadovoljni lovci in občani. Še dolgo smo se družili ob izvrstnem lovskem golažu, žlahtni kapljici in pristnem kostelskem pecivu, za katerega je kot vsako leto poskrbela občanka **Mojca Selan**.

V zadnjem času se spreminja način gospodarjenja z gozdovi, v naša lovišča se ponovno vračajo različne kmetijske panoge in izrazito se spreminja odnos ljudi do lovcev in divjadi. Lovci smo po eni strani v očeh javnosti vse bolj označeni kot brezkompromisni ubijalci živali, po drugi pa je v očeh kmetov, predvsem tistih, ki gospodarijo z gozdovi, divjad vse bolj označena kot nezaželen škodljivec, ki ga je treba umakniti s kmetijskih zemljišč in iz gozdov. Zato so takšni skupni lovi in podobne prireditve dobrodošla priložnost za ozaveščanje občanov, kmetov in lovcev o pomenu lova in divjadi ter o nujnosti medsebojnega razumevanja in sodelovanja. Samo s pozitivnim zgledom in ozaveščanjem bomo uspeli ohraniti pozitiven podoba lovca in pozitiven odnos ljudi do narave in divjadi.

Mladen Koritnik

Foto: Mladen Koritnik

Lovci smo po eni strani v očeh javnosti vse bolj označeni kot brezkompromisni ubijalci živali, po drugi pa je v očeh kmetov, predvsem tistih, ki gospodarijo z gozdovi, divjad vse bolj označena kot nezaželen škodljivec, ki ga je treba umakniti s kmetijskih zemljišč in iz gozdov.

Lov samo za starejše člane LD Polskava

Na pobudo dolgoletnih članov **LD Polskava – Mira Kolenka, Branka Vase in Antona Selinška** – je bil 23. decembra 2007 prvič organiziran lov na malo divjad samo za člane, starejše od 65 let. V minulem desetletju je postal že tradicionalen.

V nedeljo, 12. novembra 2017, se nas je pred lovskim domom zbralo štirinajst »upravičencev« do udeležbe na tem posebnem lovu. Starešina LD Polskava in lovovodja **Anton Selinšek**, ki je tudi v tej starostni skupini, nam je

zaželel lep in uspešen dan ter nas seznanil z vsem, kar je potrebno za pravilno in varno izvedbo samega lova. Že ime *Zgornje Polskavsko polje*, kjer smo lovili kakšni dve uri, pove, da je bil to užitek brez prevelikih naporov. V pogonu so se za nas trudili **Franc Magdič, Vlasta Ciringer, Franc Ravnjak, Mirko Draškovič in Jože Paj**.

Na lovu smo bili uspešni in po pozdravu lovini s skupinsko fotografijo je sledilo povabilo starešine na »zadnji pogon«. Ob vseh dobrotah, ki nam jih je pripravila »gazdarica« lovskega doma **Petra Pliberšek**, smo bili ob dobrem štajerskem vinu še dolgo pod vtisom doživetega.

Stane Sušnik

Lova se je udeležilo štirinajst lovcev, starejših od 65 let.

Z lovskimi sosedi na družabnem lovu

Koroške lovske družine **LD Bukovje - Otiški vrh** (3.500 ha lovišča, 60 članov), **LD Prežihovo - Kotlje** (3.400 ha lovišča, 48 članov) in **LD Slovenj Gradec** (4.100 ha lovišča in 78 članov) so zagotovo lahko za zgled marsikaterim drugim sosedskim LD, kako naj bi bile povezane in kako naj bi sodelovale med seboj. Ker bukovski, koteljski in slovenjgraški lovci že od nekdaj dosledno spoštujejo meje svojih in sosednjih lovišč ter lovskih naprav (prež in solnic) ne postavljajo na robovih meja svojih lovišč, kaj šele, da bi iskanje obstreljene divjadi nadaljevali v sosednje lovišče, ne da bi temu prisostvovali lovci iz sosednje LD, ni razloga, da bi se lovci sosednjih LD med seboj gledali postrani. Res pa je tudi, da se nekateri lovci med seboj ne poznajo najbolje. Predvsem to velja za mlajše, ki se neradi udeležujejo lovskih prireditev, na katerih bi zagotovo lahko bolje spoznali marsikaterega sosednjega lovca.

Pred štirimi leti so starešine **Vilijem Štumberger** (LD Bukovje), **Milan Košeljsnik**, (LD Prežihovo) in **Franjo Kuperti** (LD Slovenj Gradec) dali pobudo, ki so jo brez zadržka potrdili tudi vsi trije upravni odbori LD, da se bodo njihovi lovci tradicionalno družili na skupnih jesenskih lovih na malo divjad. Tako je prvi lov s sosedi organizirala LD Bukovje. Takrat zaradi deževnega in hladnega vremena ni bilo pozdrava uplenjeni divjadi, je bil pa zato toliko daljši in bolj prešeren njihov »zadnji pogon« v lovskem domu. Novembra 2015 so se bukovski, koteljski in slovenjgraški lovci najprej zbrali pred Gostiščem

Dular, ki stoji na meji med lovišči koteljske in slovenjgraške »jage«. V lepem sončnem dnevu je lov organizirala LD Prežihovo. Četudi so se gonjači zelo potrudili in do stojišč prignali lisici in zajca, lovцем konec lova ni bilo treba v čast uplenjeni divjadi dvigniti klobukov. So pa bili brez plena v koteljskem lovskem domu na

lovu, saj sta koteljska lovca **Franc Adamič** in podpisani z odstrelom dveh lisic lovcem le povrnila že nekoliko načeto lovsko čast za tri leta nazaj. Zbrane sta nagovorila domači starešina Kuperti in koteljski Košeljsnik, ki sta poudarila, da so skupni jesenski lovi s sosedi izredno pozitivni, saj povezujejo sosednje lovce. Priznala sta,

ponovna izvolitev **Boruta Pahorja** za predsednika države, saj menda cenijo, da je oktobrska slavnostna proslava v Senožecah ob 110-letnici LZS potekala pod njegovim pokroviteljstvom! Udeleženci zadnjega skupnega lova, med katerimi je bil tudi bukovski lovec in starosta slovenskih poklicnih lovcev, 90-letni **Maks Konečnik**, so se zbrali

Lanski tradicionalni jesenski lov lovcev iz treh sosednjih LD (LD Bukovje, LD Prežihovo in LD Slovenj Gradec) je nadvse družabno potekal na martinovo in volilno nedeljo v bukovskem lovišču. Lovsko druženje se je začelo na kmetiji Žumper v kraju Vrhe v Občini Slovenj Gradec (na fotografiji), končalo pa na kmetiji Mrak na Selovcu.

Kogovskem, kjer so imeli »zadnji pogon«, toliko bolj razpoloženi.

Lepo vreme je bilo zadnjo oktobrsko soboto 2016 naklonjeno tudi **LD Slovenj Gradec**, organizatorji tretjega tradicionalnega skupnega lova, ki je uspešno potekal in se končal v njenem lovišču. Pred lovskim domom na Selah je bil pozdrav uspešnemu

da se jih žal udeležuje premalo lovcev.

Organizacija lanskega lova je spet pripadala LD Bukovje, ki jo vodi novi starešina **Gregor Mlačnik**. Ker je lov potekal 12. 11. 2017, na martinovo in volilno nedeljo, se ga je udeležilo bolj malo lovcev! Očitno je bila preostalim tamkajšnjim lovcem pomembnejša

na kmetiji **Žumper** v kraju Vrhe v Občini Slovenj Gradec, kjer so jih domači lepo sprejeli in postregli. Boginja lova Diana jim tudi tokrat ni bila naklonjena. Je pa zato bil »zadnji pogon« toliko zanimivejši v družbi domačega lovca **Jakoba Gostenčnika**, gospodarja trdne kmetije **Mrak** na Selovcu.

Franc Rotar

Lov dveh sosednjih lovskih družin

Prijateljski in dobri odnosi so med lovskimi družinami zmeraj pomembni, kar še posebno velja za sosednje lovske družine, ki med seboj tudi pogosto sodelujejo in se dopolnjujejo. Konstruktivno sodelovanje je zelo težko brez dobrih odnosov, ki se kujejo in krepijo na medsebojnih srečanjih in druženjih. Tega se zavedajo tudi člani **LD Gornja Radgona** in **LD Negova**. Obe lovski družini štejeta več kot 95 članov, njuni lovišči pa merita skupno več kot 7.000 ha. Lovski družini izmenjaje organizirata srečanje članov obeh lovskih družin, nazadnje je gostovanje prevzela LD Gornja Radgona.

Zadnje srečanje je bilo v nedeljo, 19. 11. 2017, v lovskem domu v Hercegovščaku. Zbrane sta pozdravila in nagovorila obe starešini: **Milan Kolarič** (LD Gornja Radgona) in **Vlado Rojko** (LD Negova). Udeležba je bila dobra, srečalo se je skoraj 60 lovcev, ki so

Foto: Iztok Rožman

LD Gornja Radgona in LD Negova izmenjaje organizirata srečanje članov obeh lovskih družin in tako skrbita za dobre meddružinske odnose.

lovili malo divjad ob porečju reke Mure na meji s sosednjo Avstrijo. Gospodar **Miko Njivar**, revirni vodja **Štefan Fekonja** in vodja gonjačev **Aleksander Kolarič** so lov dobro zasnovali; najpomemb-

nejše je bilo, da je lov potekal varno in v prijateljskem vzdušju. Tudi vreme je bilo prijetno, zato so ure hitro minile in kmalu je lovski rog zatrobil konec lova. Nato so odložili puške, pozdravili

lovino in poskrbeli za »zadnji pogon«. Za tem se je druženje počasi končalo. Dobri odnosi pa ostajajo in se krepijo z vsakim tovrstnim srečanjem.

Iztok Rožman

»Lov v Lazah je enkrat«

Pred lovskim domom **LD Laze** v Gostinci je bilo prvo nedeljo v novem letu že zgodaj zelo živahno: potekale so intenzivne priprave na največji lov v sezoni. Člani LD Laze, ki so bili tisti dan zadolženi za pripravo hrane, so imeli veliko dela z raznimi napitki,

piškoti in kuhanjem pasulja. Z vseh koncev Slovenije so se počasi zbirali gosti. V Lazah že dolgo velja, da lahko na ta poseben lov vsak član pripelje enega gosta. Dvojice so tako vse jutro prihajale na zborna mesta pred kočjo. Tudi dež jih ni motil.

Okrog devetih je bilo jasno, da se je zbralo približno 110 lovcev. Pozdravil jih je lovovodja **Janez**

Kokalj st. »To je največja jaga v zadnjem obdobju v naši lovski družini. Upam, da se bomo imeli fajn, a je vse odvisno od nas,« je med drugim povedal. Starešina LD Laze **Ivan Malešič** je pozdravil vse člane LD Laze in njihove goste, še posebno predstavnike **Kluba prijateljev lova Celovec (KPLC)** z legendarnim **Mirkom Kumrom** na čelu ter jim položil

Foto: Jasna Kovarčič Slika

»Lov v Lazah je enkrat. To, kar lahko človek doživi tu, se ne zgodi vsak dan,« je dejal Franc Hirm iz KPLC (levo). Ob njem stoji lovovodja Janez Kokalj st.

na srce, naj ubogajo lovovodjo. »To je garancija za uspeh,« je še dodal. Lova so se udeležili tudi nekateri eminentni gostje, kot so mag. **Aleš Klemenc**, podpredsednik Lovske zveze Slovenije, **Tomaž Trotovec**, predsednik Zveze lovskih družin Zasavje, lovska inšpektorja **Jernej Marolt** in **Igor Simšič** ter predstavniki KPLC. Starešina je povedal še:

Foto: Jasna Kovarčič Slika

Na lovu v Lazah, ki je potekal 7. januarja letos, se je zbralo 110 lovcev, odstrelili pa so enajst divjih prašičev.

»Želim vam prijeten lov, da bi veliko videli, varno streljali in da bi se srečno vrnili na zadnji pogon pri lovskem domu.« Dogodka so se tradicionalno udeležili tudi Zasavski rogisti, ki so začetek in konec lova naredili še posebno slovesen.

Tisti dan so lovci uplenili enajst divjih prašičev. Predstavniki KPLC **Franc Hirm**, ki je sam uplenil dva, je bil vidno navdušen nad razvojem dogodkov tistega dne: »Lov v Lazah je

enkraten. To, kar lahko človek doživi tu, se ne zgodi vsak dan,« je dejal.

V Lazah so večji lov z gosti organizirali že 10. decembra lani, ko se je zbralo 80 lovcev, in 14. januarja letos, ko so bili gostje v lovišču LD Laze lovci **LD Metlika**. Druženja z gosti praviloma trajajo do mraka ali dlje, v marsikaterem srcu pa gori topel spomin vse do naslednjega letnega snidenja.

Jasna Kovačič Siuka

OGLASNO SPOROČILO

Naročnik: Alpina, tovarna obutve, d. o. o.

Najboljši med lovci - lovski čevlji Hunter Heat

Podjetje Alpina s sedemdesetletno tradicijo konkurira z domačim razvojem in proizvodnjo ter inovacijami na področju pohodne obutve, obutve za smučarski tek in smučarskih čevljev, po novem pa tudi lovske obutve.

Narava ponuja različna nepredvidljiva vremenska stanja, kar posledično vodi do situacij, ki pogosto niso najbolj prijazne. Z željo, da bi ljubiteljem lova in tudi profesionalnim lovcom še bolj olajšali aktivnosti v naravi, so v Alpini razvili lovski čevlji **Hunter Heat**, katerega največja posebnost je **tehnologija vgrajenega (integriranega) gretja stopala InTemp**, ki poskrbi, da je v čevlju prijetno toplo, tudi kadar niste v gibanju – funkcija nastavitve stopnje gretja omogoča, da je temperatura stopala vedno optimalna.

Hunter heat je lovski čevlji, katerega celostni razvoj temelji na osnovnih tehničnih lastnostih planinske obutve. Kopito planinskega čevlja, ki ga v Alpini najboljše prodajajo, slovi po odličnem prilaganju in dobrem stiku s kakršnokoli podlago terena. Alpinini tehnologi so te lastnosti združili z vodoodporno membrano in tehnologijo zračenja, ki skupaj z visokokakovostnim usnjem odvajajo vlago in ohranja stopalo suho.

Inovativni razvojni dosežek pa je vgrajeni (integrirani) sistem gretja, imenovan **InTemp**, ki uporabniku s pritiskom na gumb omogoča ogrevanje stopala v treh temperaturnih stopnjah. Vgrajeni (integrirani) sistem **InTemp** s 7,4 V lionsko baterijo, nameščeno v manšeta na zunanem delu čevlja, lahko greje do pet ur in pol.

Z lovskim čevljem Alpina Hunter Heat boste vedno dodobra pripravljeni na vse vremenske razmere. Ker se zavedamo, da lovci za uspešno delo potrebuje vrhunsko opremo, smo za vse imetnike veljavne lovske izkaznice pripravili ugodno ponudbo lovske obutve Alpina.

30 % POPUST

pri nakupu lovske obutve Alpina

Ugodnost velja za vse imetnike veljavne lovske izkaznice in jo je mogoče izkoristiti ob predložitvi le-te v vseh prodajalnah Alpina po Sloveniji, razen na spletu. Ponudba velja do razprodaje zalog. Popust velja na redne maloprodajne cene lovske obutve Alpina.

Foto: Alpina, tovarna obutve, d. o. o.

Inovativni sistem gretja InTemp deluje na treh stopnjah gretja. Modra lučka na gumbu InTemp pomeni, da je vključena nižja temperatura gretja, rdeča lučka pomeni višjo temperaturo.

OKUSI NARAVE

Medaljončki mladega gamsjega kozliča s skutnimi štruklji

Za dve do tri osebe potrebujemo:

Za kvašo:

- ☒ 500 g mladega gamsjega hrbta
- ☒ 4 brinove jagode
- ☒ žličko kumine
- ☒ nožovo konico popra
- ☒ malo soli
- ☒ žlico olivnega olja

S hrbta mladega gamsjega kozliča odstranimo meso, tudi kožico, in ga zrežemo na medaljončke oziroma trakove. Dodamo zdrobljene brinove jagode, kumino, poper, sol, olje in premešamo. Čez noč pustimo v hladilniku v pokriti posodi, da se prepoji.

Za juho:

- ☒ 2 rdeča korena in enega rumenega
- ☒ peteršiljevo korenino
- ☒ krhmelj gomolja zelene
- ☒ majhno čebulo
- ☒ žličko soli
- ☒ poper

Iz kosti, ki so nam ostale in na katerih se drži tudi nekaj mesa, skuhamo okusno juho, v katero dodamo na kocke narezano rdečo in rumeno korenje, drobno nasekljano peteršiljevo korenino in zeleno, poper, sol in praženo čebulo. Kuhamo eno uro. Kost vzamemo iz juhe, odluščimo preostalo meso in ga nasekljanega vrnemo v juho. Poljubno dodamo črnice ali popočen kruh.

Za medaljončke:

- ☒ 50–70 g masla
- ☒ majhno rdečo čebulo
- ☒ 3 zajemalke juhe
- ☒ 1 dl rdečega vina
- ☒ žličko moke
- ☒ žličko mletega koriandra
- ☒ žličko mlete kumine
- ☒ 3 brinove jagode
- ☒ žlico slivove marmelade

Naslednje jutro na maslu na hitro prepražimo sesekljano čebulo in dodamo kvašeno meso, ki ga hitro opečemo le toliko, da spremeni barvo. Zalijemo s tremi zajemalkami juhe, ki smo jo skuhal prejšnji dan, skupaj z zelenjavno goščo. Kuhamo pol ure na majhnem ognju. V enem decilitru rdečega vina zmešamo žličko moke in polijemo po mesu. Dodamo še mleti koriander, žličko mlete kumine, nekaj pretlačenih brinovitih jagod in žlico slivove marmelade. Jed kuhamo še pet minut. Soli in popra naj si vsak sam, kakor želi. ☺

Za skutne štruklje:

- ☒ 250 g skute
- ☒ dve jajci
- ☒ malo soli
- ☒ nekaj masla
- ☒ vlečeno testo

Ponudimo skupaj s skutnimi štruklji, ki jih lahko preprosto pripravimo iz skute, v katero zamešamo dve jajci, malo soli in nekaj maščobe. Zavijemo v vlečeno testo. Štruklje lahko spečemo v pečici, da postanejo hrustljavi, ali pa skuhamo v kropu, s čimer dajo kot priloga k medaljončkom nežnejši okus.

Ponudimo z veliko žlico ljubezni in spoštovanja do hrane in živali!

Žan in Eva

Pod planino najdeš zadnji mir in tu zadnji dom. Do sem ti seže šum gozda, klic divjine, sled divjadi. Do sem pridejo tvoji, da ti spotoma prižgejo svečo. Tu ti zraste roža, sem pade prvi sneg, vse ti je blizu, le življenje daleč.

Lovci LD Orlica - Vuhred in sosednjih lovskih družin smo se 9. septembra 2017 na pokopališču v Vuhredu z vsemi lovskimi častmi poslovili od dolgoletnega in častnega člana **Viktorja Seidla**, ki nas je zapustil v 86. letu starosti.

Viktor se je rodil 25. marca 1932 v Mislinji. Med vojno je bilo Viktorju samo deset let, ko so v taborišče odgnali dedka in babico, njega pa odvedli k tujim ljudem na nemško kmetijo. V Radlje ob Dravi ga je k sebi vzel stric. Preživljal se je sam, ker je služboval kot gozdni delavec – logar. Vedno je stremel k znanju in najprej končal srednjo gozdarsko šolo, nato pa se vpisal na pravo in študij tudi uspešno končal.

Član LD Orlica - Vuhred je postal leta 1955, ko je prevzel službo revirnega gozdarja na Planini na Pohorju, sedaj Sv. Anton. V naši LD je bil 43 let, za kar je leta 2014 prejel jubilejni znak za 40 let članstva v lovski organizaciji. Viktor je veljal za preudarnega lovca in se je vedno zavzemal za ohranjanje lepih lovskih običajev, saj je bil ravno on pobudnik ustanovitve Lovskega pevskega zbora LD Orlica - Vuhred, ki je kar nekaj let uspešno sodeloval na vsakoletnih srečanjih lovskih pevskih zborov in regiov. Skoraj nobenega zadnjega pogona si nismo mogli predstavljati brez njega, saj je s svojim čudovitim glasom in pesnjico *En starček je živel*, ki jo je prepeval najraje, popestril dogajanje.

V lovski družini in LZS je Viktor opravljal veliko odgovornih nalog. Več mandatov je bil starešina, bil pa je tudi predsednik nadzornega odbora, predsednik strokovne komisije območne lovske zveze, član upravnega odbora v lovski družini in član komisije območne lovske zveze. Deloval je tudi v organih LZS, saj je bil nekaj časa član razsodišča.

Predvsem zaradi organizacijskih sposobnosti so mu zaupali pomembno nalogo pri ustanovitvi Koroške lovske zveze (LZ), ki jo je uspešno pripeljal do konca, za kar je bil odlikovan s plaketo Koroške LZ. Kljub pomembnim zadolžitvam, ki jih je opravljal v lovski organizaciji in družbenem življenju, je vedno našel čas za lov, stisk roke prijatelju in za kratek klepet.

Za vse, kar je Viktor dobrega storil za lovstvo, je od LZS leta 1981 prejel znak za lovske zasluge, leta 1988 red za zasluge III. stopnje, leta 2004 red za zasluge II. stopnje in leta 2012 za izredne zasluge na področju lovstva še red za zasluge I. stopnje. Tudi v družbenem življenju je opravljal pomembne in odgovorne zadolžitve: bil je predsednik Gospodarske zbornice za Koroško v Dravogradu, služboval je kot župan Občine Radlje ob Dravi, deloval kot predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva in republiški poslanec, bil sekretar v Gradbenem podjetju Radlje ob Dravi, član zveznega zbora v Beogradu, predsednik Republiške skupnosti za ceste in malo pred upokojitvijo direktor Gozdnega gospodarstva Maribor, obrata v

Ožbaltu. Ko je bil že v pokoju, je delal v nadzornem svetu Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji. Za vse svoje delo je Viktor prejel številne pohvale in odlikovanja.

Ko je poslednjič zatrobil lovski rog in naznanil, da je zanj lov končan, se je marsikomu orosilo oko. Hvala ti, dragi Viktor, za vse, kar si dobrega storil za lovstvo in naj ti boginja Diana v večnih loviščih nameni najboljša stojišča.

LD Orlica - Vuhred – B. K.

V 91. letu starosti nas je 19. novembra 2017 zapustil dolgoletni član **Janko Dunaj**, ki se je rodil 27. junija 1926 v Lukavcih pri Križevcih v kmečki družini kot sedmi, zadnji otrok. Z naravo in njenimi skrivnostmi sta ga zblížala že oče ter brata Alojz in Franček, tudi dedek Franc je bil že pred prvo svetovno vojno lovski zakupnik. Pri iskanju zaposlitve ga je pot ponesla na Koroško, kjer si je ustvaril družino in tam ostal do svoje smrti.

Leta 1966 se je včlanil v LD Slovenj Gradec. Lovci so hitro spoznali njegove organizacijske sposobnosti, prizadevno delo in njegovo preudarno razmišljanje, zato so mu zaupali številne odgovorne funkcije in zahtevne naloge v lovstvu. Starešina lovske družine je bil kar 18 let zaporedoma – vse do leta 2003, bil je tudi predsednik nadzornega odbora in član v nekaterih organih v lovski družini. Deloval je tudi na ravni območne lovske zveze.

Velik poudarek je dajal lovski etiki, šegam in navadam ter spoštovanju drugih lovcev. Njegovo delo in prizadevanja so bila zlasti vidna pri vzdrževanju lovske kočice in izgradnji streljšča. Kot starešina je skrbel za družabno življenje članov v organizaciji smučarskih tekem z družinskimi člani lovcev, vsakoletnega pohoda

na Vernerco, srečanja z zemljiškimi posestniki, zadnjih pogonov itn.

Njegove zasluge izstopajo tudi na področju lovskega strelstva, saj je bil dolga leta viden tekmovalac, zadnja leta kot veteran, nemalokrat pa tudi sodnik na tekmah. Veliko truda je vložil pri gradnji in širitvi streljšča v Žančanih, ki je sedaj sodobno urejeno strelišče na Koroškem. Tja je zelo rad zahajal ter se srečeval s svojimi lovskimi in strelskimi tovariši.

Za svoje zavzeto delo in zasluge na področju društvenega in družabnega dela je prejel številna odlikovanja in priznanja. LZS mu je podelila znak za lovske zasluge, red za lovske zasluge III. in II. in I. stopnje, Lovska zveza Maribor in Koroška lovska zveza pa plakete. Prejel je tudi značko za 50 let članstva ter številne družinske plakete in priznanja. V LD Slovenj Gradec je bil kot prvi in edini imenovan za častnega člana.

Še na zadnji strelski tekmi je bil z nami. Vedeli smo, da počasi peša njegova življenjska moč, a nas je njegova smrt vseeno presenetila in prizadela.

Dragi lovski tovariš, ohranili te bomo v najlepšem spominu.

LD Slovenj Gradec – F. K.

Vinko se je rodil 22. aprila 1929 na Golčevi kmetiji v Zasipu, kjer se je že kot otrok naučil razumeti naravo. Njenih skrivnosti in lepote se je naučil predvsem na domačem Homu in bližnji okolici, kamor je najraje zahajal na lov med svojim častitljivim lovskim stažem. Šolal se je na Jesenicah, od koder je odšel v Ljubljano in leta 1957 diplomiral na Fakulteti za metalur-

Na pokopališču na Bledu smo se 3. avgusta 2017 poslovili od našega častnega in dolgoletnega člana **Vinka Golca**, ki je v delovanju LD Bled pustil neizbrisni pečat.

gijo. Dodatno se je izobraževal tudi v tujini. Svojo poklicno pot je začel v jeseniški železarni, nato pa je leta 1969 postal direktor Verige Lesce, ki je pod njegovim vodstvom dosegla pravi razcvet. Svojo poklicno pot je sklenil kot predstavnik Ljubljanske banke na avstrijskem Koroškem. Upokojeni Vinko ni počival in je bil leta 1994 izvoljen za prvega župana novonastale Občine Bled, ki jo je vodil zelo uspešno. Leta 2004 je za vse svoje zasluge pri delu v občini prejel naziv častnega občana Občine Bled.

Vinko se je včlanil v LD Bled daljnjega leta 1956, po dveh letih pripravniškega staža pa je opravil lovski izpit. Vinka v lovski družini ni zanimal samo lov, ampak tudi vse druge aktivnosti, s katerimi so se in še vedno soočajo lovske organizacije. Njegovih izjemnih organizacijskih in vodstvenih sposobnosti smo bili deležni tudi v našem malem društvu. Vinko je bil eden izmed članov lovske družine, ki je izrazilo zaznamovalno uspešno vodenje. Starešina lovske družine je bil v dveh mandatih, in sicer od 1977 do 1981 in od 1985 do 1989. Poleg najbolj odgovorne funkcije v lovski družini je bil več let tudi član upravnega odbora, revirni vodja, član disciplinske komisije in tudi predsednik nadzornega odbora. Kot starešina lovske družine je imel velike zasluge pri gradnji lovskega doma na Bledu, za kar smo mu še posebno hvaležni.

Vinko je za svoje izrazito prizadevno delo najprej prejel dve družinski priznanji leta 1977 in 1984. Tri leta kasneje je prejel red LZS za lovske zasluge III. stopnje. Za vse svoje zasluge v lovski družini je leta 2012 prejel tudi naziv častni član lovske družine. V letu 2017 je prejel jubilejni znak za 60 let članstva v slovenski lovski organizaciji.

Seveda pa je ena izmed glavnih lovčevih nalog tudi loviti, pri čemer pa Vinko nikoli ni bil rad sam. Najraje je prišel na skupne love, kjer se je lahko družil z lovskimi tovariši. V poznejših letih se je redno udeleževal tudi srečanj za starejše člane, kjer je obujal svoje lovske spomine in jih delil z drugimi člani.

Solovci iz LD družine Bled se bomo Vinka spominjali kot veselega, vestnega in poštenega lovskega tovariša, ki je pomagal graditi in zgraditi ne samo naš lovski dom, ampak tudi našo lovsko družino, ki temelji na dobrih medsebojnih odnosih, sodelovanju, čutu za skupnost in naravo.

LD Bled – M. M.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Zoran Babuder, LD Slavniki, Materija,
* 7. 10. 1955, † 18. 10. 2017.

Jože Pergar, LD Leskovec v Halozah,
* 19. 6. 1959, † 30. 11. 2017.

Albin Likar, LD Otavnik,
* 25. 12. 1932, † 20. 8. 2017.

Danko Gabršček, LD Otavnik,
* 10. 10. 1969, † 15. 10. 2017.

Bojan Jeram, LD Otavnik,
* 11. 10. 1957, † 1. 11. 2017.

Franc Leban, LD Otavnik,
* 12. 12. 1936, † 15. 1. 2018.

Albin Petelin, LD Dekani,
* 5. 1. 1951, † 18. 8. 2017.

Stanislav Bregar, LD Velika Loka,
* 17. 4. 1933, † 15. 11. 2017.

Franc Napotnik, LD Braslovče,
* 13. 4. 1938, † 24. 11. 2017.

Anton Jureš, LD Hum, Celje,
* 30. 5. 1923, † 25. 11. 2017.

Avugust Grudnik, LD Luče,
* 28. 9. 1924, † 1. 12. 2017.

Stanislav Škrubej, LD Luče,
* 15. 6. 1937, † 11. 12. 2017.

Avugust Robnik, LD Luče,
* 4. 7. 1950, † 30. 12. 2017.

Franc Branko Plesnik, LD Solčava,
* 13. 6. 1961, † 19. 12. 2017.

Hubert Kolšek, LD Kajuh, Šmartno v Rožni dolini,
* 27. 6. 1934, † 2. 1. 2018.

Marjan Benda, LD Mozirje,
* 3. 11. 1967, † 6. 1. 2018.

Budislav Rjoko, LD Slovenske Konjice,
* 11. 4. 1932, † 6. 1. 2018.

Jože Špec, LD Zabukovje,
* 24. 4. 1949, † 7. 12. 2017.

Alojz Gartner, LD Stara Fužina,
* 1. 6. 1936, † 12. 1. 2018.

Franc Božičnik, LD Veliki Kamen,
* 19. 5. 1940, † 24. 8. 2017.

Franc Trčak, LD Kungota,
* 16. 11. 1937, † 31. 3. 2017.

Igor Arzenšek, LD Kungota,
* 13. 7. 1944, † 31. 7. 2017.

Franjo Purkhart, LD Kungota,
* 25. 1. 1931, † 17. 10. 2017.

Slavko Brana, LD Kras, Dutovlje,
* 10. 7. 1946, † 18. 1. 2018.

Jožef Markelj, LD Lježežniki,
* 20. 3. 1939, † 26. 1. 2018.

Angel Lapanja, LD Podbrdo,
* 8. 12. 1930, † 1. 2. 2018.

Umrlim časten spomin!

Uspeh slovenskih vodnikov na IKP 2017

Mednarodna preizkušnja nemških kratkodlakih ptičarjev (IKP – *Internationale Kurzhaarprüfung*), ki jo pod okriljem nemške Zveze vodnikov kratkodlakih ptičarjev organizirajo na vsaki dve leti, tudi tokrat ni ostala brez udeležbe slovenskih vodnikov. Preizkušnje sva se udeležila **Matej Lah** z **Nubio Hudobrek** in **Andreja Strajnar** z **Reeno Adin Dom**.

Prihod na Madžarsko, kjer je bila preizkušnja, je bil poln pričakovanj. Po žrebanju startnih števil in delovnih skupin je bilo na vrsti telesno ocenjevanje psov. Na IKP se lahko prijavijo namreč le psi, ocenjeni s prav dobro ali odlično telesno oceno, vendar pa komisija treh sodnikov to oceno lahko potrdi ali ovrže. Za oba slovenska vodnika je bil ta, prvi korak več kot uspešen. Obe psički sta prejeli odlični telesni oceni. A ne le to! Nubia Hudobrek se je uvrstila tudi med najlepših dvajset, Reena Adin Dom pa se je zavihtela še višje – sodniki so jo uvrstili med najlepših osem privedenih psic njene pasme. Prvič v zgodovini udeležbe slovenskih vodnikov so psi iz naše lastne vzreje že prvi dan dosegli takšne uspehe. Uspeh prvega dne je obema vodnikom

Foto: Branka Lah

Mednarodne preizkušnje nemških kratkodlakih ptičarjev (IKP) sta se udeležila Matej Lah z Nubio Hudobrek in Andreja Strajnar z Reeno Adin Dom.

dal še večji zagon za naslednji dan, ko so pse preizkušali v delu na polju in v vodi.

Hladno, vendar jasno jutro nad madžarsko Puszto se je kasneje prevesilo v kar prevroč dan in delo na peščenih tleh, poraslih z ostro travo, je postajalo za pse iz minute v minuto težje, zahtevnejše. Reena Adin Dom je sodnike navdušila s izvrstnim slogom iskanja, trdno stojo pred divjadjo, izjemno vodljivostjo ter mirnostjo pred dlakavo in pernato divjadjo, delo na polju pa je sklenila z odličnim prinašanjem. Tudi v vodi je bilo njeno delo od prve do zadnje minute brezhibno. Za svoje delo je

od skupine sodnikov prejela vse mogoče točke (136 točk) in uvrstitev v I. nagradni razred. Tudi Nubia Hudobrek je navduševala s svojim slogom iskanja in izjemno odzivnostjo ter odličnim prinašanjem. Vedno višje zunanje temperature so ji onemogočile, da bi že prvi dan opravila vse zahtevane discipline na polju. Njena skupina je morala delo na prostranih madžarskih travnikih prekiniti, dan pa so sklenili z uspešnim vodnim delom, kjer je Nubia dosegla vse mogoče točke. Za Nubio in Mateja noč ni bila lahka, saj sta morala že navsezgodaj naslednji dan spet na teren, kjer ju je čakal

preizkus iz preostalih disciplin poljskega dela. Vodnikova živčnost in Nubiina prevelika vnema ob stiku z divjadjo sta botrovali odločitvi sodnikov, da je njeno delo ovrednotila z zbirom točk za II. nagradni razred.

Kljub temu je bil zaključek za naju – vodnika in najini psički – več kot uspešen. V konkurenci kar 206 nemških kratkodlakih ptičarjev z vsega sveta smo Slovenci spet dokazali, da z našimi psi in našim šolanjem sodimo v sam vrh. Uspeh pa nikoli ne pride sam. Zato naj na tem mestu izrečem iskreno zahvalo **Društvu ljubiteljev ptičarjev**, predvsem predsedniku **Vilku Turku** in **Saši Volariču**, ki sta nama omogočila udeležbo na prestižni prireditvi svetovne ravni. Vsekakor sta za uspeh pomembna tudi kakovostna neprestana vadba in šolanje. Zato iz srca hvala **Mihi Petriču** in **Miru Kosu** ter **LD Šentrupert** za vso pomoč in možnost uporabe terenov njihovega lovišča, iskrena zahvala velja tudi **LD Tomišelj**, **LD Gorenje Jezero**, **LD Ivančna Gorica** in **LD Šentvid pri Stični**, kjer so nama omogočili vadbo psov. Vrhunski uspehi slovenskih vodnikov so odlična popotnica in spodbuda tudi za naprej. Zato lahko z gotovostjo trdim, da se bomo udeležili tudi naslednjega IKP leta 2019 na Poljskem!

Andreja Strajnar

Državna tekma brak-jazbečarjev (CACT-SLO 2017)

Državna vzrejna komisija (DVK) za brak-jazbečarje pri KZS, LKD Celje in LD Jurklošter sta 30. septembra 2017 organizirali in izvedli *Državno tekmo brak-jazbečarjev v delu (CACT-SLO)* v lovišču **LD Jurklošter**.

Pse, ki so bili podobni brak-jazbečarjem, so uporabljali za lov že v antiki. Kako so jih imenovali, ne vemo, vsekakor pa so bili na zunaj zelo podobni psom zdajšnje pasme alpski brak-jazbečar. V 19. stoletju so jih poklicni lovci prestolonaslednika **Rudolfa von Habsburga** iz krajev Muerzsteg in Ischl vodili s seboj na lovsko potovanje v Egipt in Turčijo. Leta 1932 je krovna Kinološka zveza Avstrije alpskega brak-jazbečarja s pogorja Erzebirge priznala kot tretjo pasmo krvosledcev. Leta 1975 je mednarodna kinološka organizacija (FCI) izvor pasme prisodila državi Avstriji in od tega

leta je tudi uveljavljeno uradno ime pasme alpski brak-jazbečar. Nadalje je leta 1991 FCI to pasmo uvrstila v sekcijo (oddelek) psov krvosledcev. Psi te pasme so vzdržljivi, odporni proti slabim vremenskim razmeram, zelo uporabni za iskanje obstreljene parkljaste divjadi, po potrebi za gonjo zajcev in lisic, v novodobnem času pa so tudi izjemno uporabni za pogonski lov na divje prašiče.

Lani izvoljena DVK za brak-jazbečarje (pri KZS) je prevzela veliko odgovornost, kajti njena prvenstvena naloga je, da pri nas psom pasme brak-jazbečar z ustreznostjo povrne kakovost in ustrezno mesto; da doseže takšno stanje, kakršnega smo v Sloveniji pred leti že imeli. Predsednik DVK brak-jazbečarjev **Janez Nahtigal** je prejel enajst prijav vodnikov štirinožnih tovarišev za državno tekmo, prišlo pa jih je šest. Po slovenski himni je odprl tekmovanje, ki se je začelo pred lovskim domom LD Jurklošter. V svojem nagovoru je opozoril na neresnost nekaterih vodnikov,

Foto: Janez Šumak

Predsednik DVK brak-jazbečarjev Janez Nahtigal je prejel enajst prijav vodnikov štirinožnih tovarišev za državno tekmo, prišlo pa jih je šest. V svojem nagovoru je opozoril na neresnost nekaterih vodnikov, ki so se predhodno prijavili na to državno tekmovanje, a se ga niso udeležili, svoje odsotnosti pa tudi niso sporočili.

ki so se predhodno prijavili na to državno tekmovanje, a se ga niso udeležili, svoje odsotnosti pa tudi niso sporočili. Splošno nazadovanje slovenske lovske kinologije se

žal odraža tudi v takem odnosu nekaterih, ki se jim ne zdi pomembno pravočasno odpovedati prijave, če so objektivno zadržani. Zavedati se je treba, da organiza-

cija take prireditve terja veliko dela in stroškov! »Vodniki pa bodo imeli verjetno kljub temu veliko pripomb okrog smotrnega gospodarjenja in stroškov v kinologiji,« je še pripomnil Nahtigal.

Janez Nahtigal je kot kinološki sodnik vodil sodniški zbor, delo psov pa so sodili še **Jožef Verčok**, **Tomaž Pavčnik**, **Miloš Ambrožič** in **Jože Napret**. Po predstavitvi tekmovalcev in žrebanju tekmovalnih števil so skupine tekmovalcev in sodnikov na teren odpeljali terenski vodje **Miro Lavrič**,

Anton Vresk, **Drago Pušnik** in **Erih Kladnik**. Zbralo se je tudi veliko lovskih pripravnikov, za katere je kasneje poskrbel **Janez Šumak**, ki je zanje pripravil tudi kratko predavanje oziroma predstavitev pasme alpski brak-jazbečar kot vsestranskega nizkonogega goniča in izjemnega krvosledca. Z domačini so jim predstavili tudi, kako poteka iskanje krvosledca – brak-jazbečarja po položeni umetni krvni sledi.

Kar nekaj časa je minilo do prihoda prvega tekmovalnega

para, ki je opravil z gonjo, da bi se preizkusil še v delu po krvni sledi. Tekmovanje se je prevesilo v popoldanske ure in z velikim zanimanjem smo pričakali vsak par, ki se je vračal. Ob prihodu zadnjega smo ugotovili, da so državno tekmo opravili trije vodniki s svojimi brak-jazbečarji, trije pari pa ne. Po izpolnitvi vseh poročil in ocenjevalnih listin je vodja sodniškega zbora predstavil rezultate:

1. mesto: brak-jazbečar **Den**, vodnika **Vilija Pečaverja** (152 točk, III. n. r.);

2. mesto: brak-jazbečar **Astor**, vodnika **Antona Marca** (150 točk, III. n. r.) in

3. mesto: brak-jazbečar **Cer Olinjski**, vodnika **Petra Kuzme** (133,5 točk, III. n. r.).

Vsi sodelujoči so prejeli spominske rozete, praktične nagrade in velike vreče pasje hrane. Prvi trije pari so prejeli še pokale, prvovrščeni par pa tudi prehodni pokal DUT brak-jazbečarjev.

Janez Šumak,
predsednik LKD Celje in
član DVK brak-jazbečarji

15. Državno prvenstvo ptičarjev za prehodni pokal sv. Huberta

Ob 15. Državnem prvenstvu ptičarjev za prehodni pokal sv. Huberta so se mi misli vrnile v leto 2003, ko je bilo organizirano prvo tako prvenstvo v Beltincih in kjer sem bil vodja prireditve, katere pokrovitelj je bilo **Lovsko-kinološko društvo (LKD) Ptuj - Ormož**. Takrat so že znani vodniki ptičarjev – kinološki sodniki **Mirko Korošec**, **Jože Štebih**, **Rudi Rakuša** in še nekaj drugih sklenili, da bodo organizirali tekmo, na kateri bodo tekmovali dvojke (»dueti«) – lovec in pes –, kjer se bo ocenjevalo oba, psa in vodnika. Prav ti pobudniki so na podobnih tekmah že tekmovali v tujini. Prepričani so bili namreč, da nekaj takega zmoremo organizirati in uresničiti tudi mi.

Prvo prvenstvo v Beltincih je bilo uresničeno s pomočjo vzreje in izpuščene pernate divjadi – fazanov. A kar hitro smo vsi ugotovili, da taka divjad ne omogoči pravega čara lova, ki naj bi ga takšna prestižna prireditev nudila tekmovalcem in prikazala opazovalcem. Zato smo sklenili, da bomo naslednje prvenstvo

Foto: Silvo Kralj

V marsikaterem lovišču je male divjadi le še za vzorec, zato je bilo treba za petnajsto Državno prvenstvo ptičarjev za prehodni pokal sv. Huberta uporabiti fazane iz umetne vzreje.

organizirali na terenu, ki je še bogato z naravno divjadjo. Takšno bogato lovišče smo našli v **LD Sv. Marjeta niže Ptuja**. Zato so vsa tovrstna nadaljnja prvenstva za pokal sv. Huberta potekala vedno v omenjenem lovišču. In vsa smo tudi uspešno opravili!

Tudi oktober 2017 je bil poln temeljitih priprav in večkratnih ogledov lovišča. Načrtovani dan

za petnajsto tekmovalje je bil 28. oktober 2017. Na zbornem mestu je bilo 17 predhodno prijavljenih tekmovalnih parov, ki so nastopali v posamični konkurenci in sestavljali osem tekmovalnih ekip. Sodniški zbor so sestavljali **Rudi Rakuša**, **Miroslav Bauman**, **Vili Postružnik** in **Vlado Bogdanovič**. Že jutro je nakazovalo, da bomo imeli čudovit dan s soncem in rahlim vetrom, kar je pomenilo, da bodo ugodne vremenske razmere za uspešno delo psov. Sodniki so imeli težko delo, saj so na tekmi svoje lovsko znanje in strelske sposobnosti predstavljali vodniki ptičarjev, večših poljskega lova na malo divjad.

Vsak tekmovalni par (vodnik in pes) je imel na sodnikov poziv 15 minut časa, v katerem je vodnik lahko uporabil največ štiri naboje, da bi odstrelil dva fazana. Po končanem preskusu vseh tekmovalnih parov sta se v t. i. baraž uvrstila najboljša iz vsake skupine; to sta bila **Silvo Kralj** z nemško kratkodlakarko **Cleo** in **Bojan Valenčič** z vajmarčanko **Freyo izpod Kuma**. Po desetminutnem baražu je padla soglasna sodniška odločitev, da zmaga nesporno pripada paru **Silvo Kralj** in **Clea** (**Silvo** je postal »kralj lova«), drugo mesto pa **Bojanu Valenčiču** s **Freyo izpod Kuma**. **Vilko Turk** z

nemškim kratkodlakim ptičarjem **Lordom Lovrenškim** je osvojil tretje mesto. Za uspehe so vodniki prejeli pokale, vsi preostali tekmujoči ocenjevalni list in priznanje LKD Ptuj - Ormož. Ekipno je bila najboljša **LD Jože Lacko**, drugo mesto je zasedla ekipa **LD Sv. Marjeta niže Ptuja**, tretje pa **LD Boris Kidrič**.

Na začetku sem omenil, da smo prvenstvo že po prvem tekmovalju preselili v lovišče, bogato z naravno divjadjo. Žal moram zapisati, da se je v prejšnjih štirinajstih letih stalež male divjadi drastično zmanjšal tudi v omenjenem lovišču. Melioracije, komasacije, intenzivno kmetijstvo s kemičnimi zaščitnimi sredstvi, naravni plenilci in urbanizacija so nekoč bogata lovišča že tako osiromašili, da je tudi v omenjenem lovišču ostalo male divjadi samo še za vzorec. Zato smo morali za petnajsto prvenstvo sv. Huberta spet uporabiti fazane iz umetne vzreje. Zahvaljujem se **LD Sv. Marjeta niže Ptuja** za uporabo njihovega lovišča, v katerem smo kot doslej uspešno opravili tudi zadnje tekmovalje, in vsem drugim, ki so omogočili ta prijeten dogodek.

Franč Turnšek,
predsednik LKD Ptuj - Ormož

Državna tekma goničev (CACT 2017) v LKD Novo mesto

Državna tekma goničev (CACT) je bila 20. oktobra 2017 na Dolenjskem oziroma na območju **Lovsko-kinološkega društva (LKD) Novo mesto**. Organizirala jo je **Vzrejna komisija (VK) za goniče pri Kinološki zvezi Slovenije (KZS)**, skupaj z njihovim LKD in **LD Šentrupert**,

LD Mirna, **LD Trebnje** in **LD Velika Loka**. Zborna mesto in zaključek tekmovalja sta bila pri **Gostilni Vojnovič** v Slovenski vasi pri Šentrupertu.

Lovske družine so morale v svojem lovišču določiti dva terena, kjer so zajci in lisice, prav tako so za vsak revir sodnikom zagotovile po dva terenska pomočnika. **LD Šentrupert** je za pomočnika izbrala **Mira Kosa** in **Braneta Pejeviča**, **LD Mirna** **Mitjo Smoliča** in **Vida Hočevarja**, **LD Trebnje** **Franca Slaka**,

LD Velika Loka pa **Marjana Blatnika** in **Staneta Vavtarja**. Strokovni vodja tekmovalja in vodja sodniškega zbora je bil **Slavko Žlebnik**. Poleg njega so na tekmovalju sodili še naslednji kinološki sodniki: **Janez Nahtigal**, **Jurij Rihtaršič**, **Miloš Ambrožič**, **Jože Napret**, **Anton Raspet**, **Darko Grošelj** in **Jožef Verčok**. Za delegata tekmovalja je KZS določila kinološkega sodnika **Jožeta Rusa**.

Miro Kos, vodja tekmovalja, je predstavil potek tekmovalja,

terene in pomočnike, vodja sodniškega zbora **Slavko Žlebnik** pa je podrobno predstavil pravila ocenjevanja na državnem tekmovalju goničev. Med drugim je poudaril: »Če bo pes gonil srnjad in ga vodnik ne bo uspel odpoklicati od gonje, bo izločen iz nadaljnje tekmovalje.« Povedal je še, da je na tekmovalje prijavljenih šest ekip LKD, skupaj 21 tekmovalcev. Dva prijavljena tekmovalca se tekmovalja nista udeležila iz objektivnih razlogov in sta se predhodno opravičila. Po ugotovljeni

LKD Novo mesto in sodelujoče lovske družine so res odlično organizirale tekmovanje in lepo poskrbele za prijetno druženje udeležencev tekmovanja.

prisotnosti je vodja tekmovanja poskrbel za žreb terenov in sodnikov, nato pa so sodniki, pomočniki in tekmovalci odšli na terene, kjer so opravljali vse discipline preizkušnje, razen vlečke, ki so jo organizirali na travniku v bližini

Gostišča Vojnovič za vse tiste pse, ki so uspešno opravili predhodno delo na terenu. Tistega dne je bilo vreme lepo, z močno jutranjo roso in s temperaturo do 20 °C. Tereni so bili dobro izbrani, pomočniki so odlično poznali teren, tako da

so bile vse razmere za dobro in enakovredno tekmovanje. To se je pokazalo tudi med tekmovanjem, saj je večina goničev kmalu našla divjad in jo gonila, a žal nekateri psi prekratek čas za uvrstitev v nagradne razrede.

Največ točk so dosegli naslednji tekmovalni pari:

1. mesto: posavska gonička **Senka** vodnika **Jakoba Lavrina** iz LKD Zasavje (207 točk, I. n. r. in naslov CACT);

2. posavska gonička **Lila** vodnika **Antona Vreska** iz LKD Celje (186 t., I. n. r., R-CACT) in

3. kratkodlaka istrska gonička **Dunja Gradaška** vodnika **Marka Uriglja** iz LKD Bela krajina (160 točk, III. n. r.).

Ekipe LKD-jev so uvrstile po naslednjem vrstnem redu:

1. mesto: **LKD Celje** (Anton Vresk, Klemen Šimenc in Alojz Šimenc),

2. mesto: **LKD Bela krajina** (Zoran Čemar, Marko Urigelj, Anton Vukšinič in Dragana Banovič Urigelj) in

3. mesto: **LKD Idrija** (Matjaž Tušar, Andrej Klavžar, Andrej Bončina in Pavel Lahajnar).

Organizatorji in sodniki so se vsem tekmovalcem zahvalili za korektno sodelovanje na tekmovanju. LKD Novo mesto in sodelujoče lovske družine so res odlično organizirale tekmovanje in lepo poskrbele za prijetno druženje udeležencev tekmovanja.

Jožef Verčko

Foto: Jožef Verčko

Koledar lovskih kinoloških prireditev za leto 2018

LKD BELA KRAJINA

2. 9. 2018; **Lokalna tekma v vodnem delu za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Gradac na Kučerju.

7. 10. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev in prinašalcev).** Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Gradac na Kučerju.

7. 10. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev.** Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Gradac na Kučerju.

OPOMBA: Kontaktna oseba **Julij Skubic**, tel.: 040/753-366, e-naslov: julij.skubic@gmail.com.

LKD CELJE

19. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri v LD Žalec, na Rinki, Gotovlje 177.

26. 5. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za nemške prepeličarje** v soorganizaciji z Društvom ljubiteljev nemških prepeličarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Velunja, Zavodnje 30.

LEGENDA KRATIC:

AZP – širša poljska preizkušnja za ptičarje, starejše od dveh let

DERBI – spomladanska vzrejna preizkušnja

JZP – jesenska vzrejna preizkušnja

LPP – lovška preizkušnja prinašalcev

PNZ – preizkušnja naravnih zasnov

PP – poljska preizkušnja

SOLNS – jesenska vzrejna preizkušnja

ŠPP – širša poljska preizkušnja

UP – uporabnostna preizkušnja

VUP – vsestranska uporabnostna preizkušnja

Foto: Michael Migas

30. 6. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri v LD Bojansko - Štore; lovski dom na Svetini, Javornik 29, Štore.

8. 9. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Luče, Krnica 38/a, 3334 Luče.

15. 9. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev.** Zbor ob 8. uri na strelišču LD Gornji Grad, Florjan 46, 3342 Gornji Grad.

21. 9. 2018; **PNZ jamarjev.** Zbor ob 8. uri v LD Žalec, na Rinki, Gotovlje 177.

22. 9. 2018; **PNZ jamarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Žalec, na Rinki, Gotovlje 177.

6. 10. 2018; **PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Braslovče, Braslovče 22, 3314 Braslovče.

13. 10. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev**. Gostišče pri treh ribnikih, LD Rogaška Slatina.

OPOMBA: Kontaktna oseba Janez Šumak, tel.: 041/685 664, e-naslov: savinjskokozjanskazveza@telemach.net. Obvezna je pisna prijava sedem dni pred datumom prireditve.

LKD CERKNICA

28. 4. 2018; **Državna razstava lovskih psov vseh pasem – CAC** – pred gradom Snežnik.

12. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Herblan (Gorenje Jezero 9).

26. 5. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri v LD Cerknica. (Zbor v Debelem baru, Cesta 4. maja 72, Cerknica).

6. 10. 2018; **PNZ goničev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Martin Krpan – Bloke (Nova vas 68).

OPOMBA: Kontaktna oseba Helena Hace, tel.: 051/683 898, e-naslov: info@lkd-cerknica.si. Vodniki morajo pse pisno prijaviti najkasneje deset dni pred prireditvijo. Prijavi je treba priložiti obojestransko fotokopijo rodovnika psa.

LKD GORENJSKE

14. 4. 2018; **Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev (PZP)**. Zbor ob 8. uri v LD Sorško polje.

12. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri v LD Sorško polje.

2. 6. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Bled.

8. 9. 2018; **PNZ jamarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Sorško polje (pri lovski koči na Meji).

15. 9. 2018; **PNZ in UP šarivcev, PNZ prinašalcev, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje**. Zbor ob 8. uri v LD Jesenice (parkirišče Acroni).

22. 9. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Kropa (Gostilna Jost – Podnart).

13. 10. 2018; **JZP ptičarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Udenboršt (zbor v Gostilnici Kresnik, Naklo).

27. 10. 2018; **Lokalna tekma goničev**. Zbor ob 8. uri v LD Križna gora (zbor na strelišču Crngrob).

OPOMBA: Kontaktna oseba Jure Rihtaršič, tel.: 040/624 078, e-naslov: jure.rihtarsic@gmail.com.

LKD IDRJA

5. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri pred gostilno Pri Zagodu, Idrija.

9. 6. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Dole.

15. 9. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Otavnik.

OPOMBA: Kontaktna oseba Dušan Hvala, tel.: 041/646 641, e-naslov: lkdidrija@gmail.com.

LKD ILIRSKA BISTRICA

7. 4. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev in prinašalcev)**. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočo Žabnik – Obrov.

6. 10. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočo Žabnik – Obrov.

OPOMBA: Kontaktna oseba Robert Boštjančič, tel.: 041/339 067, e-naslov: lkd.ilirskabistrica@gmail.com.

LKD KOČEVJE

5. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev**. Zbor ob 8. uri v Dolenji vasi.

1. 9. 2018; **PNZ goničev**. Zbor ob 8. uri v LD Velike Lašče (Retenjske senožeti).

22. 9. 2018; **PNZ jamarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ribnica.

13. 10. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ribnica.

OPOMBA: Kontaktna oseba Tjaša Leskovšek – Sever, tel.: 041/513-743, e-naslov: brynmor@iol.net.

LKD KOROŠKE

19. in 20. 5. 2018; **Mednarodna razstava psov vseh pasem – CACIB Slovenj Gradec, 2018**. Aerodrom Slovenj Gradec, Mislinjska Dobrava 110.

26. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev in prinašalcev)**. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Rogina v Podgorju pri Slovenj Gradcu.

16. 6. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Prežihovo.

22. 9. 2018; **PNZ, mladinska in vzrejna preizkušnja šarivcev**. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Lovca na Koroški cesti, Muta – Caravaning.

6. 10. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev**. Zbor ob 8. uri, pred lovskim domom LD Peca – Mežica v Mežici.

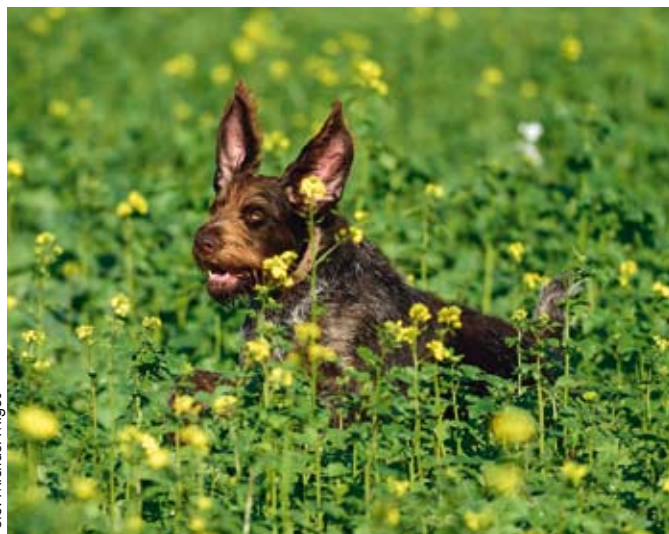

Foto: Michael Migas

13. 10. 2018; **PNZ jamarjev in preizkušnja v prinašanju**. Kraj bo določen naknadno.

10. 11. 2018; **Troboj treh LKD (Koroške, Maribor, Celje) v delu goničev**. Kraj bo določen naknadno.

OPOMBA: Kontaktna oseba Anton Sadek, tel.: 041/699 178, e-naslov: anton.sadek@gmail.com. Obvezne so prijave najmanj deset dni pred preizkušnjo.

LKD LJUBLJANA

14. 4. 2018; **Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev (PZP)**. Zbor ob 8. uri v LD Tomišelj (zbor pri Gostilni Anzelc v Podkrajju pri Tomišlju).

12. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. FCI skupine)**. Zbor ob 8. uri na Hipodromu Vrbljene.

8. 9. 2018; **PNZ jamarjev**. Zbor ob 8. uri pri fazaneriji LD Grosuplje (Sela pri Šmarju).

15. 9. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri v LD Borovnica pred lovskim domom LD Borovnica v Borovnici.

22. 9. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Komenda pri lovski koči LD Komenda, Križ 42 D, Komenda.

29. 9. 2018; **Državna tekma v vodnem delu za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri v LD Ig v Dragi pri Igu.

13. 10. 2018; **PNZ in UP šarivcev, PNZ prinašalcev, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Pšata pred Gostilno Mngan v Ihanu.

13. 10. 2018; **JZP, PP, ŠPP ptičarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Vrhnika (zbor pri gasilskem domu PGD Verd).

27. 10. 2018; **Državna uporabnostna preizkušnja nemških prepeličarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Borovnica (zbor pred lovskim domom LD Borovnica v Borovnici).

OPOMBA: Kontaktna oseba Katarina Košir, tel.: 040/231 166, e-naslov: lkdjlubljana@gmail.com. Za prireditve je obvezna predhodna prijava, najkasneje deset dni pred prireditvijo, na e-naslov društva.

LKD MARIBOR

7. 4. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri v lovišču LD Malečnik.
 14. 4. 2018; **PNZ jamarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Starše.
 5. 5. 2018; **PNZ ptičarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Starše.
 8. 9. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri v LD Šmartno na Pohorju.
 29. 9. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Oplotnica.
 13. 10. 2018; **JZP, PP, ŠPP ptičarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Rače.
 20. 10. 2018; **PNZ in UP šarivcev, PNZ prinašalcev, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Makole.
OPOMBA: Na vse prireditve se je treba prijaviti deset dni pred datumom prireditve na naslov: lkd.maribor@gmail.com.

LKD NOVO MESTO

5. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev in prinašalcev)**. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Kavšek, Račje selo 25 pri Trebnjem.
 19. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev in prinašalcev)**. Zbor ob 8. uri na avtobusni postaji Škocjan.
 8. 9. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Tržišče, Tržišče 23.
 7. 10. 2018; **PNZ in vzrejno ocenjevanje za terierje in jazbečarje**. Zbor ob 8. uri na avtobusni postaji v Škocjanu.
 6. 10. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev**. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Kavšek, Račje selo 25 pri Trebnjem.
 13. 10. 2018; **PNZ in UP šarivcev, PNZ prinašalcev, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev**. Zbor ob 8. uri v Dragi pri Beli Cerкви, Jordan.
 13. 10. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev**. Zbor ob 8. uri pred Gostiščem Hipodrom, Šentjernej.
 27. 10. 2018; **Lokalna tekma v vodnem delu za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred pivnico As, Rakovnik pri Šentrupertu.
OPOMBA: Prijave sprejemajo štirinajst dni pred prireditvijo na tel.: 041/609-002 (Jožica Janežič).

LKD POSAVJE - KRŠKO

21. 4. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem in Kinološki dan LKD Posavje - Krško**. Zbor ob 8. uri na Trški gori pri lovskem domu Jožeta Jurečiča (LD Krško), Trška gora 21, 8270 Krško. Predprijave niso potrebne.
 5. 5. 2018; **Pomladanska vzrejna preizkušnja (PZP) ptičarjev**, mlajših od 18 mesecev, v lovišču LD Krško. Zbor ob 8. uri pri stadionu Matije Gubca v Krškem, Cesta krških žrtev 130, 8270 Krško.
 9. 6. 2018; **Lokalna uporabnostna preizkušnja po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Videm ob Savi na Libni (Libna 2/a, 8270 Krško).
 15. 9. 2018; **15. uporabnostna tekma v vodnem delu za lovske pse vseh pasem - Memorial Alojza Arka**. Tekma je odprtega značaja, vendar imajo prednost člani LKD Posavje - Krško. Kraj in čas zbora bo sporočen naknadno.
 7. 10. 2018; **PNZ psov jamarjev na planem in v rovu**, v lovišču LD Veliki Podlog. Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Veliki Podlog v Globelem

(Pristava pri Leskovcu 17/a, 8273 Leskovec pri Krškem). Organizirana bo tudi preizkušnja v vodnem delu za obe pasemski skupini.

13. 10. 2018; **Jesenska vzrejna preizkušnja (JZP), poljska preizkušnja (PP), širša poljska preizkušnja ŠPP in poljska preizkušnja (PP) angleških ptičarjev** v lovišču LD Krško. Zbor ob 8. uri pri stadionu Matije Gubca v Krškem, Cesta krških žrtev 130, 8270 Krško.

20. 10. 2018; **PNZ in uporabnostna preizkušnja (UP) za španjele in mladinska ter vzrejna preizkušnja prepeličarjev** v lovišču LD Artiče. Zbor ob 8. uri na železniški postaji Libna pri Krškem, Stari grad, brez številke, 8270 Krško. Organizirana bo tudi preizkušnja v vodnem delu za pasemsko skupino.

27. 10. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev** v lovišču LD Pišce. Zbor ob 8. uri pri Gostilni Petrišič v Dednji vasi 1, 8255 Pišce.

OPOMBA: Na navedenih prireditvah lahko sodelujejo le vodniki z veljavno lovsko izkaznico. Za vsako prireditev, razen za telesno ocenjevanje, je potrebna prijava najmanj 14 dni pred preizkušnjo. Kontaktna oseba Branko Tucovič, tel.: 031/360-688; e-naslova: lkd.posavja@gmail.com, branko.tucovic@gmail.com.

LKD POSTOJNA

19. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev in prinašalcev)**. Zbor ob 8. uri v LD Hrenovice (pred lovskim domom v Hruševju).
 29. 9. 2018; **PNZ jamarjev** v lovišču LD Prestranek. Zbor ob 8. uri na bencinskem servisu Tuš, Prestranek.
 13. 10. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov** v lovišču LD Pivka. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Marija v Pivki.
 20. 10. 2018; **PNZ in UP šarivcev, PNZ prinašalcev, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev** v LD Planina. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Demšar v Planini.
 27. 10. 2018; **PNZ goničev** v LD Bukovje. Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Bukovje.
OPOMBA: Na vse prireditve se je treba prijaviti najkasneje deset dni pred datumom prireditve na e-naslov: pb-zld@siol.net.

LKD PTUJ - ORMOŽ

7. 4. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)** v LD Markovci. Zbor ob 8. uri v Sobotincih.
 14. 4. 2018; **PNZ jamarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Velika Nedelja v Trgovišču.
 14. 4. 2018; **Pomladanska vzrejna preizkušnja (PZP) ptičarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Boris Kidrič, Zg. Hajdina.
 12. 5. 2018; **Lokalna tekma po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri v LD Podlehnik, Zakl 41, Podlehnik.
 13. 10. 2018; **PNZ in UP šarivcev, PNZ prinašalcev, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Ormož (Ljutomerska c. 30, Ormož).
 13. 10. 2018; **JZP, PP, ŠPP ptičarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Boris Kidrič, Zg. Hajdina.
 13. 10. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Majšperk.
 27. 10. 2018; **Državna uporabnostna preizkušnja za ptičarje - Tekma sv. Huberta**. Zbor ob 8. uri v LD Sveta Marjeta nižje Ptuja, Placerovci 26.
OPOMBA: Kontaktna oseba Franc Turnšek, tel.: 040/729-412, e-naslov: zveza.ptuj.ormoz@siol.net.

LKD ZASAVJE

5. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri na prostoru KD Zagorje.
 8. 9. 2018; **PNZ jamarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Zagorje - v Kotredežu.
 15. 9. 2018; **PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Moravče.
 22. 9. 2018; **PNZ goničev**. Zbor ob 8. uri v Marnem, LD Dol pri Hrastniku.
 29. 9. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri v LD Ivančna Gorica.
 6. 10. 2018; **Lokalna tekma po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri v LD Šentlambert.
OPOMBA: Prijave s kopijo rodovnika psa je treba poslati vsaj deset dni pred prireditvijo na naslov: Miloš Roglič, Kolk 3/B, 1410 Zagorje ob Savi.

Foto: Michael Migos

OBALNO - KRAŠKO LKD

12. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri v/na Svetem Antonu.

8. 9. 2018; **PNZ jamarjev**. Zbor ob 8. uri na strelišču Šmarje.

15. 9. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri v – pred lovskim domom LD Dekani na Kolobarju.

29. 9. 2018; **PNZ prinašalcev**. Zbor ob 8. uri pred združenim domom Bertoki.

29. 9. 2018; **PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev**. Zbor ob 8. uri pred združenim domom Bertoki.

6. 10. 2018; **PNZ goničev in brak-jazbečarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Timav - Vreme.

13. 10. 2018; **JZP, PP, ŠPP ptičarjev** v LD Strunjan. Zbor ob 8. uri – pred letališčem v Sečoveljah.

27. 10. 2018; **Troboj treh LKD (LKD Idrija, LKD Gorica in OK LKD Koper); Oseljev memorial**, v LD Marežige. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom Laborje.

OPOMBA: Vodniki morajo prijave (s fotokopijo rodovnika) poslati najkasneje deset dni pred prireditvijo na naslov: **OK LKD Koper, Sergaši 38/b, 6274 Šmarje ali na e-naslov: oklkd.koper@gmail.com.**

ZVEZA LOVSKIH KINOLOGOV POMURJA

7. 4. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Radenci.

21. 4. 2018; **PNZ ptičarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Murska Sobota (v Krogu).

2. 6. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Prosenjakovci.

13. 10. 2018; **JZP ptičarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ljutomer.

27. 10. 2018; **PNZ psov 3., 4. in 6. skupine FCI**. Zbor ob 8. uri v Nemčavcih.

OPOMBA: Kontaktna oseba Sašo Ferenčič; tel.: 031/574-386.

ZVEZA LOVSKIH DRUŽIN GORICA – NOVA GORICA

31. 3. 2018; **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri v Zelenem Gaju pri Dornberku.

1. 4. 2018; **Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev**. Zbor ob 8. uri pri stari osnovni šoli v Šempasu. Zadnji dan za prijavo 18. 3. 2018.

2. 6. 2018; **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov in telesno ocenjevanje barvarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Čepovanu (LD Čepovan). Zadnji dan za prijavo je 19. 5. 2018.

29. 9. 2018; **PNZ jamarjev in C-preizkušnja terierjev** v soorganizaciji z LKD Postojna v LD Hrašče. Zadnji rok za prijavo 15. 9. 2018.

6. 10. 2018; **PNZ in UP šarivcev, PNZ in LPP prinašalcev, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev in telesno ocenjevanje šarivcev, prinašalcev in prepeličarjev**. Zbor ob 8. uri pred Gostiščem Kogoj v Biljah (LD Gorica). Zadnji dan za prijavo je 22. 9. 2018.

13. 10. 2018; **PNZ goničev in telesno ocenjevanje goničev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Fajti hrib nad Renčami. Zadnji dan za prijavo je 29. 9. 2018.

30. 9. 2018; **JZP, PP, ŠPP ptičarjev**. Zborna mesto ob 8. uri v obrtni coni Vipava (nekdanje »štale«), pred Prevozništvom Šček. Zadnji dan za prijavo je 15. 9. 2018.

OPOMBA: Kontakt: Tajništvo ZLD Gorica – Nova Gorica, tel.: 031/701-901, e-pošta: info@zldgorica.si.

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV

3. 3. 2018; **Preizkušnja zanesljivosti prinašanja izgubljenega** v LD Markovci. Zbor ob 8. uri v Markovcih.

21. 4. 2018; **Preizkušnja ptičarjev DERBI**. Zbor ob 8. uri v LPN Fazan - Beltinci.

26. 5. 2018; **Samostojna specialna razstava vseh pasem ptičarjev** v LD Boris Kidrič.

23. 6. 2018; **UP v delu ptičarjev po umetni krvni sledi**. Zbor ob 8. uri v LPN Fazan - Beltinci.

22. 9. 2018; **Preizkušnja ptičarjev SOLNS in AZP**. Zbor ob 8. uri v LPN Fazan - Beltinci.

6. in 7. 10. 2018; **ŠPP ptičarjev – CACT; memorial Bogdana Sežuna**. Zbor ob 8. uri v lovišču LD Ljutomer.

Foto: Joroslav Pop

20. in 21. 10. 2018; **Vsestranska uporabnostna preizkušnja (VUP) ptičarjev – CACT**. Zbor ob 8. uri v LD Boris Kidrič.

24. 11. 2018; **Uporabnostna preizkušnja (UP) ptičarjev v delu na divjega prašiča** v lovišču LD Dornberk - Branik. Zbor ob 8. uri.

1. 12. 2018; **Vzrejni pregled ptičarjev**. Zbor ob 8. uri v LD Polzela.

OPOMBA: Kontaktna oseba Vilko Turk, tel.: 040/551-004, e-naslov: turk.vilko@gmail.com.

SLOVENSKI KLUB RETRIEVERJEV (PRINAŠALCEV)

6. 1. 2018; **Specialna razstava Slovenskega kluba retrieverjev** v Celju, Celjski sejem.

5. 5. 2018; **Telesno ocenjevanje za prinašalce**. Zbor ob 8. uri v lovišču LD Dramlje – v Dramljah.

5. 5. 2018; **PNZ prinašalcev**. Zbor ob 8. uri v LD Dramlje, v Dramljah.

1. 9. 2018; **Specialna razstava prinašalcev – samostojna** v Polhovem Gradcu.

22. 9. 2018; **PNZ prinašalcev**. Zbor ob 8. uri v LD Dramlje – v Dramljah.

22. 9. 2018; **Telesno ocenjevanje prinašalcev**. Zbor ob 8. uri v LD Dramlje – v Dramljah.

22. 9. 2018; **Lovska preizkušnja prinašalcev (LP-R) – CACT**. Zbor ob 8. uri v LD Dramlje – v Dramljah.

6. 10. 2018; **Lovska preizkušnja prinašalcev (LP-R) – CACT**. Zbor ob 8. uri v LD Jože Lacko - Ptuj v Gajkah.

OPOMBA: Kontaktna oseba Aleksandra Karner, tel.: 041/875-234, e-naslov: skr@klub-retrieverjev.si.

DVK ZA BARVARJE

DVK - državna vzrejna komisija KZS

9. 6. 2018; **Državna uporabnostna preizkušnja v delu po krvni sledi – CACT**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Cankova.

15. 9. 2018; **Vzrejni pregled za barvarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Slovenska Bistrica.

OPOMBA: Kontaktna oseba Bojan Deberšek, tel.: 041/343-373, e-naslov: bojan.debersek@aktiva.si.

DVK ZA BRAK-JAZBEČARJE

29. 9. 2018; **Državna uporabnostna preizkušnja brak-jazbečarjev – CACT**. Kraj in ura zbora bosta določena naknadno.

3. 11. 2018; **Vzrejni pregled brak-jazbečarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Lukovica.

OPOMBA: Kontaktna oseba Janez Nahtigal, tel.: 041/397 078, e-naslov: janez_nahtigal@t-2.net.

DVK ZA GONIČE

20. 10. 2018; **Državna uporabnostna preizkušnja goničev – CACT**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Jurklošter.

3. 11. 2018; **Vzrejni pregled goničev.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Lukovica.

OPOMBA: Kontaktna oseba Slavko Žlebnik, tel.: 031/889-383, e-naslov: slavko.zlebnik@t-2.net.

DVK ZA JAMARJE

24. 2. 2018; **Državna uporabnostna preizkušnja terierjev v delu na divjega prašiča (v lovni obori) – CACT.** Isti dan bodo izvedli tudi **Državno uporabnostno preizkušnjo za jazbečarje v delu na divjega prašiča (v lovni obori).** Zbor ob 8. uri pred lovno oboro Ruperč vrh.

15. 4. 2018; **Vzrejni pregled in vzrejna preizkušnja za terierje in jazbečarje.** Zbor ob 8. uri v LD Krško.

9. 6. 2018; **Delo po strelu za nemške lovske terierje s podelitvijo CACT.** Zbor ob 8. uri v LD Grosuplje.

7. 10. 2018; **Vzrejni pregled in vzrejna preizkušnja za terierje in jazbečarje.** Zbor ob 8. uri v LD Krško.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Tomaž Burazer, tel.: 031/659-020, e-naslov: tomaz.burazer@gmail.com.

DVK ZA PRINAŠALCE

6. 5. 2018; **Vzrejni pregled in telesno ocenjevanje (VP in TO).** Zbor ob 8. uri v Lipcah.

OPOMBA: Kontaktna oseba Tina Stergulj Krušič; tel.: 041/589-197, e-naslov: prinasalci@kinoloska.si.

POZOR!

Vse kinološke prireditve in morebitne spremembe bodo objavljene na spletni strani Kinološke zveze Slovenije: <http://prireditve.kinoloska.si/>.

Jožef Verčko,

predsednik Komisije za prireditve pri KZS

Predvidena legla lovskih psov

Nemški lovski terier (SLRLT):

O: 5/I, m: 5/I, 13. 1. 2018,
Gregor Senica,
Gmajna 39 a,
2380 Slovenj Gradec.
O: tuj plemenjak,
m: 5/I, 8. 3. 2018,
Maja Brunskole,
Hrast pri Jugorju 1 a,
8331 Suhor.

Jack russel terier (SLRJRT):

O: 5/PNZ, m: 5/II, 24. 1. 2018,
Stanislav Lihtenvalner,
Ilovci 15,
2275 Miklavž pri Ormožu.

Brak-jazbečar (SLRBj):

O: 4/I, m: 4/II, 6. 1. 2018,
Ivan Vivod,
Mala Gora 2, 3206 Stranice.

Bavarski barvar (SLRBB):

O: tuj plemenjak,
m: 5/II, 20. 3. 2018,
Beno Crešnik,
Sv. Primož na Pohorju 78,
2367 Vuzenica.

Slovaški gonič (SLRSK):

O: 5/I, m: 5/II, 21. 2. 2018,
Matevž Demšar Golob,
Sp. Slemen 9,
2352 Selnica ob Dravi.

Brandl brak (SLRBrb):

O: 5/I, m: 5/I, 31. 1. 2018,
Stanko Šustar,
Kal pri Dolah 1,
1273 Dole pri Litiji.

Resasti istrski gonič (SLRGir):

O: 5/I, m: 5/I, 12. 2. 2018,
Dušan Tomanič,
Tušev Dol 18 a, 8340 Črnomelj.

Posavski gonič (SLRGp):

O: 5/I, m: 5/I, 26. 2. 2018,
Lado Rztresen,
Lučine 32, 4224 Gorenja vas.

Nemški kratkodlaki ptičar (SLRNkp):

O: 5/JZP, m: 5/JZP, 16. 2. 2018,
Matej Lah,
Malo Hudo 27, 1295 Ivančna Gorica.

Madžarski kratkodlaki ptičar (SLRMvk):

O: tuj plemenjak,
m: 5/JZP, 25. 2. 2018,
Luka Pečlin,
Gmajnica 58, 1218 Komenda.

Nemški žimavec (SLRNž):

O: 5/VUP, m: 4/VUP, 16. 3. 2018,
Štefan Hoheger,
Murski Čmci 53/c, 9251 Tišina.

Nemški prepeličar (SLRPr):

O: 4/I, m: 3/I, 16. 2. 2018,
Franci Zorko,
Sela pri Dobovi 13, 8257 Dobova.

Novoskotski prinašalec (SLRNSR):

O: tuj plemenjak,
m: 5/I (PNZ), 16. 1. 2018,
Justina Horvat,
Dolenje Selce 17, 8211 Dobrič.

Kinološka zveza Slovenije

Mali oglasi

Orožje in lovška optika

Prodajam nov **IR-laser** z montažo za nočno optiko. Neviden za divjad in z dometom 400 metrov. Tel.: 041/406-471.

Prodajam dobro ohranjeno **repetirno risanico** CZ, kal. .22-250 Rem., s str. daljnogledom Nikon. Tel.: 041/707-628.

Prodajam kratko **risanico – prelamačo** Blaser K95, kal. .308 Win. (osmerokotna cev, polno olesje razreda 8, gravirana, lux izvedba), s str. daljnogledom Zeiss 3-9 x 42. Puška je brez znakov uporabe. Cena brez optike in montažnih delov 5.600 € ali 4.600 €. Mogoča je tudi menjava z doplačilom – po dogovoru. Tel.: 040/796-713.

Prodajam revolver Taurus, kal. .357 Mag., **šibrenico** Zolli, kal. 12/12; boroveljsko **kombinirko**, kal. 12/7 x 65 R (izdelek Koschat), z menjalnimi cevmi 12/12 ter repetirno **risanico**, kal. .30-30 Win. s piko (rdečo ali zeleno). Tel.: 041/785-680.

Prodajam boroveljsko **bokarico** (J. Fanzo), kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Vega (ima kopito za levičarjal) in češko **bokarico**, kal. 12/7 x 57 R, z menjalnimi cevmi 12/12. Tel.: 041/678-168.

Prodajam repetirno **risanico** Crvena zastava, kal. .30-06. Cena 600 €. Tel.: 040/235-609.

Prodajam **risanico** na vzvod Browning BLR, kal. .30-06 z Dockterjevo piko. Je izredno lahka, najprimernejša za zalaz in pogon. Tel.: 041/281-490.

Prodajam gravirano in odlično ohranjeno **kombinirko** Suhl – Classik, mod. 211, kal. 16/. 243 Win. Tel.: 041/800-229.

Prodajam zelo malo uporabljen in lepo ohranjen **strelni daljnogled** Swarovski Habicht 8 x 56, križ 1A (konica), idealen za lov v slabi svetlobi. Poleg so tudi Suhlovi montažni deli (lahko tudi brez). Tel.: 041/377-919.

Prodajam vrhunska ruska **dalnogleda** 7 x 50 in 7 x 35 (80 €), ruski strelni širokokotni daljnogled (100 €) in naboje .222 Rem. Tel.: 031/014-448.

Prodajam kratko **risanico** CZ, M70, kal. .30-06 (»štuc«), s str. daljnogledom Swarovski 1,5-6 x 42; **risanico** CZ, M70, kal. 7 mm Rem. Mag., str. daljnogledom Swarovski 8 x 50 in **PAP šibrenico** Benelli, kal. 12. Cena po dogovoru. Tel.: 041/312-825.

Prodajam polavtomatsko obnovljeno **pištolo** Beretta, kaliber 9 x 17, in 100 nabojev. Tel.: 041/568-504.

Prodajam kombinirano **puško** Merkel Suhl, kal. 12/7 x 65 R, in menjalne cevi, kal. 20 Mag./5,6 x 57 R, s str. daljnogledom Schmidt & Bender 6 x 42. Odlično ohranjena. Tel.: 070/818-169.

Prodajam kombinirano boroveljsko **puško**, kal. 16/9,3 x 72 R. Puška je odlično ohranjena in tehnično brezhibna. Cena po dogovoru. Tel.: 041/619-258.

Prodajam dobro ohranjeno Suhlovo **tricevko**, kal. 16-16/7 x 57 R, s str. daljnogledom Nickel 6 x 42 (Suhlova montaža). Cena je 1.350 €. Tel.: 040/983-919.

Ugodno **prodajam** nov **strelni daljnogled** Docter 1,5-6 x 42 (križ 4A). Tel.: 031/296-046.

Prodajam češko **kombinirko** mod. ZH 324, kal. 7 x 57 R/16, z naprožilom in str. daljnogledom Zeiss Diatal 6 x 42 (križ s konico), fiksna montaža in **strelni daljnogled** Jena 4 x 32. Vse odlično ohranjeno. Tel.: 041/281-490.

Lovski psi

V psarni Barjanska se nam je 21. 1. 2018 skotilo 14 mladičkov nemških žimavecev, so rjavo seraste in črno seraste barve. Mladiči so potomci staršev vrhunskih nemških delovnih linij. Mati: Eni Barjanska, PZP 55 točk, JZP 194 točk, ŠPP 209 l. b. n. r., telesna ocena odlično/odlično, J. Ch. SLO, SLOCh., zdravstveni testi: HD-A, DNA-profil. Oče: Altmärkers Franko II, VJP 77 Pkt., Hegewald 210 Pkt., VGP II/328TF, Btr., telesna ocena 10/11. Zdravstveni testi: HD-A, ED-O, OCD-frei, vWDTyp2-frei, DNA-profil. Očeta in mater odlikujejo umirjen značaj, popolna koncentracija pri delu in vsestranska uporaba pri lovu. Tel.: 041/717-464 (Viktor Čuden).

Prodajam dva mladiča brak-jazbečarja, m + ž, starosti 2 in 2,5 meseca. Sta izredno delavna. Ugodno prodajam po 4. marcu. Tel.: 040/566-981 (Ivan Kolar, Slovenska Bistrica).

Na voljo je le še nekaj **mladičev nemških kratkodlakih ptičarjev**, poleženih 26. 1. 2018. Mati: Reena Adin dom - odl., PZP – 54 točk, JZP – 194 točk, IKP – 136-1 (vse možne točke v delu in uvrščena med 8 najlepših v zunanosti), tekma v vodnem delu – l. n. r. (zmagovalka), HN (ostrost na roparice), Ch.J.-SLO, Ch-SLO, 4 x CAC, CACIB, BOB, HD-A, ED O. Oče je mlad nemški plemenjak Lenny v. Massenbach, odl., D 1, S 1, VGP-I/UF-pokazac (preizkušnja opravljena že pri dveh letih starosti), HN (ostrost na roparice), Btr (zanesljivost prinašanja), HD-A2, CAC, CACIB, BOB. Oče in mati sta kombinacija vrhunskih nemških delovnih linij, za katere je značilna vsestranska uporabnost v vseh razmerah in oblikah lova, volja do dela in vodljivost. Tel.: 041/484-242 (Andreja Strajnjar).

Prodajam mladiče pasme parson russel terier, štiri samičke. So odlični delovni psi, čipirani, cepljeni, opravljeni imajo test BAER. Za oddajo po 1. marcu. Tel.: 041/869-452 (Ljubo Meglič).

Sprejemam rezervacije za mladiče pasme istrski kratkodlaki gonič, potomce staršev z vzrejno oceno I/1. Oče je potomec evropskega prvaka goničev v delu, s katerim je prvaštvo osvojil priznan mednarodni kinološki sodnik Jurij Rihtaršič. Leglo: 22. 2. 2018. Tel.: 031/613-302.

Drugo

Broške, gumbi, prstani iz jelenjega rogova – izdelki umetnostne obrti. Franc Barbič, Verje 53, Medvode. Tel.: (01) 362-12-30; 031/770-675.

Izdelam vam krmilnice in valilnice za ptice duplarice (več vrst), **pasti za lov polhov** (več vrst), **netopirnice**. Tel.: 041/255-878 ali (01) 895-15-96.

Kupim ali zamenjam lovsko literaturo od leta 1910 do 1946

in vse lovske knjige, ki so izšle do tega leta. Tel.: 051/611-377.

Prodamo odrasle fazanke za izpust v lovišče. Tel.: 041/717-464.

Prodam novo, trenutno eno izmed najboljših in naprednih **lovskih kamer**. Nevidna IR-bliskavica, MMS- in GPRS-funkciji, 12-MP-fotoapar, odporna proti vsem vremenskim vplivom. V maskirni barvi in majhnih mer. Takojšnje obvestilo s fotografijo

na vaš mobilni telefon ali računalnik. Dveletno jamstvo in slovenska navodila! Tel.: 041/353-319.

Prodam novo elektronsko ovrtnico za šolanje psa. Domet od 250 do 1600 metrov. Ugodno in s triletnim jamstvom. Tel.: 041/353-319.

Prodam starejše muflone in navadnega jelena – dvaindvajseteraka. Cena ugodna. Tel.: 051/666-916.

Prodam kakovostno navadno jelenjad iz obore za nadaljnjo rejo. Možnost dostave. Tel.: 051/652-682.

Prodam lesene lipove postavke različnih velikosti, primerne za lovske trofeje. Tel.: 041/568-504.

Prodam dobro ohranjen lovski krog št. 52, kupljen v Avstriji. Cena po dogovoru. Tel.: 041/577-051.

Ugodno prodam dva skoraj nova lovška kroja. Narejeno po meri za manjšo in močnejšo postavbo. Tel.: 041/832-350 (Polzela).

Prodam lovski krog, številka 52. Tel.: 031/835-678.

Prodam avtomobil Fiat Panda Van 1.2, 4 x 4, l. 2011, 60.000 km, bencinski motor, 51 kW, 5 prestav, klima, servo volan, 5 vrat, centralno zaklepanje z daljincem,

MAREC						
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)	vzide	zaide	začet. konec
1. Če	17:13	6:29	6:41	17:48	5:37	18:53
2. Pe	18:27	7:04	6:39	17:50	5:35	18:54
3. So	19:40	7:35	6:37	17:51	5:33	18:55
4. Ne	20:49	8:04	6:36	17:52	5:32	18:57
5. Po	21:57	8:32	6:34	17:54	5:30	18:58
6. To	23:02	9:01	6:32	17:55	5:28	19:00
7. Sr	-----	9:31	6:30	17:57	5:26	19:01
8. Če	0:04	10:04	6:28	17:58	5:24	19:02
9. Pe	1:04	10:41	6:26	17:59	5:22	19:04
10. So	2:00	11:22	6:24	18:01	5:20	19:05
11. Ne	2:51	12:08	6:22	18:02	5:18	19:07
12. Po	3:37	13:00	6:21	18:03	5:17	19:08
13. To	4:18	13:56	6:19	18:05	5:15	19:09
14. Sr	4:55	14:55	6:17	18:06	5:13	19:11
15. Če	5:29	15:57	6:15	18:07	5:11	19:12
16. Pe	5:58	17:01	6:13	18:09	5:09	19:14
17. So	6:26	18:07	6:11	18:10	5:07	19:15
18. Ne	6:53	19:14	6:09	18:11	5:05	19:17
19. Po	7:21	20:22	6:07	18:13	5:03	19:18
20. To	7:50	21:32	6:05	18:14	5:01	19:19
21. Sr	8:21	22:42	6:03	18:15	4:59	19:21
22. Če	8:57	23:52	6:02	18:17	4:57	19:22
23. Pe	9:40	-----	6:00	18:18	4:55	19:24
24. So	10:28	0:59	5:58	18:19	4:52	19:25
25. Ne	12:26	2:01	5:56	19:21	5:50	20:27
26. Po	13:30	3:57	6:54	19:22	5:48	20:28
27. To	14:41	4:45	6:52	19:23	5:46	20:30
28. Sr	15:53	5:25	6:50	19:25	5:44	20:31
29. Če	17:06	6:01	6:48	19:26	5:42	20:33
30. Pe	18:18	6:33	6:46	19:27	5:40	20:34
31. So	19:28	7:02	6:44	19:29	5:38	20:35

* Poletni čas se začne 25. marca (ob 2h zjutraj se premakne uro na 3h). Poletni čas se konča 28. oktobra (ob 3h zjutraj se premakne uro na 2h).

električni pomik stekel, majhna poraba goriva, narejen servis, lepo ohranjen. Cena po dogovoru. Tel.: 041/647-938.

VABILO na brezplačno šolo športnega streljanja trap

Vse ljubitelje in zanesenjake v streljanju s puško šibrenico želimo povabiti na **brezplačno šolo športnega streljanja** v olimpijski disciplini **TRAP**.

Vabimo vse željne znanja, posebno **mladenke in mladeniče** (najraje v starosti manj od 30 pomladi), ki so se v prihodnje pripravljati ukvarjati s tem športom.

Udeležence z voljo in ustreznim potencialom bomo povabili v članstvo strelskih društev.

Strelska zveza Slovenije bo pomagala pri njihovem nadaljnjem razvoju.

Šola streljanja bo v **soboto, 24. 3. 2018, ob 9. uri na streliščih v Ilirski Bistrici in Novi Gorici.**

Interesentom bomo omogočili strelivo, tarče in topel obrok ter nekaj pušk za tiste, ki še nimajo svojih.

Lovski tovariši in tovaršice – prosimo vas, da z vabilom seznanite tudi vaše zainteresirane sorodnike, prijatelje in znance.

Prijave pošljite do 15. 3. 2018 na e-naslov: savo.strmole@amis.net.

Prisrčno vabljeni!

Komisija za lovsko strelstvo in lovsko orožje LZS

vabi na

STRELSKO LIGO V VELIKI KOMBINACIJI V LOVSKEM STRELJANJU in STRELSKO LIGO ZA VETERANE IN SUPERVETERANE

• **Strelska liga v veliki kombinaciji v lovskem streljanju** bo tudi **izbirno tekmovanje za strelsko ekipo LZS**, ki bo tekmovala na **enajstem Evropskem prvenstvu**.

Lokacija: strelišče Gaj pri Pragerskem.

Termini: po koledarju, ki je bil objavljen v februarjski reviji Lovec.

Discipline: trap, kompak, bežeči merjasec in krogla/100 m, štiri tarče.

Začetek tekmovanja: vedno ob 9. uri.

Trening: po urniku strelišča.

Kategorije: ženske, mladinci, člani in veterani.

Tarče: FITASC.

Krogla: najmanjši kaliber je .22 Hornet (kontrolnik 8 mm).

Startnina: 25 €.

Tekmovanje bo potekalo po pravilih FITASC.

Nagrade:

Prvi trije v vsaki kategoriji bodo dobili medalje (štiri tekme).

Rezultati tekmovanja bodo podlaga za izbor tekmovalne ekipe, ki bo LZS zastopala na enajstem Evropskem prvenstvu.

Pogoji za uvrstitev v ekipo:

- ženske: na treh tekmah morajo zbrati 990 točk,
- mladinci: na treh tekmah morajo zbrati 990 točk (starost tekmovalca od 18 do 20 let),
- člani in veterani: veljali bodo rezultati treh najboljših tekem.

Število članov ekipe LZS bo določil selektor na razglasitvi rezultatov.

• **Strelska liga za veterane in superveterane** bo potekala po koledarju strelskih prireditvev, objavljenem v februarjski reviji Lovec.

Discipline: trap 25 golobov in MK 3 +10 strelcev.

Začetek tekmovanja: vedno ob 9. uri.

Trening: po urniku strelišča.

Startnina: 10 €.

Tekmovanje bo potekalo po pravilih LZS.

Nagrade:

Prvi trije v vsaki kategoriji bodo dobili medalje na vsaki tekmi, za skupni rezultat lige bodo šteli štirje najboljši rezultati.

Komisija za lovsko strelstvo in lovsko orožje LZS

KINOLOŠKE PRIREDITVE LKD GORICA – NOVA GORICA V LETU 2018

SOBOTA, 7. 4.; Telesno ocenjevanje lovske vseh pasem (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI).

Zbor ob 8. uri na kotalkališču v Solkanu. Prostor je (v primeru dežja) pokrit. Prijave niso potrebne.

NEDELJA, 22. 4.; Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev (PZP) v LD Vojkovo. Zbor ob 8. uri pred Zadržnim domom v Podnanosu. Prijave do 7. 4. 2018.

SOBOTA, 15. 9.; Preizkušnja naravnih zasnov (PNZ) psov jamarjev in preizkušnja C za terierje v LD Hubelj. Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Hubelj nad Lokavcem. Prijave do 1. 9. 2018.

SOBOTA, 22. 9.; Uporabnostna preizkušnja (UP) v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovske psov v LD Kobarid. Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Kobarid. Prijave do 7. 9. 2018.

SOBOTA, 6. 10.; Preizkušnja naravnih zasnov (PNZ) goničev in brak-jazbečarjev v LD Nanos. Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Nanos, pri Abramcu. Prijave do 20. 9. 2018.

SOBOTA, 6. 10.; Jesenska vzrejna preizkušnja (JZP), širša poljska preizkušnja (ŠPP), poljska preizkušnja (PP) ptičarjev v LD Vipava. Zbor ob 8. uri pri gasilskem domu v Vipavi. Prijave do 20. 9. 2018.

SOBOTA, 13. 10.; Preizkušnja naravnih zasnov (PNZ) goničev in brak-jazbečarjev v LD Videž - Kozina. Zbor ob 8. uri pri baru Fontana na Kozini. Prijave do 28. 9. 2018.

SOBOTA, 13. 10.; Preizkušnja naravnih zasnov (PNZ) in uporabnostna preizkušnja (UP) šarivcev, preizkušnja naravnih zasnov (PNZ) prinašalcev, mladinska in vzrejna preizkušnja prepelčarjev v LD Fajti hrib. Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Fajti hrib nad Renčami. Prijave do 28. 9. 2018.

SOBOTA, 27. 10.; Preizkušnja naravnih zasnov (PNZ) goničev in brak-jazbečarjev v LD Smast. Zbor ob 8. uri na parkirišču planine Kuhinja. Prijave do 12. 10. 2018.

SOBOTA, 27. 10.; Lovska preizkušnja prinašalcev (LP-R) CACT v LD Čaven. Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Čaven na Gojačah. Prijave do 12. 10. 2018.

Opomba: Prijave morajo biti oddane do navedenega roka. Kasnejših prijav ne bomo upoštevali. Prijavo s fotokopijo rodovnika psa in podatki vodnika pošljite na naslov lkd.gorica@gmail.com ali na poštni naslov Joško Vidmar, Kožmani 16, 5270 Ajdovščina. Vrstni red prijave bo tudi vrstni red udeležencev s psi na prireditvi. Na prireditvi prinesite: originalni rodovnik, knjižico o cepljenju psa in člansko izkaznico LKD, LD. Mrtvo malo divjad morate prinesiti s seboj. V času prireditve so vodniki odgovorni za morebitno škodo, ki bi jo povzročil njihov pes.

LOVSKA DRUŽINA
VRANSKO

prireja

TRADICIONALNO SREČANJE OB VELIKONOČNEM PIRHU oziroma TEKMO V STRELJANJU S KROGLO

Tekmovanje bo v **ponedeljek, 2. 4. 2018 (velikonočni ponedeljek)**,
z začetkom ob **8. uri** pri lovskem domu na Tešovi
(pot bo označena iz Vranskega).

Tekmovali bodo *posamezniki* in *tričlanske ekipe LD*.
Člani in članice LD bodo tekmovali ločeno v posamični konkurenci!

Razdalja 100 m, trije streli, streli z visoke preže na tarčo »velikonočnega
pirha«. Dovoljena bo uporaba orožja in daljnogleda v skladu s
Pravilnikom LZS o lovskem strelstvu.
Prijava bomo sprejemali do 14. ure.

Nagrade

Tri najboljše ekipe bodo prejele pokale.
Najboljši trije posamezniki v obeh konkurencah bodo prejeli pokale in nagrado.

Pripravljen je zelo bogat sklad praktičnih nagrad.

Za jedačo in pijačo bo poskrbljeno!

Vabljeni!

Informacije:

Boštjan Strnad, tel.: 041/843-918,
Florijan Rojnik, tel.: 041/551-252.

**-10% popust na vso
optiko na zalogi v marcu**

strelni daljnogledi, daljnogledi,
nočna optika, rdeče pike

www.avantura.info

Avantura Trade, d.o.o., Notranjska 4, 6230 Postojna
05 726 40 70 | info@avantura.info

Škornji TIGAR Alaska	Škornji TIGAR Canada	Škornji TIGAR One
41.90 €	40.40 €	36.50 €

Različni modeli škornjev TIGAR

www.avantura.info

Avantura Trade, d.o.o., Notranjska 4, 6230 Postojna
05 726 40 70 | info@avantura.info

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV in VZREJNA KOMISIJA ZA PTIČARJE v
sodelovanju z LPN FAZAN-BELTINCI organizira

POMLADANSKO VZREJNO PREIZKUŠNJO - DERBY

Po sedaj veljavnem prevodu pravilnika matične pasemske organizacije za nem-
ške kratkodlake ptičarje. Zbor udeležencov bo **21. aprila 2018** ob 9 uri pred
upravo lovišča LPN-FAZAN BELTINCI. Vodnik mora imeti veljavno lovsko izka-
znico, lovsko puško, člansko izkaznico DLP, originalni rodovnik in obvezno ve-
terinarsko potrdilo o cepljenju proti steklini. Prijavnico lahko dobite na spletni
strani DLP www.dlp.si, Obr.Pšt.L.

Prijava s fotokopijo obeh strani rodovnika pošljite na naslov: LIDIJA ŠMIGOC,
Bukovci 4, 2281 Markovci, mobilni: 031 616 283 ali mail: siviljstvo.smigoc@gmail.com

Zadnji rok prijave: 15. april 2018

ELEKTRONSKE
ovratnice za učenje psa
ovratnice proti lajanju
nevidne ograje

PROFESIONALNA KVALITETA
DOSTOPNE CENE
EVROPSKI IZDELEK
3 LETA GARANCIJE

M-NET, d.o.o., TEL: 040 760 760

**akcija
-20%**

www.dogtrace.si
e-mail: info@dogtrace.si

**IZDELAVA
PRAPOROV
S PRIPADAJOČO
OPREMO**

TVK d.o.o. \ Koroška cesta 37a \ Velenje
03 891 91 00 \ info@tvk.si
www.tvk.si

Južna Afrika: 11-dnevni safari in izlet v narodni park Kruger s **6 dnevi**
lova in odstrelu **7 vrst divjadi** z vsemi prevozi, tudi letalskim, za 3.890 €. Termina: 14.-24. maj in 14.-24. september.

Mavritanija: 4 dni lova in odstrel **5 merjascev bradavičark** za 2.700 €
5 dni lova v **Rusiji** (divji petelin, ruševac, sloka) v aprilu za 1.990 €.

Nova Zelandija: 9.500 € za 3 dni lova v aprilu in odstrel **jelena** trofejne
vrednosti **zlate medalje** ter z vsemi prevozi, tudi letalskim.
3.990 € za 5 dni lova v pampi **Argentini**, vključno z odstrelom **jelena v**
roku v marcu. Dodatni odstrel: vodni bivol 2.800 €, aksis jelen 2.100 €.

Kanada: 3.200 € za 6-dnevni lov in uplen **črnega medveda** v juniju.

Kirgizija, Kazahstan: 7 dni lova in odstrel **kozoroga**: 5.500 €.

Rusija: 10 dni lova in odstrel **losa** na **Čukotki** za 17.900 €.

Pasat

Dolenjska cesta 11, Ljubljana
01 428 37 40 > 041 728 143
pasat.si > info@pasat.si

STEYR MANNLICHER ZWA Sabatti Beretta VILDOZ ALFA RUGER

KOMPLET JAKNA 91980 + HLAČE 92127

LAHKO SE KUPI TUDI POSAMEZNO

- VODOTESNA
- IZ MIKROVLAKEN
- TIH MATERIAL
- ZELO TRPEŽEN MATERIAL

CENA ZA KOMPLET 278,00 €

UNIVERS - TEK

PODLOŽENE HLAČE IZ MEKIH SVILENIH MIKROVLAKEN

- U-TEK MEMBRANA
- ELASTIČEN PAS ZA DODATNO UDOBIE
- VODOODPORNOST

MEDO sport

TRGOVINA ZA LOV, RIBOLOV IN REKREACIJO

MEDOŠPORT GROSUPLE, Cesta Toneta Kralja 2, 1290 GROSUPLE, tel. 01/ 787 37 00, fax: 01/ 787 37 02 e-mail: medosport@biros.si

MEDOŠPORT ČRNOMELJ, Ulica na Utrbah 24, 8340 ČRNOMELJ, tel.: 07/ 306 24 70 e-mail: medosport@biros.si

www.medo-sport.si

ČEVLJI DIEMME WINCHESTER

- VISOKI

189,90 €

SympaTex

100% NABUK USNJE

100% VODOODPORNOST

MEMBRANA Z VODNIM STOLPCEM

PODLAT: VIBRAM - GUMA

OPTIMALNO DIHANJE

IZJEMNA VZDRŽLJIVOST

www.medo-sport.si

MEDOŠPORT GROSUPLE, Cesta Toneta Kralja 2, 1290 GROSUPLE, tel. 01/ 787 37 00, fax: 01/ 787 37 02 e-mail: medosport@biros.si

MEDOŠPORT ČRNOMELJ, Ulica na Utrbah 24, 8340 ČRNOMELJ, tel.: 07/ 306 24 70 e-mail: medosport@biros.si

TRGOVINA ZA LOV, RIBOLOV IN REKREACIJO

ŠKORNJI NEOPREN PARFORCE

88,00 €

LAHKE IN UDOBNE IN TOPLE

PODLOGA IZ NEOPRENA

IZDELANI V EU

NAREJENI V EU

DO -50°C

TERMO ŠKORNJI

Izredno topli, lahki in povsem nepremočljivi škornji, ki segajo do kolen. Podplat je čvrst, preprečuje zdrse in nudi dober oprijem na spolzkih tleh, pa tudi na gladki skali in ledu. Škornji je udoben in omogoča dolgotrajno hojo po različnem terenu, tudi po snegu in ledu.

Sestava škornja

- OVČJA VOLNA
- EVN MATERIAL
- 2 MEHURČKI
- FILC
- TOPLOTNO IZOLACIJSKA POLJA

58,50 €

Velikosti od 41 do 48

INFORMACIJE IN NAROČILA: info@beluga.si, www.beluga.si

TAKO TOPLIH IN LAHKIH ŠKORNJEV SE NISTE IMELI

Lovski daljnogled Sanju 8x42 WP/R ali 10x42 WP/R

Povsem vodotesen

Dobra vidljivost v mraku

Polnjen z nitrogenom

Gumirano ohišje

10-letno jamstvo

Ugodna cena: 210,00 €

INFORMACIJE IN NAROČILA: Beluga, d.o.o., Ljubljana; www.beluga.si

Tel.: 01/ 25 10 880 ali 041/ 72 60 11

Do -30°C

Narejeno v EU

Termo čevlji

Trpežni, izredno topli in lahki ter povsem nepremočljivi čevlji so udobni in nudijo dober oprijem na različnih podlagah. Združujejo prednost klasičnega gozdarja in škornja. Tako toplih in lahkih čevljev verjetno še niste imeli.

Velikosti od 39 do 47.

Cena: 63,50 €

INFORMACIJE IN NAROČILA

BELUGA, d.o.o., LJUBLJANA; Tel.: 01/25 10 880 ali 041/726 011

STRELNI DALJNOGLEDI BSA

BSA 1,5 - 6 X 42 IR

195,00 €

BSA 2,5 - 10 X 50 IR

225,00 €

BSA 3 - 12 X 56 IR

243,00 €

BSA 1 - 4 X 24 IR širokokoten

174,00 €

Dobra vidljivost v mraku, na odsun stabilen nemški 4 A-križ z nastavljivo osvetlitvijo pike, široko vidno polje, vodotesen, polnjen z dušikom, premer cevi 30 mm, izredno ugodna cena so osnovne značilnosti teh na ameriškem trgu zelo popularnih strelnih daljnogledov.

Informacije in naročila: BELUGA, d.o.o., tel. 01 25 10 880 ali 041 72 60 11, info@beluga.si, www.beluga.si

TEHNOOPTIKA

SMOLNIKAR d.o.o.

Brničeva ulica 13, 1231 Ljubljana-Črnuče

tel./fax: 01/426 32 72

e-mail: tehnooptika@siol.net

www.tehnooptika-smolnikar.si

NIKON Prostaff5 8x42

Akcijska cena: 199,00 €

NIKON Prostaff 3-9x40 NP

Akcijska cena: 190,00 €

Cene veljajo do razprodaje zaloge

Servis dvogledov in strelnih daljnogledov!

WS WEBLEY & SCOTT
GUNMAKERS 1790

EMPIRE RIFLE

929 EUR

**JAPONSKA KAKOVOST Z
DOŽIVLJENJSKO GARANCIJO
na mehanizem!**

**NA VOLJO V KALIBRIH:
.308 win, 30-06,
.270 win, 243 win,
.300 win mag,...**

ROJAL

**DOŽIVLJENJSKA GARANCIJA
NA OPTIKO ZA VSE KALIBRE!**

**LOVSKI ZDRAVO
VAM ŽELI**

3-12X56 IR = 315,27 eur

2.5-10X50 IR = 296,67 eur

1.5-6X44 IR = 268,77 EUR

1-4X24 IR = 259,47 eur

TRGOVINA ROJAL

LJUBLJANSKA CESTA 32, Novo mesto

07 39 42 200

*cene veljajo ob predložitvi lovske izkaznice ter plačila z gotovino

STRELIVO S KROGLAMI FOX
na zalogi po vsej Sloveniji

www.foxbullets.eu | info@foxbullets.eu | 040-204-230

AVANTURA, Postojna, 05 726 40 70

BOCK, Kranj, 04 202 33 20

HUBERT, Ajdovščina, 05 366 20 99

LOVSKA TRG., Polzela, 070 228 227

NOLD, Brežice, 07 499 34 30

NOLD, Celje, 03 490 39 70

PUŠKARSTVO ŠPENDAL, Ljubljana, 041 399 307

ROJAL, Novo mesto, 07 394 22 00

SLOVARMIS, Divača, 05 620 22 08

TARČA, Ljubljana, 070 806 178

TRG. LOVEC, Grosuplje, 01 786 20 63

ULOV, Lucija, 05 677 98 50

VUTE PUŠKARSTVO, Maribor, 05 910 84 95

Prodaja vrhunskih izdelkov

- Optike: Swarovski, Kahles, Zeiss, Delta ...
- Puške: Merkel, Haenel, Blaser, Sauer, Steyr Mannlicher, CZ, Heym ...
- Strelivo: RWS, Geco, Blaser, KJG, Sellier & Bellot, Rottweil, Sax, LFB ...
- Oblačila: Chevalier, Pinewood, X Jagd, Jagdhund

Opravljam vsa puškarska dela

Puškarnstvo Špendal d.o.o.

Gramozna pot 9
1000 Ljubljana

gsm: 041 399 307
email: puskarstvo@siol.net
www.guns-spendal.si

Optics trade

- Specializirana internetna trgovina za lovsko in športno optiko ter montaže.
- Več kot 25 kvalitetnih znamk v ponudbi in zelo velika zaloga daljnogledov in montaž.
- Strokovno svetovanje.

www.optik-trade.si
031 770 520

SWAROVSKI
OPTIK

ZEISS

Leica

SCHMIDT & BENDER

KAHLES
AUSTRIA

analytikjena
DOCTER

AKCIJA

Meopta MeoStar R1r 3-12x56 RGD (4C)

CENA: 1.043,10 €

AKCIJSKA CENA: 975,00

Meopta MeoPro 3,5-10x44 (4)

CENA: 518,50 €

meopta

Meopta MeoRange 10x42 HD

CENA: 1.738,50 €

* Akcija velja za izdelke iz zaloge, ob gotovinskem plačilu od 5.3.2018 do 30.3.2018 oz. do razprodaje zalog. Ob nakupu optike Meopta iz zaloge prejmete darilo. Slike so simbolične.

ANCELJ d.o.o.

Lebanova ulica 3
8000 Novo mesto
tel: ++386 (0)7 / 33 21 081
faks: ++386 (0)7 / 33 23 879
Delovni čas: pon - pet: 8.30 - 12.00, 13.00 - 16.00

www.ancelj.si

Poiščite nas na
facebooku!

zastopstva in distribucija: - Browning - Winchester - MAK

- Česka zbrojovka - Docter - Meopta

- Niggeloh - Sellier & Bellot

- Swarovski Optik - Steyr Mannlicher

- Alfa Proj - Norica - Mauser - Huğlu